

Tartu Ülikool
Sotsiaal- ja haridusteaduskond
Ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakond

Reetta Sahlman

EESTI JA EESTLASTE KUJUTAMINE HELSINGIN
SANOMATES AASTATEL 2006 JA 2009

Bakalaureusetöö

Juhendaja:
Meediauuringute lektor, PhD
Anu Masso

Tartu 2010

Sisukord

1. Sissejuhatus.....	4
2. Teoreetilised lähtekohad	
2.1. Sotsiaalne ruum.....	5
2.2. Representatsioon ja stereotüübid.....	7
3. Empiirilised lähtekohad	
3.1. Soome ja Eesti suhted.....	10
3.2. Helsingin Sanomat - ülevaade.....	14
4. Varasemad uuringud ja uurimisküsimused.....	16
5. Metoodika	
5.1. Kvantitatiivne kontentanalüüs.....	19
5.2. Uuringu üldkogum ja valim.....	20
5.3. Kodeerimisjuhend.....	21
5.4. Kvalitatiivne sisuanalüüs.....	26
5.5. Valim kvalitatiivseks analüüsiks.....	27
6. Kontentanalüüsi tulemused	
6.1. Artiklite arv.....	29
6.2. Lehe osa.....	30
6.3. Loo suurus.....	31
6.4. Teksti autor.....	32
6.5. Ruumiline kontekst.....	33
6.6. Uudissündmuse üldine modaalsus.....	34
6.7. Loo teemad.....	35
6.8. Loo tegelased.....	36
7. Diskursuseanalüüsi tulemused.....	38
8. Diskussioon.....	42
9. Kokkuvõte.....	46
10. Summary.....	48
11. Kasutatud kirjandus.....	50
12. Lisad	
12.1. Kodeerimisjuhend.....	54
12.2. Kodeerimise tulemused.....	57
12.3. Artiklite nimekiri, 2006. aasta.....	65

12.4. Artiklite nimekiri, 2009. aasta.....	66
12.4. Artiklid, 2006. aasta.....	67
12.5. Artiklid, 2009. aasta.....	84

1. Sissejuhatus

Käesoleva uurimistöö peamiseks eesmärgiks on uurida, mida ja kuidas on kirjutatud Eestist ja eestlastest Helsingin Sanomates aastatel 2006 ja 2009. Eesti ja eestlaste pilti on Soome ja soomlaste vaatevinklist oluline uurida, kuna kaks riiki – Soome ja Eesti – on tänu geograafilisele lähedusele omavahel tihedalt seotud, seda nii ajalooliselt kui ka tänapäeval.

Käesolevas töös uuritakse Eesti ja eestlaste kujutamist kahel erineval aastal – 2006 ja 2009. Kahele erinevale aastale keskendumine võimaldab uurida, kuidas on pilt Eestist Soome jaoks muutunud. Selliselt soovin tagada, et analüüsitud pilt Eestist ja eestlastest oleks võimalikult mitmekesine. Valitud aastad erinevad majandusliku olukorra tõttu, see tähendab, et 2006. aastat iseloomustab kiire majanduskasv Eestis, 2009. aastal toimus mõlemas riigis – Eestis ja Soomes – majanduslangus. Oletan, et majandusliku ebastabiilsuse ja majanduslanguse kontekstis võivad senised riikidevahelised tajutavad distantsid muutuda (vt nt Sipilä 2005).

Käesolevas töös on analüüsitud artikleid, mille teemaks on olnud Eesti või eestlased. Helsingin Sanomat (edaspidi HS) valisin uurimismaterjaliks seetõttu, et tegemist on Soome suurima ja kõige loetavamaga ajalehega. Käesoleva bakalaureusetöö raames on artikleid analüüsitud kvantitatiivse kontentanalüüsi meetodi abil. Lisaks on sama materjali analüüsitud edasi sügavuti, kasutades kvalitatiivset diskursuseanalüüsi meetodit.

Bakalaureusetöö koosneb kolmest peamisest osast. Esimeses kahes peatükis annan ülevaate töös kasutatud olulisematest teoreetilistest mõistetest ning Soome ja Eesti suhetest. Järgnevalt tutvustan uurimistöö uurimisküsimusi ning empiirilises analüüsis kasutatud uurimismeetodeid. Töö mahukama osa moodustavad kontent- ja diskursuseanalüüsi tulemused. Töö lõpeb diskussiooni ning kokkuvõttega.

2. Teoreetilised lähtekohad

2.1. Sotsiaalne ruum

Käesoleva töö keskseks mõisteks on sotsiaalne ruum. Et aru saada sotsiaalse ruumi mõistest, on vaja selgitada geograafia ja kommunikatsiooni vahelist seost. Geograafia ja kommunikatsiooni vaheline seos seisneb selles, et kommunikatsioon toimub kindlas ruumis ja kõiki ruume representeeritakse teatud kommunikatsiooni abil. Falkheimer ja Jansson (2006) on meedia ja kommunikatsiooni uuringute ruumilise pöörde tähistamiseks võtnud kasutusele mõiste “kommunikatsiooni geograafia“, mis tähistab uue uurimissuuna teket, mille peaküsimuseks on kuidas kommunikatsioon toodab ruumi ja kuidas ruum toodab kommunikatsiooni. Minu töö kontekstis seisneb ruumi ja kommunikatsiooni vaheline seos selles, kuidas Eesti-pilt luuakse ühe Soome kõige loetuma ajalehe kaudu. Meedia loob teatud ettekujutust erinevatest teemades, näiteks just Eestist ja eestlastest, ja mõjutab seda, millise pildi soomlased, st antud juhul HS-i lugejad, Eestist ja eestlastest endale saavad. Lugejate vastuvõtule ning eestlaste arusaamale antud töö ei keskendu.

Ruumi mõiste on muutunud viimaste aastasajandite jooksul. Kommunikatsiooni geograafia kui eraldiseisev uurimissuund on moodustunud alles viimaste aastakümnete jooksul, kui teatud sotsiaalteadlastele, nagu Michel Foucaultile, Anthony Giddensile, Daniel Bellile ja Fredric Jamesonile, ruum hakkas pakkuma rohkem huvi. Selle tõttu ka geograafia eriala teadlased on tundnud huvi rohkem sotsiaalteaduste vastu. See on kaasa aidanud sotsiaalteadlaste ja geograafia teadlaste koostöö arengule (Falkheimer & Jansson 2006).

Käesoleva töö fookuseks on üks osa sotsiaalsest ruumist, mida varasemad uurijad (vt nt Vihalemm 2004) on nimetanud rahvusvaheliseks sotsiaalseks ruumiks. Peeter Vihalemm eristab rahvusvahelises sotsiaalses ruumis neli tasandit: 1) poliitiline, 2) majanduslik, 3) kultuuriline ja 4) personaalne ruum. Vihalemma järgi kolm esimest on sotsiaalsed ehk institutsionaalsed ruumid ja viimane on isiklike kontaktide, kujutluste ja eelistuste ruum (Vihalemm, P. 2004: 75). Käesolev analüüs keskendub sotsiaalsele rahvusvahelisele ruumile, st uurimus keskendub sellele, kuidas Soome meedia kujutab Eestit. Siiski käesoleva töö autor leiab, et need erinevad ruumi osad – sotsiaalne ja isiklik – on omavahel tihedalt seotud. Nii võib meediapilt Eestist peegeldada

inimeste (mh ka toimetajate) isiklike eelistusi. Aga ka vastupidi – meedia poolt loodud pilt Eestist võib olla aluseks, lisaks isiklikele kontaktidele, eestlastega tajutud distantside loomisel soomlaste jaoks.

Isiklike eelistuste ruumi on oma doktoritöös analüüsinud Anu Masso, kes on personaalse sotsiaalse ruumi loomisel eristanud kolm dimensiooni: 1) ruumi kättesaadavus ja distantseeritus, 2) ruumi kohandamine ja kasutamine ja 3) ruumi domineerimine ja kontroll. Meedia roll võib olla siin oluline kõigi nende personaalse sotsiaalse ruumi aspektide kujundamisel. Nii näiteks võib tänu meediale olla Eesti kättesaadav ka neile soomlastele, kellel isiklikud kokkupuuted antud maaga puutuvad (kättesaadavuse dimensioon). Samuti võivad meedia loodud pilt maailmast, mh ka Eestist, olla aluseks indiviidide isiklike enesemääratlemise strateegiate loomisel (kohandamise dimensioon). Lisaks võib meedia olla inimeste jaoks teatud ressursiks, mis annab teavet Eesti ja ülejäänud maailma kohta, ning mida omakorda võidakse igapäevaste otsustuste tegemisel võtta aluseks (domineerimise dimensioon) (Masso 2008: 18-19).

Masso definitsioon hõlmab enamasti personaalset sotsiaalset ruumi, st kuidas indiviidid tajuvad ruumi. Käesolev töö aga keskendub ruumi makrotasandile, st kuidas meedia loob ruumi. Selliseid erinevaid ruumilisi elemente on eristanud ning nendevahelisi seoseid on analüüsinud Henri Lefebvre. Tema poolt on eristatud kolme laadi sotsiaalset ruumi: ruumi representatsioonid, ruumi praktikad ja representatsioonilised ruumid. Ruumi representatsioon on ühiskonnas domineeriv ja on enamasti seotud ruumi vaimsusega. See sisaldab süsteeme ja struktuure, mille abil ruumist mõeldakse ja sellest räägitakse. Ruumi representatsiooni abil mõistetakse ruumi kui erinevatest sümbolidest, koodidest ja abstraktselt representatsioonist rakendatud tervikut. Need on enamasti verbaalsed märgisüsteemid, st keeled. Ruumi representatsioonile on iseloomulik aktiivsus (toimub aktiivne ruumi kujundamine ja loomine). Käesoleva töö empiiriline analüüs keskendub ruumi representatsioonidele ehk meedia poolt kasutatud sümbolite analüüsimisele, mille abil luuakse suhteliselt terviklik pilt Eestist ja eestlastest.

Teine Lefebvre poolt eristatud ruumiline element, representatsiooniline ruum, tähendab elatud kogemuste ruumi, indiviidi enda isikliku ruumi. Seda võib defineerida iga inimese eluruumiks või tajumaailmaks. Lefebvre määratleb representatiivset ruumi kui teatud passiivset ruumi (toimub passiivne ruumi kasutamine). Ruumi praktikaga inimene loob seda sotsiaalset ruumi, mille osa just see loodav konkreetne praktika ning indiviid ise on. Ruumi praktikas toimub sotsiaalse ruumi taastootmine. See püüab garanteerida kahe ülejäänud Lefebvre sotsiaalse ruumi – ruumi representatsioonide ja representatsiooniliste ruumide – koheesiooni ja teatud kompetentsuse taseme

ühiskonna igapäevases funktsioneerimises ja samuti indiviidide toimetuleku ettetulevate ruumiliste sündmuste korral (Lefebvre 1991, Watkins 2005 kaudu). Kuigi käesolevas töös otseselt neid teisi Lefebvre poolt analüüsitud ruumilisi elemente – ruumilisi praktikaid ja representatsioonilisi ruume – otseselt ei analüüsita, tuleb empiiriliste tulemuste tõlgendamisel ka nendega arvestada. Nii on meedia loodud pilt Eestist ja eestlastest tihedalt seotud kahe riigi omavaheliste suhetega ja kontaktidega (ruumilised praktikad) ning indiviidide ettekujutusega üksteisest ja tajutavate kultuuriliste distantsidega (representatsiooniline ruum). Nimetatud teemadest annab ülevaate käesoleva töö ptk 3 (Empiirilised lähtekohad).

Ka Nick Couldry ja Anna McCarthy (2004) on seostanud meedia ja sotsiaalse ruumi mõisteid. Nende sõnul meedia, nagu kõik sotsiaalsed protsessid, toimib alati mingis ruumis. Nimetatud autorid on toonud välja, et meedia ja sotsiaalse ruumi ühisosale ehk meediaruumile keskenduvad uuringud võib jämedalt jagada viieks: 1) meediarepresentatsiooni uurimine; 2) uuring sellest, kuidas meedia sümbolid, tekstid ja andmed liiguvad üle ruumi ning selliselt muudavad sotsiaalset ruumi; 3) teatud kindlate ruumide uuring, nt tarbimise või tootmise ruum (ning meedia mõju selle kujunemisele); 4) meediast tulenevad ruumilise skaala (nt lokaalne, globaalne) muutused ja selle uurimine ja 5) uurida, kuidas skaala meediapõhiseid ümberpõimumisi kogetakse ja mõistetakse erineval viisil teatud kohtades (Couldry & McCarthy 2004:5-8). Käesolev uuring keskendub antud liigituse järgi esimesele teemale, st uuritakse meedia loodud sümboleid ja arusaamasid, kuid vaadatuna vaid ühest ruumilisest punktist ehk Soome meediast lähtuvalt. Nimetatud liigituses puudub aga ajaline dimensioon, mis on käesoleva uuringu oluline osa, st pilti Eestist ja eestlastest uuritakse kahe aasta võrdluses.

2.2. Representatsioon ja stereotüübid

Teine antud töö keskne termin on representatsioonid. Meedia representatsioonidest rääkides tuleb esmalt defineerida kultuuri ja representatsiooni seos. Kultuuris on kõik seotud kõigega ja kõik mõjutab kõiki: representatsioon, identiteet, tootmine, tarbimine ja regulatsioon. Kultuur tähendab “jagatuid tähendusi” ja keele kaudu me mõistame asju ja esitame teistele mõistetaval viisil. Keel on ka meedium, mille tähendusi toodetakse ja muudetakse. Keel on samuti vajalik tähenduste jagamiseks teistega, st ühine keel. Seetõttu on keel keskne kultuuriliste väärtuste ja tähenduste loomisel (Hall 1997).

Keel moodustab tähendusi töötades kui representatiivne süsteem: me kasutame märke ja sümboleid erinevates vormides, et representeerida teistele (inimestele) meie mõtteid, ideid ja tundeid. Keel on ka üks meedia, mille kaudu mõtteid, ideid ja tundeid representeeritakse kultuuris üleüldse. Representatsioon keele kaudu on keskne protsessidele, millest tähendust toodetakse (Hall 1997).

Kultuur ei ole hulk asju, vaid pigem hulk tähendusi, mis vahetatakse mõne ühiskonna või grupi liikmete vahel. Kui inimesed kuuluvad samasse kultuuri, võib öelda, et nad tõlgendavad maailma umbes samal viisil ja võivad väljendada ennast ning nende mõtteid ja tundeid maailmast sellisel viisil, et nad mõistavad üksteist. Kultuuri tõlgendus on osaliselt ka isiklik ja sõltub kultuuri liikmete enda elus toimuvast. Sellepärast kultuur pole alati ühtlane: igas kultuuris ühel samal ja ajal võib olla mitu tähendust ning sama asja tõlgendatakse ja representeeritakse mitmel erineval viisil. Ikkagi on samas kultuuris elavate üldine tõlgendus maailmast enamasti sarnane (Hall 1997).

Keele ja kultuuri roll on antud töös oluline. Käesolevas töös vaadatakse, milliste keeleliste vahendite abil luuakse pilt Eestist ja eestlastest. Analüüs keskendub nii uurija poolt eelnevalt defineeritud sisuliste teemade otsimisele meediatekstidest, kui ka artiklites sisalduvate tähenduste analüüsile sügavuti selliselt nagu need tekstides esinevad. Kultuurilise konteksti analüüsimine antud töö kontekstis tähendab ühest küljest seda, et iga tekstis esinevat tähendust olen püüdnud analüüsida selle kontekstis (nt lause artiklis, artikli teema, aga ka reaalselt toimuvad sündmused). Teisalt tuleb tekkivate tähenduste tõlgendamisel arvestada Eesti ja Soome omavaheliste suhetega. Nimetatud aspekti analüüsimisel aitab see, et autor on tuttav nii Soome kui Eesti kultuuriga.

Käesolevas töös on ka stereotüüpidega seotud teemasid, mis tuleneb eriti vaadates HS-i artikleid. Kõigil inimestel on stereotüüpe nii üksikindiviididest kui ka gruppidest, isegi iseennast. Grupp võib tähendada näiteks teatud rahvust või riiki. Stereotüübid väljenduvad iga isiku personaalsetes hoiakustes, harjumustes ja käitumises. Osa meie stereotüüpidest on alateadlikud. Jaakko Lehtonen kirjutab stereotüüpidest järgmiselt: "Inimene tahab olla kollektiivi liige ja on valmis omandama kollektiivi väärtuseid ja kollektiivi arusaamad endast ja arusaamised teistest gruppidest, mis kollektiivi liikmetel nendest on" (2005:61). Lehtoneni sõnul mida rohkem inimene tahab gruppi kuuluda, seda rohkem ta on ka nõus aksepteerima selle grupi arvamusi endast ja teistest. Seega võib stereotüübi üheks funktsiooniks pidada konformismi, st kollektiivis esinevate stereotüüpide omaksvõtmine lihtsustab samastumist grupiga. On ka teada, et kohtudes uue inimesega situatsiooni ta enda teadmistest lähtuvalt vaatab inimene situatsiooni ta enda teadmistest lähtuvalt. Kui ta teab teisest inimesest või tema kultuurist vähe, kasutab ta rohkem stereotüüpe üldistusi. Vahel

inimese arvamus põhinebki ainult üldistustele teatud grupidest (Lehtonen 2005). Selliselt võib stereotüübi teiseks funktsiooniks pidada infotöötluse lihtsustamist ja kiirendamist, mis on ka antud töö kontekstis oluline (nt võidakse stereotüüpseid ettekujutusi Eesti kohta kasutada, kuna riik asub Soomele lähedal, kokkupuuted on sagedased, mistõttu tuleb ka indiviididel sageli ette olukordi, kus on vaja naabri kohta anda kiire üldistatud hinnang).

Aga kust stereotüübid tulevad? Lehtoneni sõnul stereotüüpide põhinemine otsestele või kaudsetele kokkupuudetele teatud grupiga ei saa olla ainukeseks põhjuseks, kuigi need kindlasti on üheks, sest teatud grupi liikmete kokkupuude mõne teisega ei pruugi olla enamasti sarnane ega seda ka info, mis sellest saadakse. Ta toob stereotüüpe tekitavaks põhjuseks kommunikatsiooni erinevad viisid, näiteks igapäevase vestluse, kultuurilised naljad, fraasid, filmid, ajalehe uudised jne. Meedia võib tugevdada stereotüüpide eksisteerimist, eriti neid, kus on juba tugevalt olemas ühiskonnas. Sellises olukorras meedial on neid lihtne tugevdada oma sõnavõtudega ja mis ka, Lehtoneni sõnul, meedia paistab tegevat (Lehtonen 2005).

3. Empiirilised lähtekohad

3.1. Soome ja Eesti suhted

Tuginedes Eesti Välisministeeriumi andmetele iseloomustab Eesti ja Soome suhteid tugev ajalooline side. “Kahe riigi kontaktid on väga tihedad nii poliitika, majanduse, kultuuri kui ka muus vallas. Eesti liitumine Euroopa Liidu ja NATOga ning enamuse kahepoolsete abiprogrammide lõppemine on Eesti ja Soome suhted viinud uuele tasandile.” (Eesti Välisministeeriumi kodulehekül, 2010)

Soome ja eesti keeled on sugulaskeeled, mida on võimalik märgata nende keelte kõnelejate kuulamisel või kirjalike tekstide võrdlemisel. Soome lahe eri pooltel asuvate riikide keelelise arengu alguspunkti ei ole täpselt teada, aga kultuur, mis levis mõlemas piirkonnas pärast aastat 3300 eKr, on nimetatud soome-ugri kultuuriks. Kõige levinumaks keeleks muutusid pärast seda läänemeresoome keeled (Rausmaa 1994). Läänemeresoome keeled jagunevad lõuna- ja põhjarühmadeks. Esimesse rühma kuuluvad eesti, vadj ja liivi keeled ja teise rühma moodustavad soome, isuri, karjala ja vepsa keeled (Fenno-Ugria asutuse kodulehekül, 2010)

Eestlased ja soomlased on väiksed rahvad. Ajalugu vaadates on märgata, et Soome ja Eesti ei ole kumbki enne 20. sajandit saavutanud iseseisva riigi positsiooni või rajanud oma riigi piire. Mõlemad rahvad on võõrast võimu oma koduriigis kogenud: Soomes on valitsenud Venemaa ja Rootsi, Eestis lisaks nendele ka taanlased, sakslased ja poolakad. Sama võimu all on Soome ja Eesti olnud kaks korda: aastatel 1561-1721 Rootsi ja aastatel 1809-1917 Venemaa (Rausmaa 1994).

Soome ja Eesti vahel tehti koostööd juba 17. sajandil maadevahelise kaubavahetuse tõttu, aga rahvuslik ärkamine 19. sajandil arendas koostööd edasi: see tõi kaasa rahvusliku enesemääratluse ja teadmise oma rahvusest. Sellega seoses hakati ka enam märkamalahe teisel poolel elavat sugulasrahvast. Eesti ja Soome vaheliseid suhteid hakkasid arendama erinevad teadlased, eriti keeleteadlased ja folkloristid. Tol ajal tutvusid ka näiteks soome Yrjö-Sakari Yrjö-Koskinen ja eesti Johan Voldemar Jansen, kes mõlemad tegelesid oma maa rahvusliku liikumisega. Tutvuse kaudu sündis ka naabrirahvastele ühine rahvushümn: Soomes nimega “Maamme”, Eestis "Mu isamaa, mu õnn ja rõõm" (Rausmaa 1994).

19. sajandi lõpus hakkasid ka eestlased õppima Helsingi ülikoolis, mille tõttu kasvasid soomlaste ja eestlaste vahelised kontaktid. Aastal 1906 asutati ka ühing “Suomalais-virolainen liitto” sõprusuhete hoidmiseks, aga kuna Tsaari-Venemaa administratsioon arvas, et see oli Venemaa vastu suunatud, lõpetas ühing peagi tegevuse. 1905. aastal toimunud revolutsiooni tõttu põgenesid mitmed eesti poliitikud ja kultuuritegelased Eestist välismaale – ja mitmed neist Soome, näiteks Konstantin Päts, Eduard Vilde ja Konrad Mägi (Rausmaa 1994).

Eesti iseseisvudes veebruaris aastal 1918 tahtis president Konstantin Päts sõlmida riigiliidu Soomega, kust loodeti abi saada Saksamaa vastu. Soome ei andnud Eestile abi kahel põhjusel: Soomes oli sel hetkel kodusõda ja Soome oli Saksamaa liitlane tol ajal. Novembris 1918. aastal pakkus Eesti uuesti riigiliitu. Saksamaa oli hakanud Baltimaadest juba eemalduma aga Eestisse tungis juba Venemaa punaarmee. Eesti lootis Soomelt kaitsevõimuabi. Soome ei tahtnud liitu sõlmida oma riigi turvalisuse pärast, aga mingil määral prooviti abiks olla: anti eestlastele relvasid ja laenati raha ning vabatahtlikud soomlased läksid Eestisse sõdima (Rausmaa 1994).

Kuigi Vabadussõda ka tugevdas Eesti ja Soome suhteid, pärast Eesti iseseisvumist maade vaheline poliitiline koostöö katkestus ja samal ajal peatus katkesid ka Soome välispoliitilisedka tegevused Baltimaadega. Soome välispoliitika toetus 1920ndatel Rahvasteliitu ja 1930ndatel Põhjamaadesse, Baltimaad tegid aga välispoliitikas koostööd omavahel. Mitteametlikud soomlaste ja eestlaste (ning teiste baltlaste) vaheliseid suhteid sõlmiti aga jätkuvalt, näiteks erinevate ametirühmade ja üliõpilaste vahel (Rausmaa 1994).

Reise tehti ka Eesti ja Soome vahel välispoliitikast hoolimata. Reaside kaasmõjuna ning Soome keeleseaduse tõttu, mis keelas alkoholi kaubanduse Soomes, algas alkoholi salakaubavedu Eestist Soome. Osa soomlastest, eriti need, kes alkoholi ei tarbinud, moodustasid selle baasilt pildi eestlastest kui ainult kurjategijatest (Rausmaa 1994).

Lisaks salakaubaveole mõjutas soomlaste osalemine Eesti Vabadussõjas ka negatiivselt maade suhteid, sest sõja käigust oli erinevaid arvamusi: soomlased leidsid, et nende abi oli otsustav tegur sõjas olnud, aga eestlaste arust kuulus suurim au nende endi sõjaväele. Sellepärast peeti Soomes eestlasi tänamatuteks ja Eestis arvati, et soomlased pidid Eesti sõjaväe saavutusi vähesteks (Rausmaa 1994).

1930ndatel suhted soojenesid uuesti, kui Eesti abistas Soomet raha- ja kaubannetustel. Eesti vabatahtlikuid ka läksid Soome sõjaväele appi. Eesti abi Soomele jätkus ka pärast sõda aastal 1940, aga Talvesõda 1939. aastal pani suhted jälle proovile näiteks sellepärast, et Nõukogude Liit kasutas lennuväebaase Eesti territooriumil. Ka Nõukodude Liidu okupeerimine Eestis muutis maade ametlikud suhted jälle olematuks. Mitteametlikult püüti suhteid siiski jätkuvalt arendada (Rausmaa 1994).

1940ndate alguses Saksamaa tülles Eestisse Nõukogude Liidu asemele, läks osa eestlastest Soome sõjaväkke Soome heaks võitlema. Enamik nendest naasid tagasi Eestisse kaitsma oma kodumaad punaarmee rünnaku eest. Jatkusõja lõppedes 1944. aastal järgnes kümne aasta pikkune vaikus Eesti ja Soome suhetes. Jällegi olid suhted katkenud vaid ametlikul tasandil: Soome tulnud eesti vabatahtlikud kolisid pärast Jätkusõda Soomest Rootsi või liiguti Eestist Soome kaudu Rootsi. Kuigi osa Soomes olnud eestlastest loovutati edasi Nõukogude Liidule, siiski jäädi suhteliselt harva vahele, seda tänu Soome politsei koostööle (Rausmaa 1994).

Soome presidendi Urho Kekkoneni Eesti külastus 1964. aastal soojendas jälle uuesti Eesti ja Soome suhteid, aga samal ajal katkestas enamiku koostöö väliseestlastega. Umbes tol ajal sõlmisid Helsingi ja Tartu ülikoolid üliõpilasvahetuslepingu ja Helsingi ja Tallinna vahel alustati 1965. aastal püsiva laevaliiklusega. Laevaliikluse avamise tõttu avanes soomlastele võimalus Eestit külastada, aga eestlaste reiseid Soome olid väga harvad, isegi isegi kuni 1980ndate lõpuni. Peamine põhjus, miks eestlased väga Soome ei reisinud oli asjaolu, et Nõukogude Liit ei tahtnud oma kodanikele reisiluba anda. Nõukogude Liit suhtus väga eelarvamuslikult oma kodanike välismaistesse tutvustesse, mis vähendas ka soomlaste kontaktivõimalusi eestlastega, kui nad Tallinnat külastasid. 1970ndatel aastatel, tänu suurele reisijate hulgale, ei saanud kontroll enam olla nii täielik. Eestlased said infot välismaailmast ka Soome televisiooni ja raadio kaudu. Lisaks sellele oli veel eestikeelseid saateid kuulda alates 1950ndatest Ameerika Häälest (Raud 2004) ja Vabast Euroopast alates 1970ndatest (Vaba Euroopa kodulehekülg, 2010). Muid läänemaade telekanaleid Eestis ei nähtud ja muude maade raadiokanalite programmid ei olnud keeleliselt arusaadavad. Erinev koostöö Soome ja Eesti televisiooni ja raadio vahel oli populaarne Eestis, vähemalt nii kaua, kui Moskva seda lubas (Rausmaa 1994).

Kui Eesti taasiseseisvus 1991. aasta augustis, ei suhtunud Soome asjasse alguses positiivselt. Soome president Mauno Koivisto ja välisminister Pertti Paasio ei soovinud alguses üldse kommenteerida Eesti olukorda ja kui viimaks kommentaarid anti, olid need väga ettevaatlikud. Ametlikult

diplomaatilised suhted taastati 29. augustil 1991. Eesti iseseisvumise järel Soome ei tunnustanud Eestit, kuna seda oli juba 1920. aastal tehtud ja leiti, et uuesti seda ei olnud vaja teha. Pärast diplomaatiliste suhete taastamist hakkas riiklik koostöö taas toimima, seda näiteks kaitsekoostöös. Ka majanduslikud suhted kahe riigi vahel arenesid kiiresti. Juba aastal 1992 oli Soome Eesti jaoks suuruselt teine kaubanduspartner. Kiiresti kasvas ka laevaliiklus: 1993. aastal tehti Helsingi ja Tallinna vahel üle pooleteise miljoni reisi (Rausmaa 1994).

Aastatel 2000-2009 on Eesti ja Soome vahel tehtud mitmeid ametlikke visiite mõlema maa presidentide ja ministrite poolt. Koostöö jätkub ka 21. sajandil: Eesti ja Soome vahel toimib kaitsealane ning majanduslik koostöö. Soome on Eesti turismimajanduse tähtsaim sihtturg. Aastal 2008 oli üle 50% välituristidest soomlased (Eesti suursaatkonna koduleheküljel, 2010). Ühes Eesti ja Soome koostööd ja ühiseid aspekte käsitlevas seminaris toodi välja mõte, et Eestile ja Soomele on eelkõige ühine Euroopa Liidu liikmeks olemine ja sarnased eesmärgid. Peamine riikide erinevus tuleneb suhtlemises idaga: Eesti jaoks on Venemaa pigem oht, kui võimalus. (Mäntylä 2009)

Suomen Virolaisten Liitto ehk liit nendele, kelle emakeel on eesti, aga elab Soomes, räägib oma koduleheküljel, et eestlasi on Soomes 20 000. Soome rahvaregistrisse on märgitud eesti kui emakeele rääkijaid 12 000. Lisaks sellele Soomes on eestlasi, kes on Soome ainult tööloaga, ja ingerlasi, kelle emakeel on eesti, aga ametlikes paberites selleks on märgitud soome. Eelmainitud on põhjuseks sellele, mis kõik eesti keelt emakeelena rääkivad ei kajastu ametlikes numbrites. (Suomen Virolaisten Liitto ry., 2010)

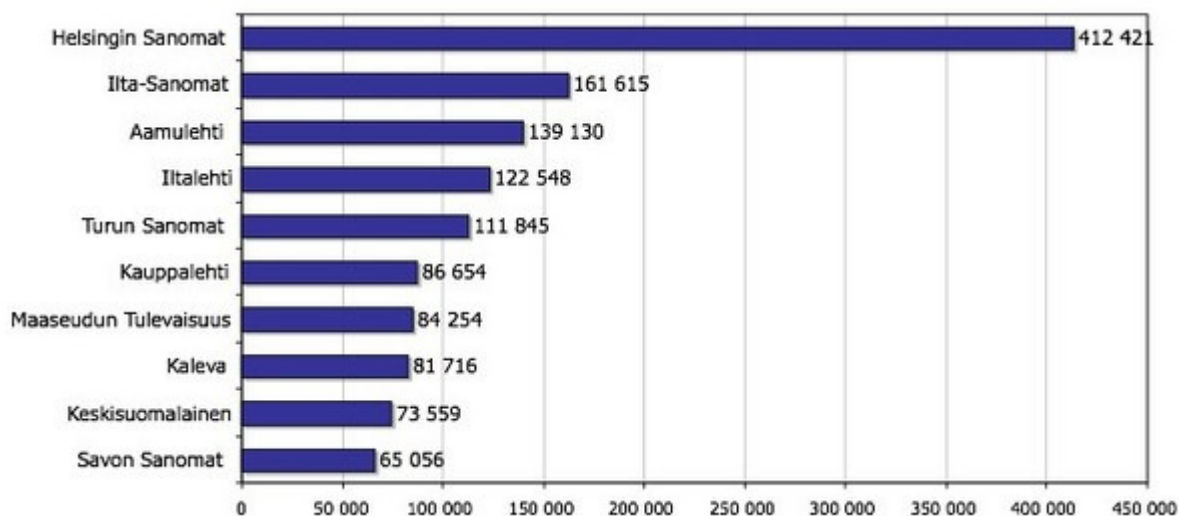
Peeter Vihalemm on toonud oma uuringus välja eestlaste kogemusi, kontakte, huve ja hoiakuid Eestist väljaspoolse maailmaga. Uuringu tulemuste järgi on selge, et Soome on Eestile tähtis mitmel erineval viisil. Näiteks Soome külastamine oli populaarne juba 1994. aastal: Soome oli viiendal kohal maade külastatavuses (esikohad olid Baltimaadel, Venemaal ning Ukrainal ja Valgevenel). Uuring aastalt 2003 näitas, et Soome külastus kahekordistus kaheksa aasta jooksul. Uuringu tulemusi edasi vaadates selgus, et ka sugulasi ja sõpru on Soomes Eesti elanikel palju, seda eriti eestikeelsetel vastajatel. Äri- ja töösidemeid oli 2003. aastal Eestis kõige enam Soomes. Kui eestlastelt oli küsitud, mille maa kultuur tundus neile kõige lähedasem oli kõige populaarsem vastus Soome. Erandiks oli eestivenelased, kelle esikohal oli Venemaa ja Soome oli alles kuuendal kohal. "Eestlastele on kultuuriliselt kõige lähedasem ja arusaadavam Soome, sealsed uudised pakkuvad kõige enam huvi, seal on kõige enam isiklike kontaktid, pooled eestlased on seal ise käinud." (Vihalemm 2004:77) Huvitav aspekt on see, et Soome ei ole esimeste hulgas, kui tuua esile maid,

kuhu eestlased tahaksid elama minna: Soome on viiendal kohal nii eesti- kui ka venekeelsete vastajate hulgas. Tabelis esimesena on Saksamaa. Vihalemm mõtiskleb: “Või ongi asi selles, et Soome on liiga tuttav?” (Vihalemm 2004:77)

Eelmainitud ajalooline taust toob antud töösse lisaväärtust, et näha ja aru saada, et eestlaste ja soomlaste ühine ajalugu on pikk ja et koostööd on tehtud kaua – nii isiklikul kui riiklikul tasemel. See toob tausta sellele, miks nende kahe maa vahelist suhet on huvitav ja isegi tähtis uurida. Eriti töös on kajastatud Eesti ja eestlaste kuvandit Soome ja soomlaste vaatevinklist, aga antud juhul ka Soome meediat, või osa sellest. Vihalemma uuring räägib ka sellest, kui lähedasena eestlased peavad soomlasi.

3.2. Helsingin Sanomat – ülevaade

Sanoma Newsi, mis on lisaks HS-ile omanikuks ka mitmele teisele Soome väljaandele (nagu näiteks Iltta-Sanomat) kodulehekülje järgi HS on nii Soome kui ka Põhjamaade suurim päevaleht. HS on asutatud aastal 1904. Selle eeldajaks oli ajaleht Päivälehti (1889-1904). Helsingin Sanomate lisaks ilmub ka iga kuu Kuukausiliite ja iga nädala NYT-liite ning veebiväljaanne hs.fi. HS-i internetileheküljel on lisaks uudistele videosid, lugejate pilte, vestlusfoorum, inglisekeelseid uudised ja üle miljoni teksti arhiiv alates 1990ndate algusest. (Sanoma Newsi kodulehekülj, 2010) Soome Ajalehtede Liidu (soome keeles *Sanomalehtien liitto*) kodulehekülje järgi, Helsingin Sanomat oli Soome kõige suurem ajaleht tiraaži järgi vaadatuna kaks aastat tagasi (vt joonis nr 1). See on liidu kõige värskem uuring.

Joonis nr 1. Soome 10 suurimat ajalehte tiraaži järgi aastal 2008.

Ajalehtede liidu hinnangul ajalehed üleüldse on kõige hinnatum meedia Soomes ning kõige kasutatum kanal kuulutuste edastamiseks. Soomes ilmub umbes 200 ajalehte, millest neljandik on vähemalt neli korda nädalas ilmuvaid päevalehti. 31 nendest ilmub iga päev, mis on Euroopas haruldane. Kui võrrelda ajalehtede arvu Soome elanike arvuga, Soomes antakse välja kolmandaks rohkem ajalehti maailmas (Sanomalehtien liitto kodulehekül, 2010).

4. Uurimisküsimused ja varasemad uuringud

Käesoleva uurimistöö peamiseks eesmärgiks on uurida, mida ja kuidas on kirjutatud Eestist ja eestlastest Helsingin Sanomates aastatel 2006 ja 2009. Eesti ja eestlaste kujutamist on varem uurinud Katri Sipilä oma bakalaureusetöös “Eesti-pilt Helsingin Sanomates aastatel 1999 ja 2002”. Esimeseks erinevuseks käesoleva tööga võrreldes on see, et Sipilä uurimismaterjal keskendus varasemale ajaperioodile. Teise erinevusena keskendus Sipilä analüüs Helsingin Sanomate (edaspidi HS) trükiversioonile, käesoleva töö analüüs aga kasutab HS-i veebiväljaande artikleid.

Käesoleva uurimistöö esialgne oletus tuginedes varasematele uuringutele (Sipilä 2005) on see, et artiklid kirjeldavad Soome ja Eesti suhteid nii heas kui halvas valguses, kuna ajalehele omaselt tuleb kinni pidada teatud objektiivsuse reegleist. Uurimistöö algne oletus oli, et teatud teemavaldkonnad kipuvad teiste hulgast rohkem esile kerkima. Tuginedes varasematele uuringutele oletan, et sellised teemad võiksid olla turism, laevaliiklus, kuritegevus ja eesti võõrtöölised Soomes. Sarnasel teemal Sipilä töös on mainitud näiteks Asso Ladva 1993. aastal tehtud diplomitöö, kus Ladva leidis, et eestlaste töötamine Soomes leidis perioodil 1990-1993 pahameelt ajakirjanduses. Tol ajal oli Soomes kasvav tööpuudus, millepärast Ladva leidis, et negatiivne suhtumine oli arusaadav (Sipilä 2005). Antud töös on aasta 2009 majanduslikus mõttes suhteliselt sarnane 1990ndate algusega. Selle tõttu võiks oletada, et sarnane teema kerkib jälle esile ka minu töös. Eelmainitud teemad võiksid osutada eriti populaarseks nende eestlaste ja soomlaste hulgas, kellel puudub tihe kokkupuude naabermaaga ja kelle arvamused teine teisest rakenduvad eeskõige stereotüüpide põhjalt.

Bakalaureusetöös planeeritud analüüs võimaldab anda ülevaate Eesti pildist Soome meedias, st tegemist on eeskätt Eesti pildiga Soome vaatevinklist vaadatuna ja peegeldades Soome enda huve. Oletus tugineb asjaolul, et bakalaureusetöö empiiriliseks materjaliks on HS-i veebiväljaande artiklid, mis on kirjutatud soome keeles ja eeskätt soomlastele või soome keele oskajatele. HS kui Soome ajaleht vaatab asju enamasti Soome ja Soome elanike vaatevinklist, mistõttu oletan, et bakalaureusetöös analüüsitav pilt Eestist ja eestlastest on vaadatuna Soome vaatevinklist ja Soome huve peegeldav. Ka Sipilä oletus oli ta uurimistöös, et saadud pilt peegeldaks eeskätt Soome huve (Sipilä 2005).

Varasemalt antud teemat uurinud Katri Sipilä üheks hüpoteesiks oli, et Eesti-pildi kujunemise üheks teguriks võib olla Eesti ja Soome ajalooline taust. Sipilä töös leidis see oletus ka kinnituse: autor järeldas, et maade ajalooline taust oli oluline tegur, mis väljendus nii esiletõstetud teemades kui ka nende ilmumise sageduses (Sipilä 2005). Ka käesolevas töös tugines oletusele, et ajalooline taust on oluline Eesti ja eestlaste pildi kujunemisel Soome meedias. Tulenevalt ajaloolistest suhetest on Soome jaoks kujunenud teatud kindel ettekujutus Eestist ja eestlastest. Siiski eeldan, et see pilt on muutuv või muudetav, sõltuvalt konkreetsetest sündmustest ja arengutest riikide omavahelistes suhetes või maailmas tervikuna (nt maailma majanduses vms). Seetõttu soovin ma oma uurida ka ajalist muutust, mistõttu keskendun oma analüüsis kahele erinevale ajaperioodile – 2006. ja 2009. aastale.

Eesti-pildi kujunemist eri maades on uurinud ka teised autorid. Brett Orloff (2006) kirjutas oma bakalaureusetöö Eesti-pildist Taani suurimas päevalehes ja Mari Laikre (2008) Eesti-pildist Prantsuse trükimeedias.

Laikre leidis oma töös, et 1990ndate alguses ei Prantsusmaal teatud Eesti kohta eriti midagi ilmselt sellepärast, et nad oli enamasti harjunud Nõukogude Liiduga, mitte Eesti kui iseseisva riigiga. Eesti jaoks teine maailmasõda lõppes alles 1990ndate alguses, mis suurendab maa tundmatust suuremate riikide hulgas. Ta toob põhjuseks ka Eesti väiksuse, et Eesti on maa, “kellel ajalooliselt on olnud mängida vaid alistatud provintsi piirkonna roll.” Laikre sõnul teatav imago Eestist eksisteerib aga Põhjamaade ning Baltimaade seas. Laikre sõnul tänaseks on Eesti juba laiemini tuntud Prantsusmaal, aga ikkagi ei väga pakku huvi nendele (Laikre 2008).

Orloff räägib oma töös, et Taani Kuningriik oli Islandi järel teine riik, mis taastas taasiseseisvunud Eestiga diplomaatilised suhted ning oli ta ka Põhjamaadest esimene riik, kes sõlmis 1993. aastal Eestiga viisakohustuse kaotamise lepingu. St suhted oli soojemad, kui Prantsusmaal tol ajal. Orloffi järgi ka Euroopa Liidu kaudu on Taani ja Eesti ametlikud suhted säilinud heal tasemel ja riikide vahel on tehtud palju koostööd näiteks kaubanduse alal. Taanil ja Eestil on ka mingivõrra ühist ajalugu, isegi Tallinna nime päritoluks peetakse taanlasi (Orloff 2006).

Sipilä töös räägitakse faasist aastatel 1944-1991, kui Soome teabevahendid ignoreerisid Eestit peaaegu täielikult. Eesti puudutavad uudised olid väga lühikesed ja märkamatud. Põhjuseks oli ilmselt see, et venelased jälgisid Soome meediat ega Soome tahtnud oma suhteid Nõukogude

Liiduga rikkuda. Asi muutus pärast taasiseseisvumisest 1991. aastal ja sellest alates on Eesti ja Soome suhted soojad olnud (Sipilä 2005).

Peamised uurimisküsimused, millele soovin bakalaureusetöö abil vastuse leida on järgmised:

1. Millised on peamised teemad, millega seoses Eestist ja eestlastest aastatel 2006 ja 2009 Helsingin Sanomates kirjutati?
2. Kui sageli kirjutati Eestist ja eestlastest kahe aasta võrdluses?
3. Milline oli Eestit ja eestlasi puudutavate artiklite modaalsus?
4. Kes on peamised tegelased artiklites, millega seoses Eestist ja eestlastest aastatel 2006 ja 2009 Helsingin Sanomates Eestist kirjutati?
5. Millises ruumilises „kontekstis” Eestit nähakse (endise NL riigina, Baltimaade osana, Põhjamaa või uue EL riigina)?
6. Missuguseid diskursuseid on võimalik leida HS-i artiklitest?
7. Kuidas leitud diskursused kujutavad Eesti ja Soome suhteid?

5. Meetodid ja andmed

5.1. Kvantitatiivne kontentanalüüs

Seminaritöö materjali analüüsimiseks kasutasin kontentanalüüsi ehk kvantitatiivset sisuanalüüsi. Denis McQuailil on järgmine definitsioon kontentanalüüsist: “Meediatekstide süstemaatilise, kvantitatiivse ja objektiivse kirjeldamise meetod, mis on kasulik tekstide klassifitseerimiseks, mõju määratlemiseks, erinevate kanalite või erinevate kanalitse või erinevate perioodide võrdlemiseks, samuti sisu ja tegelikkuse võrdlemiseks. Kontentanalüüs ei sobi sisu varjatud tähenduse väljatoomiseks, kuid kontentanalüüsi abil saab leida teatavaid meedia kvaliteedi näitajaid.” (McQuail 2003)

McQuaili definitsioon on üks ülevaatlikumaid. Siiski eelistan käesolevas töös Bernard Berelsoni, kes on üks tuntumaid selle meetodi loojaid ja kasutajaid, definitsiooni kontentanalüüsist – “Sisueritlus on uurimistehnika kommunikatsiooni eksplitsiitse sisu objektiivseks, süstemaatiliseks ja kvantitatiivseks kirjeldamiseks” (Berelson 1971).

Eksplitsiitse sisu kirjeldamine tähendab seda, et eritletakse ainult teksti sisu ilma, et hakataks tõlgendada ridade vahele jäävat.

Objektiivsuse all peetakse silmas seda, et kontentanalüüs on vaja läbi viia eelnevalt formuleeritud reeglite kohaselt. Käesolevas töös töötati kontentanalüüsi tegemiseks välja kodeerimisjuhend, mille järgi iga valimisse kuuluv artikkel kodeeriti.

Süstemaatilisus tähendab seda, et analüüsitav materjal peab olema valitud teatud reeglitele tuginedes. Käesolevas töös on süstemaatilisus tagatud selle kaudu, et Helsingin Sanomate veebiväljaandest materjali otsimisel ja seminaritöö valimi moodustamisel kasutasin kindlaid märksõnu – Eesti ja eestlased (soome keeles *Viro ja virolaiset*). Otsingumootori abil leitud esialgselt valimist jätsin välja artiklid, milles Eestit või eestlasi on mainitud, kuid mis ei kajasta Eesti või eestlaste tegevust (st Eesti või eestlased polnud artikli peamine fookus).

Kontentanalüüsi kvantitatiivsus tähendab arvulisust ehk tekstide hulka on võimalik arvuliselt väljendada. Käesolevas töös on kodeerimisjuhendi abil kodeeritud tekste analüüsitud selliselt, et on esitatud kõikide koodide ja alakoodide arvuline esindatus (protsentidena või absoluutarvuna).

Tulemused on esitatud tabelite ja jooniste vormis ning peamised järeldused lisatud käesoleva töö autori poolt.

Maiu Uus nimetab oma töös (2007) järgmiseid kvantitatiivsele analüüsile omaseid külgi: tulemusi üldistatakse üldkogumile (antud juhul HS-i veebiväljaande artiklide kogum aastatelt 2006 ja 2009, mille teemadeks on Eesti või eestlased), tulemuste üldistamine tugineb arvulistel andmetele ja analüüsitavad kategooriad ja analüüs on selgelt struktureeritud. Eelmainitud aspektid ehk analüüsi objektiivsus ja selge struktureeritus on ka meetodi peamised tugevused. Teised autorid (Vihalemm 2005) on kontentanalüüsi eeliseks pidanud selle metodoloogilist tugevust, st kogu materjalile valimis saab rakendatud sama kategooriate kogumit, mis on eksplitsiitselt identifitseeritud. See ei võimalda (või võimaldab vähemal määral) tuua materjalist teadlikult või alateadlikult välja just need aspektid, mis toetavad meie oletusi ja on kooskõlas varasemate eelduste ja eelarvamustega. Kontentanalüüsi kui meetodi puudused võiksid Maiu Uue (2007) järgi olla aga järgmised: meetodit ei saa töö käigus täiustada, hüpoteese on vaja testida ja uurimistöö planeerimine ja läbiviimine on mahukas. Teised autorid on (Vihalemm 1995) kvantitatiivse sisuanalüüsi puudusena toonud välja, et tulemused võivad tihti äratada lisaküsimuse “miks nii on”?

Nende kvantitatiivse kontentanalüüsi puuduste tõttu kombineeritakse käesolevas töös kvantitatiivset sisuanalüüsi kvalitatiivsega. Kvalitatiivne teksti sisuanalüüsi sarnaneb kvantitatiivsega selles mõttes, et teksti süstematiseeritakse ja analüüsitakse teatud koodide abil. Kui kvantitatiivse analüüsi tulemused esitatakse arvuliselt, siis kvalitatiivses analüüsis on koodid mitmekülgsemad. Tekste vaadeldakse terviklikult ja teksti tõlgendamisel mängib kontekst olulist rolli.

5.2. Uuringu üldkogum ja valim

Käesolevas töös on analüüsitud Eesti ja eestlaste kujutamist HS ajalehes, keskendudes kahele aastale – 2006 ja 2009. Kahe erineva aasta valimise eemärgiks oli uurida Eesti ja eestlaste pildi muutumist ajas. Selliselt soovin tagada, et analüüsitav pilt Eestist ja eestlastest oleks võimalikult mitmekesine. Valitud aastad erinevad majandusliku olukorra tõttu, st 2006. aastat iseloomustab kiire majanduskasv Eestis, 2009. aasta korral ühendab mõlemat riiki – Eestit ja Soomet – majanduslik ebastabiilsus ja majanduslangus. Jätkuvalt olulised teemad mõlemal aastal on näiteks poliitika, eestivenelased ja nende kohtlemine Eestis ning eurole üleminek. Lisandunud teemadeks on näiteks soome turistid Eestis ja eesti töötajad ja eestlastega seotud kuritegevus Soomes.

Üldkogumiks oli Helsingin Sanomate artiklid ajavahemikus 1.1.2006-31.12.2006 ja 1.1.2009-31.12.2009, mis käsitlevad Eestit või eestlasi. Valimi moodustamiseks rakendasin Helsingin Sanomate online-versiooni otsingumootoreid, kasutades märksõna Viro, mis vastab eestikeelsele sõnale Eesti, ja sõna virolaiset ehk eesti keeles eestlased. Otsingumootori abil leitud esialgselt valimist jätsin välja artiklid, milles Eestit või eestlasi on mainitud, kuid mis ei kajasta Eesti või eestlaste tegevust.

Artiklide kogum aastal 2006 oli 1010 ja aastal 2009 383. Alguses jäi arusaamatuks miks kahe aasta artiklite valimid ligi kolm korda mahult erinevad. Lähemalt uurides ilmnes, et 2006. aastal internetis ja trükiväljaandes asuvad artiklid olid samad. 2009. aastal trükiväljaande artiklid ja veebiväljaande artiklid olid selgelt eristatud ja sel aastal trükiväljaande artikleid ei enam veebisse pandud.

Kasutasin HS-i veebiväljaannet uurimismaterjalina eelkõige selle lihtsa kättesaadavuse tõttu. Teine põhjus oli see, et tänapäeval on väga tavaline ajalehti lugeda internetis ja peaaegu igal ajalehel on ka veebis väljaanne olemas. Sellepärast, et tegemist on levinud ajalehe vormiga, on see ka kasutatav uurimismaterjalina teaduslikus uurimistöös.

5.3. Kodeerimisjuhend

Kontentanalüüsi tegemiseks koostasın kodeerimisjuhendi (vaata lisa nr 1). Kodeerimisjuhendi koostamiseks kasutasın Katri Sipilä bakalaureusetööd "Eesti-pilt Helsingin Sanomates aastate 1999 ja 2002" (2005). Siiski nimetatud varasemat uurimistööd kasutasın vaid alusena, lisades omalt poolt mitmed koodid või jättes varasemalt kasutatud koodid välja. Eesmärgiks oli tagada mõnetine võrdlus varasema uuringuga, samas oli eesmärgiks analüüsida tekstis tegelikkuses sisalduvaid koodide, eesmärgiga leida vastused püstitatud uurimisküsimustele. Oma tööst jätsın välja järgmised koodid:

Tekstis sisalduv informatsiooni allikas (nt pressiesindaja).

Loo žanr (nt uudis või intervjuu), artikli illustreerimine fotoga.

Viimase kategooria väljajätmise põhjuseks oli asjolu, et 2006. aastal illustratsioone HS-i veebiartiklites ei esitatud. Käesolevas uuringus oli ka teemavaldkondade hulk väiksem, kui Sipiläl (st alateemasid on vähem), kuna üksikasjalik alakoodide analüüs teatud valdkondade lõikes ei tundunud käesolevas uuringus otstarbekas (nt Sipilä kasutas kuritegevuse alakoodina salakaubavedu, sisepoliitika alakoodina seadusandlus või korrakaitse alakoodina armee).

Kodeerimisjuhendi ja selle tulemused arvudena on töö lõpus lisadena (vaata lisad nr 1 ja nr 2). Järgnevalt selgitan osa kategooriaid lähedamalt, et uurimistöö oleks arusaadavam.

Kodeerimisjuhendis olid kasutusel järgmised kategooriad:

- lehe osa, kus lugu ilmus
- loo suurus
- teksti autor
- ruumiline kontekst, millest Eestist räägitakse loos
- uudissündmuse üldine modaalsus
- loo teemad
- loo tegelased

Lehe osad, kust uuritavad artiklid asusid, olid esikülj, siseuudised, majandus, välisuudised, arvamus, kultuur, meelelahutus, linn, sport, juhtkiri, arvamus ja muu.

Linn-osa uudised olid alati seotud Helsingiga. Kultuuri alla lähevad kirjanduse, teatri, muusika ja teiste lisaks ka televisiooni- ja raadioprogrammide kriitika.

Lehe sektsiooni ei lisatud kodeerimisjuhendisse, kuna Interneti väljaannet analüüsid loo asukoht ei mängi rolli. Uudised esitatakse Internetis tähtsuse ja värskuse järjekorras ning selle järgi, mida artiklite lugejad kõige rohkem vaatavad.

Esikülj oli kodeerimisjuhendis eraldi koodina sellepärast, et valimisse sattusid ka esikülje lood.

Ilmselt veel 2006. aastal võis kõiki trükiväljaandes olnud esikülje lugusid leida ka internetist.

Esikülje lugusid 2009. aasta otsingus aga enam polnud. Ilmselt HS muutis otsingumootori süsteemi või siis muutsid nad veebiväljaande ja trükiväljaande vormid üksteisest erinevaks. Sellepärast kadus ilmselt veebiväljaandest 2009. aastaks ka arvamus-osa. Põhjusena võiks oletada, et inimestel on praegu võimalik kommenteerida internetis ja tekitada vestlust teiste lugejatega. Arvamuslehekülj on jäänud kasutusele trükiväljaandesse, aga internetti neid enam üles ei laadida.

Loo suuruse määritlesin tähemärkide järgi. Vaja oli täpseid arvusid, sest internetis lehte lugedes pole muid artikleid, millega artikli suurst saaks võrrelda. Väikseim leitud lugu oli üle 400 tähemärki ja sellepärast oligi see väikse loo piiriks. Väikse loo ülemiseks piiriks oli 999 tähemärki. Üle 1000 tähemärki, aga alla 2500 tähemärgi lood märkisin keskmiseks suuruseks. Üle 2500 tähemärgi lood märkisin suurteks lugudeks.

Teksti autoriks oli ajakirjanik sel puhul, kui loo oli kirjutatud mõni HS-i ajakirjanikest, näiteks Kaja Kunnas. Alati ei olnud loo juures aga eraldi mainitud, kas tegemist on just ajakirjanikuga (kuigi nimi oli märgitud). Need artiklid, mille alguses või lõpus oli loo kirjutaja nimi kirjas, märkisin alati ajakirjaniku poolt kirjutatud looks. HS-i kombeks oli vahel eraldi kirjutada: “autor on Helsingin Sanomate poliitika toimetuse ajakirjanik”, aga mitte alati.

Eksperdid ja poliitikud oli tavaliselt artiklitele märgitud eraldi. Näiteks märtsis 2006 HS-i juhtkirjaks kirjutas Max Jakobson kolumni Lennart Merist (*Isänmaallinen kosmopoliitti*, HS 18.3.2006). Antud juhul märkisin autoriks poliitiku, sest loo alguses ka mainiti, et “loo autor on minister”. Ekspert oli mõne eriala spetsialist, näiteks mõne Soome ülikooli professor vms.

Lugeja märgiti autoriks sellistel juhtudel, kui tegemist oli arvamusega, mille on saatnud mõni inimene väljaspoolt ajalehetoimetust. Kui arvamust oli avaldanud mõni, kelle korral oli loo lõpus kirjas, ka tema ametinimetus (näiteks poliitik), siis märgiti ikkagi lugejaks. See tähendab, et arvamuselehekülje lugudel kirjutaja ametinimetus ei mänginud rolli. Ta oli lehte kirjutanud oma arvamuse kui lugejana, mitte lehe poolt valitud autorina.

Teabeagentuur oli autoriks, kui lugu oli hankitud lehte sealt. Selle tunnuseks olid loo algusesse ja lõpu märgitud STT, Reuters, AP ja ETA.

Anonüümse allika märkisin, kui autorit ei olnud teada. Ühtki arvamuse lugu ilma nimeta ei olnud, aga ilmselt HS ei avaldagi anonüümseid arvamuse lugusid. Artikleid, kus autorit ei polnud täpsustatud, oli päris palju. Allikaks oli vahel nendel juhtudel märgitud ainult HS, aga mitte loo kirjutaja nime või ametikohta. Vahel oli põhjuseks ka see, et mõni artikkel oli teise artikli taustaks. Peaartiklis oli küll mainitud autori nimi, aga probleem veebis lehte lugedes on see, et sa ei saa tervet artiklilehekülge ette, vaid ainult selle osa, kus esineb valitud otsingusõna. Sellepärast sain vahel otsingus ette mõne taustaartikli tulemuseks, aga mitte artiklit, millele see oli taustaks. Niimoodi jäi mulle ka loo autor tundmatuks.

Märkisin autoriks muu, kui see ei sobinud ühegi teise koodiga. Näiteks 2006. aastal ilmusid pühapäeviti veerud “Torsti tietää” ja “Kysy Kirstiltä”, mille põhiideeks oli see, et lugejad said saata nii Torstile kui Kirstile erinevaid küsimusi ükskõik millest. Vahel olid küsimused seotud ka Eesti või eestlastega. Näiteks juulikuus 2006 räägiti Aino Kallasest (*Torsti tietää*, HS 30.7.2006). Teine huvitav kategooria “muu” alla liigituv autor on *Kuiskaaja* (eesti keeles *sosistaja*), kes kirjutab vahel lehe kultuuriosasse. Tema identiteet jääb anonüümseks ja ta suhteliselt lühikesed lood on alati

pigem kommentaari kui arvamuse vormis. Need on ka alati lühidad. Pärast Lennart Meri surma kirjutas *Kuiskaaja* sellest, kuidas Eesti Raadio 4 asjaga toime tuli (*Kuollut Meri radioaalloilla*, HS 18.3.2006). Saates kriitik Aksel Tamm hakkas armastatud presidendi negatiivsemaid külgi esile tooma, kuna intervjuueerija temale vahele segas. *Kuiskaaja* küsib oma loos: “Kas eestlased on ka selles kiiremad, kui soomlased? Pooljumalad maha kohe ega pärast aastakümneid.” Hiljem samal aastal rääkis ta Eduard Tubin-festivali tühistamisest (*Politrukki vaiensi ehkä sittenkin Eduard Tubinin*, HS 6.5.2006).

Ruumiline kontekst tähendab seda, kus lugu on toimunud, toimub praegu või hakkab toimuma kunagi tulevikus. Vahel selgus see ilma artiklit lugemata, nt oli vahel juba loo algusesse märgitud toimumiskoht nagu nt Tallinn või Helsingi.

Selles kategoorias märkisin “muu” variandi, kui ruumilist konteksti ei olnud teada või seda ei mainitud. Näiteks eespool mainitud Torsti tietää-veerus räägiti eesti keelest ja eesti kuude varasematest nimedest. Loos aga ei tulnud kordagi jutuks mingi konkreetne koht, vaid räägiti ainult eesti keelest. (*Torsti tietää*, HS 15.1.06). Võiks küll järeldada, et kui loos eesti keelest räägitakse, on ruumiline kontekst ka Eesti, kuid loos ei seotud keelt riigi ega mõne muu kohaga.

Uudissündmuse üldine modaalsus tähendas uudisloo üldist temaatilist fookust, mitte tooni. Artikli modaalsust on analüüsitud ka teema põhjal. Samuti vaadati keelekasutust pealkirjas ja teksti sees. Näiteks inimeste või teiste elusolendite surm, õnnetused, mõrva-teemad ja üldiselt krimi-teemad olid automaatselt negatiivse modaalsusega. Alkoholi ja suitsetamisega seotud uudised olid enamasti negatiivsed: mõlemad toodi välja tervist kahjustavatena asjadena. Sellepärast näiteks suitsetamiskeelu restoranides märkisin positiivse kategooria alla.

Adjektiivid aitasid kodeerides positiivse või negatiivse modaalsuse leidmist. Näide sellest võiks olla artikkel “*Sillamäessä juhliittiin laivalinjaa Kotkaan*” (HS 18.2.2006) ehk Sillamäes tähistati laevaliini avamist Kotkasse. Tähistamine (või soome keelest otsene tõlge pidutseda) on positiivne sõna. Surmaga seotud artikkel võib ka positiivne olla, kui tegemist on mälestuskirjutisega, näiteks “*Antropologi tunsu kansainvälistä liiketoimintaa*” (HS 7.3.2006).

Keeruline oli modaalsuse kodeerimine näiteks imigratsiooni või tuumaenergia. Nimetatud nähtused võivad iseenesest olla nii positiivsed kui ka negatiivsed, sõltuvalt inimese vaatevinklist ja isiklikest kogemustest. Samamoodi oli ka sporditeemadega, mis võisid omandada positiivse (nt võit) või negatiivse alatoonid (kaotus).

Seksi ostmine on ka vastuoluline teema: mõned arvavad, et see on halb asi ja seaduse abil seksi ostjaid peaks karistama. Osa aga ütleb, et kui hakatakse karistusi andma, muutub olukord veel hullemaks: sellal peavad prostituudid oma kliente salaja hankima, mis teeb nende ärakasutamise lihtsamaks.

Huvitav näide samal ajal positiivsest kui ka negatiivsest uudisest oli järgmine: “Soome on saatnud kaks naftatõrjelaeva Eesti põhjaranniku naftakahjupiirkonda. (...) Kuigi Eesti ametlikku abipalvet ei esitanud, saatis Soome laevad *Hylke* ja *Seili* omal kulul “vennaabina”. Kuna naftat oli meres suhteliselt palju, otsustasid Soome keskkonnaametnikud saata laevad kohale enne, kui nafta võib liikuda Soome poolele” (*Suomi lähetti Hylkeen ja Seilin Viron rannikolle*, HS 16.3.2006). Ühest küljest oli artikli modaalsus positiivne – Soome läks Eestile appi, teisalt sisaldas artikkel ka negatiivset alatoonit – Eesti on käitunud valesti. Selliste vastuoluliste lugude esinemise tõttu kasutasin lisaks positiivse ja negatiivse kategooriatele ka kolmandat varianti – modaalsus neutraalne/segamini.

Loo teemasid võis ühes artiklis olla mitu, mistõttu kodeeritud teemade kogu arv ületab artiklite arvu. Näiteks artiklis imigratsioonist oli teemaks kohalik Soome, sest räägitakse Helsingi ja selle läheduses asuvate linnade rahvusvahelisest elanikkonnast. Samas on artikkel ka Euroopa Liiduga seotud, kuna migratsiooni seostatakse Euroopa Liidu kodanike õigusega vabalt liikuda. Samal ajal oli antud artiklis teemaks majandus ehk võõrtöölised kui üks võimalus tööjõu leidmiseks.

Uudiste teemadest suhteliselt sageli esines majanduse alakood 5.3. ehk “muu majandus”. Selle alla kodeerisin näiteks euro tuleku, majandustõusu, korterite ja palkade võrdluse Soome ja Eesti vahel, gaasitoru Venemaalt Baltimaadesse ja nii edasi. Erinevaid teemasid oli nii palju, et kõigile eraldi koodi tegemine ei oleks mõistlik olnud.

Väga laia valiku teemadest pakkus ka kodeerimisjuhendi koht 17 ehk “muu”, mille all läksid kõik teemad, mis olemasolevate teemavaldkondadega ei sobinud. Kategooriasse kodeeriti näiteks eesti ja soome keelte sarnasus, Kekkoneni eesti viina esitlemine Venemaal, koerte hankimine Eestist Soome, lõunasöögid Eesti koolides ja nii edasi.

Loo tegelased olid need, kes esinesid loos, olid kaasas sündmuskohal või nendega oli räägitud pärast sündmust. Alati tegelast aga ei olnud nimetatud artiklitest. Kui näiteks räägiti mõne ettevõtte ostmisest, kuid ettevõtte nime ei mainitud, siis ei mainitud ka konkreetset tegelast. Vastuoluline

kategooria oli ka rahvus, st kui seda polnud mainitud, siis vaid nime baasil pole võimalik tegelast märkida. Sarnaselt teemade kategooriaga võis ka tegelasi ühes loos mitu olla.

5.4. Kvalitatiivne sisuanalüüs

Kvalitatiivne sisuanalüüs sarnaneb kvantitatiivse sisuanalüüsiga. Tekstide valim analüüsi jaoks moodustatakse eesmärgipäraselt, näiteks teksti autori, loo teema või mõne teise kriteeriumi järgi. Kui kvantitatiivses analüüsis esitatakse tulemused numbrilena, koodid leitakse tavaliselt suhteliselt formaalsete kriteeriumite alusel (nt artikli suurus jms). Kvalitatiivse sisuanalüüsi korral kasutatakse tekstides leiduvate teemade kodeerimisel enamasti induktiivse ja deduktiivse lähenemise kombinatsiooni (Vihalemm, T. 2005).

Kvalitatiivse sisuanalüüsi korral on eesmärgiks anda ülevaade tekstis leiduva tähendusliku mitmekesisuse esitamine, mistõttu numbriliste kokkuvõtete asemel esitatakse tulemused sõnaliselt. Kvalitatiivses analüüsis võivad koodid olla keerulisemad ja mitmekesisemad. Triin Vihalemm kirjutab: "Kvalitatiivne tekstide sisuanalüüs tähendab materjali struktureerimist, variatiivsuse kirjeldamist ning üldistuste tegemist, tuginedes üksikkoodide või nende omavahelisel kombinatsioonil saadud konstruktsioonide/tüüpide alla koondatud tekstilõikude intepretatsioonile." (Vihalemm, T. 2005)

Käesolevas töös on tekstide kvalitatiivses analüüsis kasutatud diskursusanalüüsi meetodit. Denis McQuailli definitsioon diskursusenanalüüsist on järgmine: "Rakendatav kõigile keelekasutuse ja teksti vormidele, kuid peamine idee on, et kommunikatsioon leiab aset teksti ja kõne vormide kaudu, mis on kohanenud konkreetsete sotsiaalsete paikkondade, teemade ja tüüpiliste osavõtjatega. Viimaseid nimetatakse vahel tõlgendatavateks kogukondadeks. Kriitiline diskursuse analüüs uurib keelelistes vahendites väljenduvat domineerimist, kus keelelised vormid on sotsiaalselt prevaleerivate tundmuste ja ideoloogiate kandjad." (McQuaill, D. 2003: 440)

Raamatus Diskurssianalyysin aakkoset (Jokinen, K. et al. 2004) on loetletud diskursuste piiranguid ja omadusi Ian Parkeri järgi. Parker defineerib diskursus kui teatud „ütlemise süsteemi, mis moodustab objekti". Diskursuste identifitseerimise kriteeriumid on: 1) Diskursus realiseerub tekstis. Uurija on huvitatud peamiselt või ainult tekstidest, mitte tekstide tegijatest. Tekst võib olla näiteks vestlus, kirjutis, mitteverbaalne käitumine, morsetähestik, reklaam, arhitektuur, või isegi tarokikaardid ja bussipiletid. 2) Diskursus esineb seoses objektidega. See tähendab näiteks seda, et

mingi asja nimetamine annab objektile olemasolu. 3) Diskursused sisaldavad tegelasi. Täpsemini öeldes tähendab see diskursuse "võimet" kutsuda meid teatud laadi personaalsuse positsioonidesse. 4) Diskursus on terviklik tähendussüsteem. See viitab sellele, et need metafoorid, analoogid ja pildid, mida mõni diskursus moodustab tegelikkusest, võib moodustada ühtse terviku. 5) Diskursus viitab teistele diskursustele. See on oluline selles mõttes, et diskursused võivad alati kommenteerida teineteist ja laenata metafoore ja analooge teineteiselt. 6) Diskursus reflekteerib ennast oma kõneviisi kaudu ehk diskursusi võidakse näha kommenteerivat ka nende omi mõisteid. 7) Diskursus on ajalooline ning uurija ei peaks tootma staatilist muljet sotsiaalse tegelikkuse moodustumisest. (Jokinen, K. et al. 2004: 60-63).

Raamatus "Diskurssianalyysin aakkoset" defineeritakse diskursust kui võrdlemisi terviklikke tähendussuhete süsteeme, mis rakendub sotsiaalsetes praktikates ja samas ka rakendab sotsiaalset tegelikkust. Raamatus nimetatakse diskursust ka tõlgendusrepertuaariks. Diskursuseanalüüsist räägitakse kui tähendussüsteemide analüüsist, et tegemist ei ole materjali (materjali liik sõltub uurimistööst, käesoleva töö puhul tegemist on tekstimaterjaliga) omaduste mehhaanilise kirjapanemisega, vaid põhjendatud tõlgendusega, mis põhineb uurija ja materjali vahelisele dialoogile (Jokinen, K. et al. 1993).

Diskursuseanalüüs mängib olulist rolli kontekst ka. Analüüsides materjali (antud juhul artikleid ehk tekstimaterjali) vaadatakse seda teatud aja ja koha kontekstis, millele põhineb ka tõlgendus tekstist. Jokineni raamatus mainitud kultuurilist konteksti on ka tähtis meeles pidada eriti käesolevas uurimistöös. Kultuuriline kontekst tähendab analüüsi käigus seda, et "materjalist proovitakse ära tunda selliseid asju, mille tõlgendus eeldab uurijalt oma kultuuriliste kommete, stereotüüpide või üldise ühiskondliku atmosfääri teadmise teadlikku kasutust." (Jokinen et al. 1993: 32)

7.5. Valim kvalitatiivseks analüüsiks

Käesoleva töö kvalitatiivse analüüsi jaoks valiti välja kokku 40 artiklit. Mõlema aasta artiklite hulgast valiti võrdne arv artikleid, st 20 artiklit aasta kohta. Kuna kvantitatiivses uuringus oli artiklite kogum suhteliselt mahukas (2006. aastal 1010 artiklit ja 2009. aastal 383 artiklit), oli kitsendamine kvalitatiivse analüüsi jaoks vajalik.

Valimi koostamisel kvalitatiivseks analüüsiks lähtusin kõigepealt pealkirjast. Esiteks kitsendasin valimit selliselt, et analüüsi valisin vaid need artiklid, mis sisaldasid otseselt Eestiga seotud märksõnasid Eesti, eestlane ning Tallinn, Tartu, Rakvere jt ehk Eestis asuvate kohtade nimed. Kui pealkirjas ei esinenud ühtki eelmainitud märksõnadest, jäi see automaatselt valimist välja. See on üks põhjus, millepärast aastate kõik kuud ei ole valimis esindatud. Eesmärgiks oli süvendatult analüüsida artikleid, kus Eesti või eestlased olid peateemaks. Eesmärgiks oli ka vaadata koostööd ja suhteid Soome ja Eesti vahel. Eelmainitud põhjusel vaatasin ka artikleid Soome positsioonist tervikuna ja püüdsin leida valimisse artikleid, kus oleks lisaks eelmainitud märksõnadele ka mainitud Soome ja/või soomlased.

Ainult pealkirja järgi valides jäi valim jätkuvalt liiga suureks. Valimi kitsendamiseks keskendusin Eesti-pildile HS-is, mis tähendab täpsemalt keskendumist Soome ja soomlaste vaatevinklile Eestist ja eestlastest. Artiklid pidid näitama võimalikult palju just HS-is kajastatud Eesti ja Soome vahelist koostööd ning kokkupõrkeid. Valimist jäeti sel põhjusel välja osa tähelepanuväärseid sündmusi nagu esimene seagripijuhtum Eestis, euro tulek või Toomas Hendrik Ilvese valimine presidendiks. Kuigi nad võib-olla äratavad Soomes rohkem tähelepanu kui mitmes teises maas, mis on geograafiliselt ja ajalooliselt ning muude suhete tõttu palju kaugemal Eestist, kui Soome, ei kirjelda need juhtumid eriti Eesti-kuvandit Soomest vaadatuna. Eelmainitud teemad on arvatavasti ka kajastatud näiteks Läti, Leedu ja Venemaa meediates. Seagripijuhtum ületas uudiskünnise ilmselt ka teiste Euroopa maade meediates, võib-olla isegi kaugemal.

Lisaks eelmainitud kriteeriumitele, valisin artiklid kvalitatiivse analüüsi jaoks ka autori poolt tehtud seminaritöö baasilt. See tähendab, et vaatasin artikleid ja seminaritöö kvantitatiivse analüüsi tulemusi kõrvuti ning mõtlesin küsimuste peale, mis mulle olid tekkinud seminaritööd kirjutades. Pidin meeles pidama ka kvantitatiivse analüüsi kodeerimise tulemusi, näiteks mis teemavaldkonnad ja tegelased olid kõige arvukamad jne, et lisaselgust saada, miks nii on.

Kvalitatiivsel analüüsil kasutatud artiklite nimekiri ja artiklid on töö lõpus (vaata lisad 3-6)).

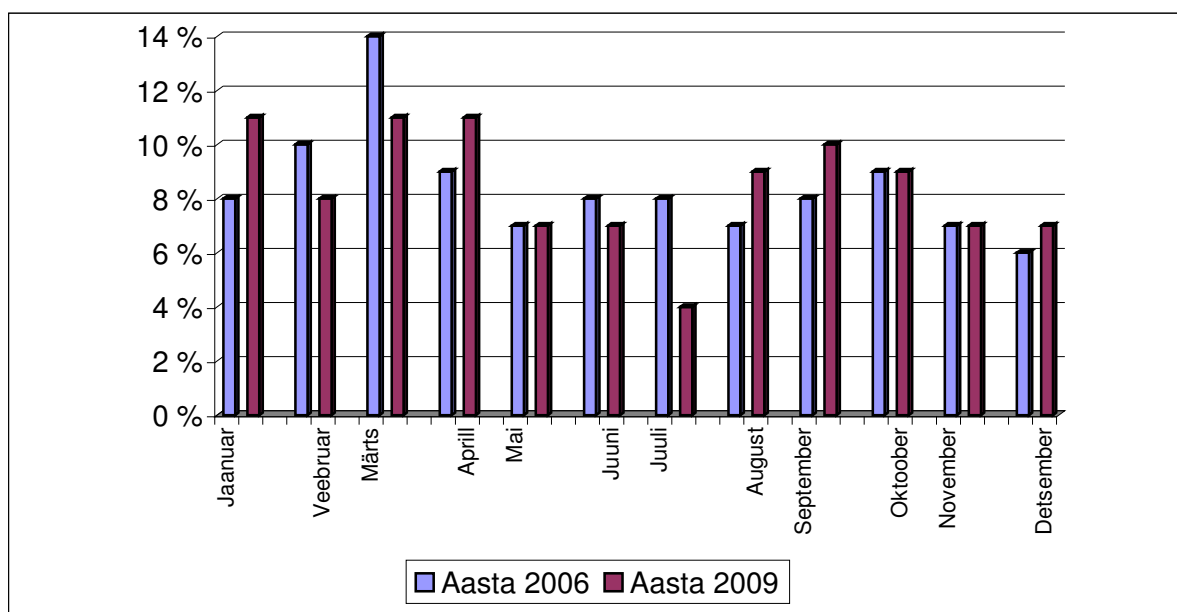
8. Kontentanalüüsi tulemused

8.1. Artiklite arv

Käesolevas töös analüüsitud artiklite arv oli 2006. aastal 1010 ja 2009. aastal 383. Esmapilgul on raske leida põhjust, miks 2006. aasta artiklite arv on 2009. aasta arvust märgatavalt suurem.

Lähemalt uurides aga ilmnes, et 2006. aastal internetis ja trükiväljaandes asuvad artiklid olid samad. Seda võiks oletada lugude pikkuse järgi (vaata edasi alapeatükk 8.3. lugude suurus). Veebiväljaande jaoks kirjutatud lugudeks need olid hästi pikkad. Teine põhjus oli see, et 2009. aasta artiklitest puudub info sellest, kas lugu on esiküljel olnud või mitte, mis oli mainitud 2006. aasta artiklites. Veebiväljaandes esikülge ei kasutada.

Kõige rohkem artikleid 2006. aastal oli märtsis ehk 14 % kõikidest artiklidest. Viimase põhjuseks on kindlasti Lennart Meri surm, mis leidis arvukat kajastamist Soome meedias. 2009. aasta suurimad artikliarvud olid jaanuaris, märtsis ja aprillis, vastavalt igas kuus 11 % (vaata täpsemalt joonis 2).

Joonis 2. Artiklite esinemissagedus aastate lõikes (%).

8.2. Lehe osa

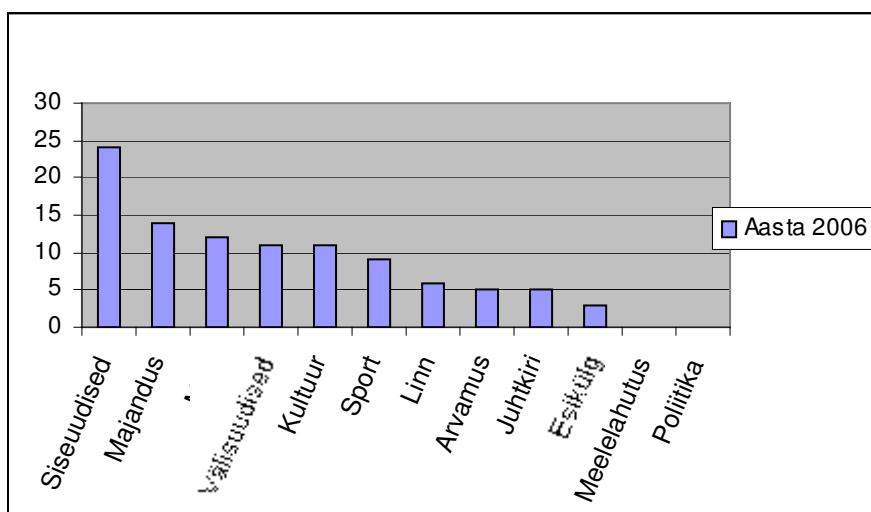
Teine osa oli temaatiline lehe osa, kus Eestit ja eestlasi puudutav artikkel asus. Analüüs näitab, et kõige rohkem artikleid, mille teemaks oli Eesti, oli 2006. aastal siseuudistes ehk, 24 % kogu artiklite arvust. 2009. aasta artikleid leidis kõige rohkem välisuudiste osast ehk 23 %.

2009. aastal alustas (vähemalt internetis) uus lehe osa: poliitika, mida 2006. aastal veel ei olnud olemas. Sellepärast ka käesoleva analüüsi tulemustes poliitika-osa artikleid 2006. aastal ei leitud (vaata joonis 3).

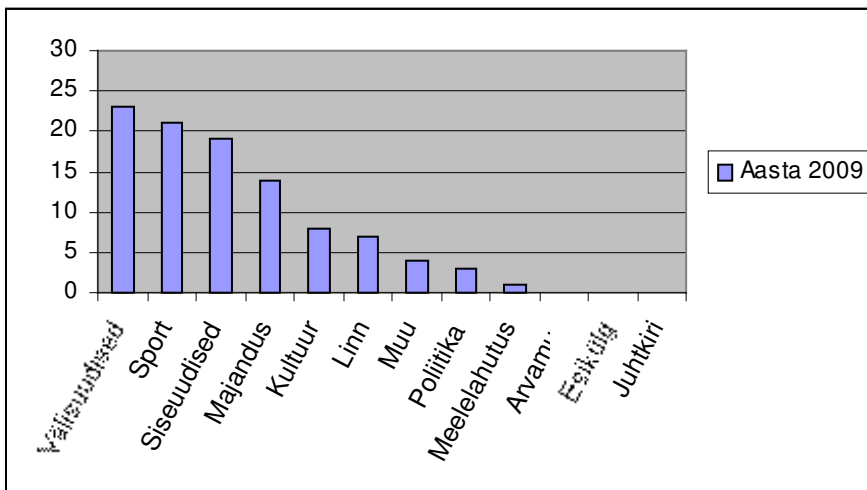
Meelelahutus-osa oli olemas nii 2006. aasta kui 2009. aasta väljaannetes. Analüüsist ilmnes, et 2006. aastal otsing ei näidanud ühtki meelelahutus-osa uudist, mis oleks seotud Eesti või eestlastega. 2009. aastal artiklitest oli selle osaga seotud 1 % artiklitest (vaata joonis 4). Huvitava tulemusena ilmnes, et kui 2009. aastal oli konkreetne lugu algselt paigutatud meelelahutuse alla, siis hiljem sarnase teemaga lugu paiknes juba HS-i kultuuriosas.

Majandus oli lehe teiseks suurima osakaaluga osaks 2006.aastal: juttu oli näiteks euro tulekust ja Tallinki Silja-ostust. Nendes osades kirjutati ühtaegu nii positiivses kui negatiivses valguses. 2009. aastal oli majandusosa prosentuaalselt sama sagedalt esindatud nagu 2006. aastal. Majandus-osas esinenud lood 2009. aastal puudutasid enamasti majanduslangust ja selle tagajärgi Eestis.

Erinevused kahe aasta võrdluses ilmnisid välisuudiste, spordi ja siseuudiste osades, st kolme aastaga on Eestist ja eestlastest enam räägitud siseuudiste lehekülgedel, vähem aga spordi ja välisuudiste kontekstis.

Joonis 3. Artiklite esinemissagedus aastal 2006 lehe osa lõikes (%).

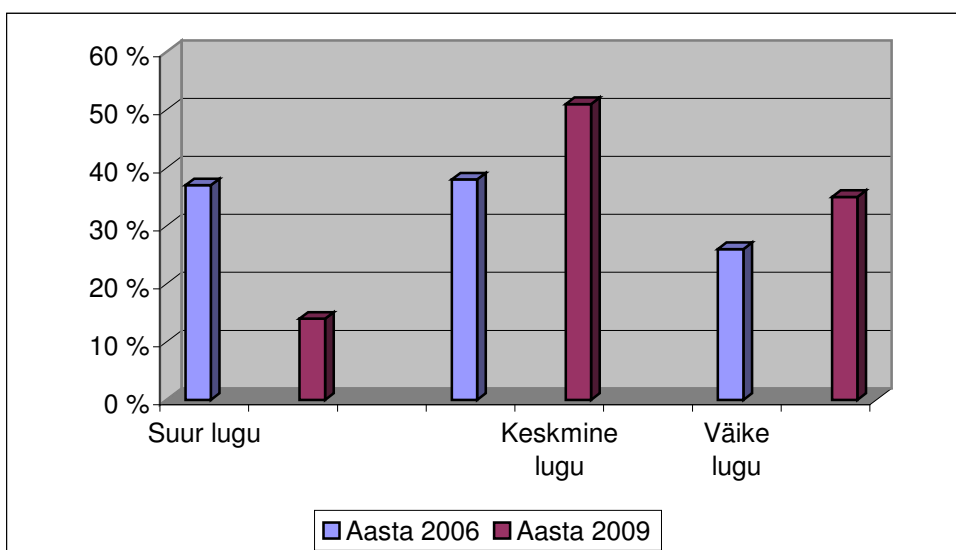

Joonis 4. Artiklite esinemissagedus aastal 2009 lehe osa lõikes (%).

8.3. Loo suurus

Järgmiseks analüüsitavaks formaalseks kategooriaks oli loo suurus – suur, keskmine või väike – mida eristasin artikli tähemärkide alusel. Analüüsi tulemused näitavad, et aastal 2006 olid lood valdavalt suured või keskmise suurusega. 2009. aastal oli aga keskmise suurusega lugusid kõige enam, sellele järgnes väike lugu ja kõige vähem oli suuri lugusid (vaata joonis 5).

Väikeste lugude arv kasvas aastast 2006 aastani 2009 9 %, kui suurte lugude arv kukkus 23 % võrra. 2009. aastal enamik pikkadest lugudest olid olemuslood või näiteks kultuuriteemalised etenduse või kunstinäituse hinnanguid. Seega on Eestit ja eestlasi puudutavate artiklite suurus Helsingin Sanomates kolme aasta võrdluses oluliselt vähenenud.

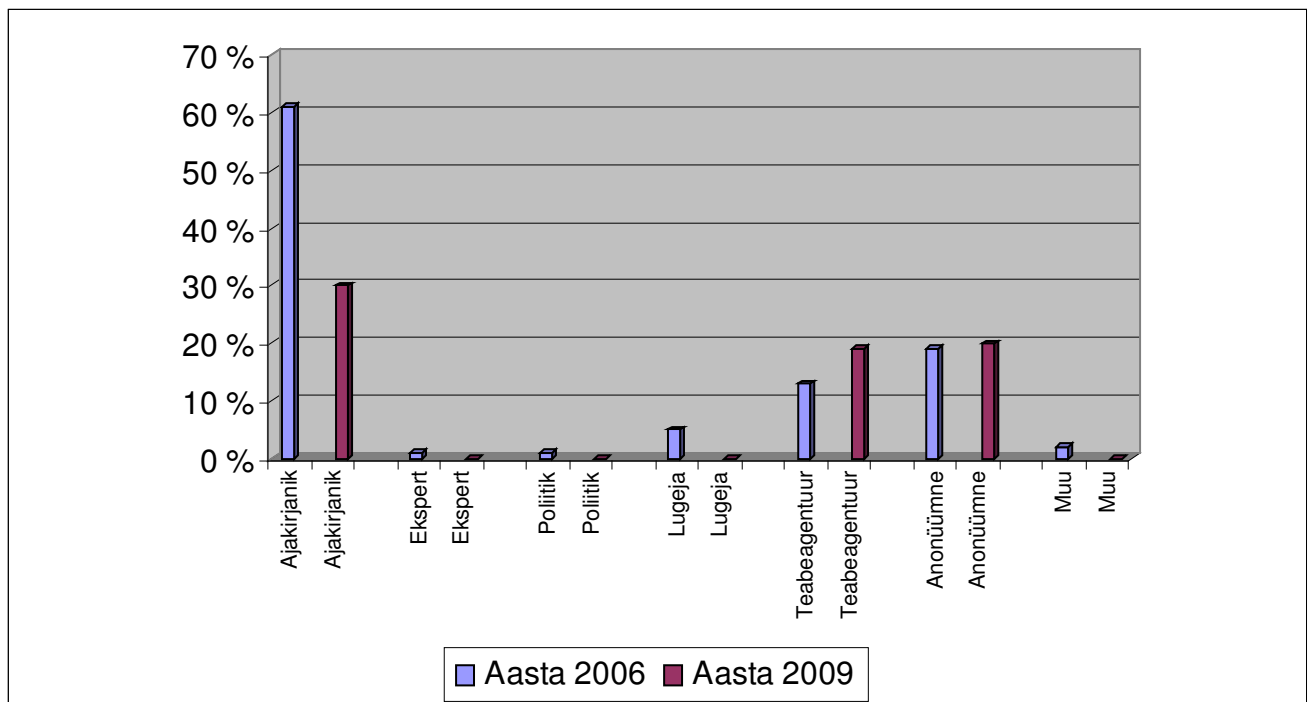
Joonis 5. Lugude suurus (%).

9.4. Teksti autor

Loo autori analüüsimise eesmärgiks oli uurida, kes on peamised kõneisikud, kes Eesti ja eestlaste teemat käsitlevad. Analüüsi tulemused näitavad, et 2006. aasta kõige tavalisem autor oli ajakirjanik, täpsemalt 61 % juhtumitest (vaata joonis 6). Ajakirjanik oli ka aastal 2009 sagedasim autor, küll aga mitte nii domineerivalt, kui 2006. aastal (30 %).

Märgatav muutus on näha teabeagentuuride kasutuse kasvus. Kui 2006. aastal oli teabeagentuur teksti autoriks 13 % artikkelidest, siis 2009. aastal 19 %.

Analüüsist ilmnest, et sageli oli artikli autor jäetud märkimata, seda nii 2006. kui ka 2009. aastal (kahe aasta erinevus vaid paar protsenti). Kuigi lehe nimi oli teada ja märgitud (HS), pärisautorit ei oldud. Vahel põhjuseks oli see, et otsingus leitud artikkel oli peartikli taustaks või lisaartiklis. Peartiklis oli mainitud autori nimi, aga kui otsides leiti ainult see osa, kus esines otsingusõna Eesti või eestlased, jäi loo autor nägemata. Anonüümseid lugusid oli aastal 2009 rohkem kui neid, kus oli kasutatud teabeagentuuri (erinevus 20 %). Ka aastal 2006 oli autor mainimata 19 %-s artikkelidest. Seega võib öelda, et kategooria „anonüümne või mainimata autor” oli suuruselt teine pärast ajakirjaniku kategooriat. Lugeja arvamuste artiklite osakaal oli üldiselt mõlemal aastal suhteliselt tagasihoidlik, nt 2009. aasta detsembris ilmus üks lugeja arvamus, Läänemere suhete teemal (*Itämeren alueella tarvitaan konkreettisia toimia*, HS 8.12.2009).

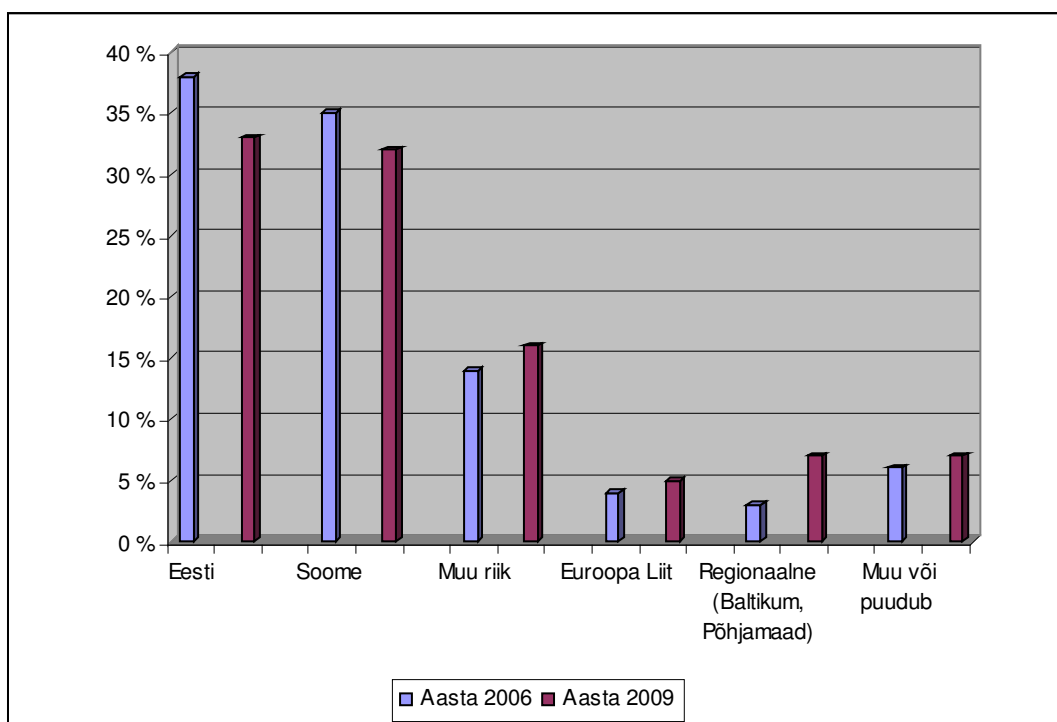
Joonis 6. Artiklid autorite järgi (%).

9.5. Ruumiline kontekst

Järgnevalt keskendun artikli ruumilise konteksti analüüsimisele. Ruumilise konteksti all mõeldakse siin seda, millises riigis või regioonis uudissündmus toimus, toimub praegu või hakkab kunagi tulevikus toimuma. Kui näiteks tegemist oleks Tallinn-Helsingi raudteetunneliga, loo ruumiliseks kontekstiks märgiti nii Eesti kui ka Soome.

Tulemuste analüüs näitab, et 2006. ja 2009. aastal oli suurema osa uudissündmuste toimumise kohaks Eesti (2006. aastal 38 % ja 2009. aastal 33%, vaata joonis 7). Teisel kohal oli Soome (2006. aastal 35 %, 2009. aastal 32%) Seega on Eestist ja eestlastest rääkivate artiklite ruumilises referentsina kasutatatud mõnevõrra harvem kohalikku tasandit (ehk Eestit või Soomet). Mõnevõrra on aastate võrdluses kasvanud regionaalne ja institutsionaalne tasand: muu riik (erinevus 2 %) Euroopa Liit (erinevus 1%), Baltikum ja Põhjamaad (erinevus 4%). Siiski nimetatud koodid olid protsentiliselt kõige vähem esinenenud koodid selles kategoorias. Ülejäänud mainitud riikidest, kellega seoses Eestist või eestlastest artiklites kirjutati, olid näiteks USA, Afganistan ja Irak.

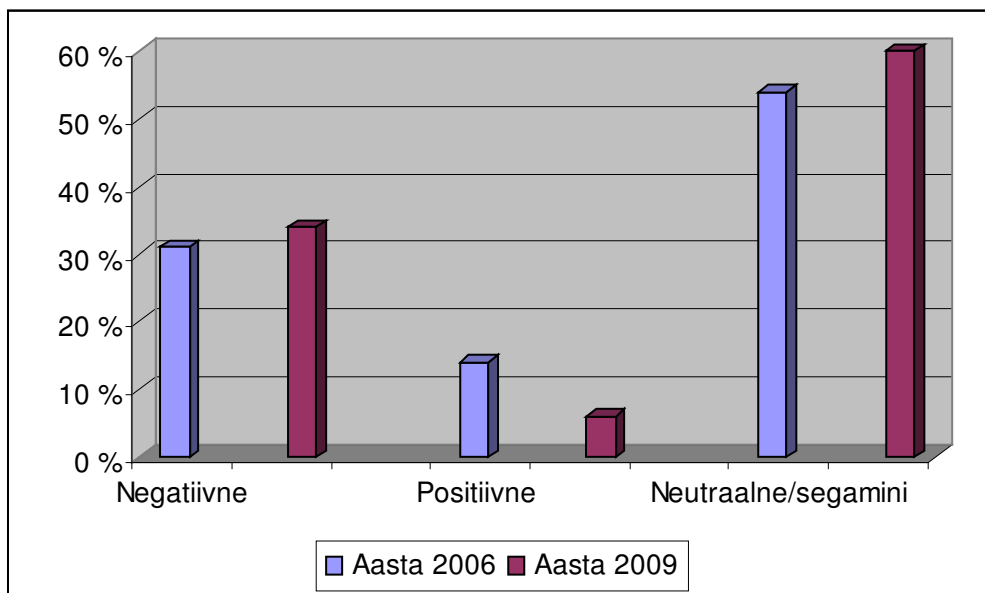

Joonis 7. Artiklite ruumiline kontekst (%).

9.6. Uudissündmuse üldine modaalsus

Lisaks artiklite formaalsetele omadustele soovisin uurida ka Eestit ja eestlasi käsitletavate artiklite modaalsust. Analüüsi tulemused näitavad, et lugude modaalsus oli enamasti neutraalne või kombineeritud. Aastal 2006 oli selles kategoorias 54 % artiklidest, 2009. aastal 60 % (vaata joonis 8). Vahel artiklide modaalsust ei võinud kohe märkida kas negatiivseks või siis positiivseks. Selliste lugude esinemisel märkisin uudisündmuse üldise modaalsuseks neutraalne/segamini.

Negatiivse modaalsusega uudiste arv oli teiseks suurimaks kategooriaks: aastal 2006 31 % ja aastal 2009 34 %. Negatiivsete uudiste domineerimist võib selgitada asjaoluga, et ka teoreetiliselt on üheks uudisväärtuse oluliseks kriteeriumiks konfliktus (Hennoste 2008). Hennoste kirjutab oma raamatus „Uudise sotsioloogia” järgmiselt: “Siia kuuluvad sündmused, mis peegeldavad kokkupõrkeid inimeste ja institutsioonide vahel, aga ka nende sees ehk välised ja sisemised konfliktid. (...) Inimesed võitlevad pidevalt millegagi või kellegagi: tööandjad ja töötajad, mehed ja naised, ametnikud ja kliendid.” Viimast on märgata ka käesoleva analüüsi tulemustest: uudiseid, mille üldine modaalsus oli negatiivne, oli suhteliselt palju võrreldes näiteks positiivse modaalsusega uudistega.

Joonis 8. Uudissündmuste modaalsus (%).

9.7. Loo teemad

Keskseks sisuliseks kategooriaks Eestile ja eestlastele keskenduvate artiklite analüüsil oli lugude teema. Analüüsi tulemused näitavad, et 2006. aastal oli kõige populaarsemaks teemaks “muu” (9 %), sport (8 %) ja Eesti välispoliitika (8 %) (vaata tabel 1). Nendele järgnesid kuritegevus (7 %) ja Eesti ja keskkond (7 %). Kõige vähem kirjutati ajalooliste tähtpäevade teemal, Eestist ja Eesti venelastest, kommetest ja traditsioonidest ja sotsiaaltoetustest. Mõne teema esinevus oli artiklite kogumis protsentidega 0, aga igast teemast oli siiski mõni artikkel kirjutatud vähemalt 2006. aastal. 2009. aasta kõige populaarsemaks teemavaldkonnaks oli kuritegevus 15 %-ga. Sama palju kirjutati ka sporditeemal. Nendele järgnesid laevaliiklus (9 %), muud majandusuudised (8 %), majanduslangus (7 %) ja Eesti välispoliitika (7 %). Kõige vähem kirjutati kultuuriteemadel nagu nt tants, haridus, kultuuriüritused, aga ka transpordist (nt lennuliiklus). Sport oli mõlemal analüüsitud aastal suhteliselt populaarne teema. Siinjuures tuleks meeles pidada, et spordiüritusi korraldatakse kogu aeg kõikjal maailmas, mitte ainult olümpiamängude või MM-võistluste ajal. Ning vaatamata sellele, et 2006 oli olümpiaaasta, oli spordiürituste osakaal suhteliselt suur ka 2009. aastal.

Tabel 1. Artiklite esinemine teemavaldkondade lõikes (%)

	2006	2009
Eesti sisepoliitika	5 %	4 %
Eesti välispoliitika	8 %	7 %
Ajalugu: ajaloolised tähtpäevad	0 %	1 %
Ajalugu: muu	3 %	5 %
Eesti ja majandus: majanduslangus	1 %	7 %
Eesti ja majandus: võõrtöölised ja migratsioon	5 %	2 %
Eesti ja majandus: muu	12 %	8 %
Tööpuudus	1 %	2 %
Eesti ja keskkond	7 %	4 %
Eesti siseseadused: Eesti ja Eesti venelased	0 %	2 %
Eesti siseseadused: Eesti tähtsad tegelased	3 %	1 %
Eesti siseseadused: muu	1 %	1 %
Kultuur: teater, muuseumid ja kino	2 %	2 %
Kultuur: kunst	1 %	1 %
Kultuur: muusika	3 %	2 %
Kultuur: kirjandus	2 %	1 %
Kultuur: tants	1 %	0 %
Kultuur: kultuuriüritused (Laulupidu, Mardi laat jne)	0 %	0 %
Kultuur: kombed ja traditsioonid	0 %	1 %
Kultuur: muu	1 %	1 %
Eesti ja krimi: kuritegevus	7 %	15 %
Eesti ja krimi: õnnetused	3 %	2 %
Eesti ja krimi: muu	1 %	2 %
E-Eesti	1 %	0 %
Sotsiaalvaldkond: arstiabi ja –teenused, meditsiin, tervis	1 %	2 %

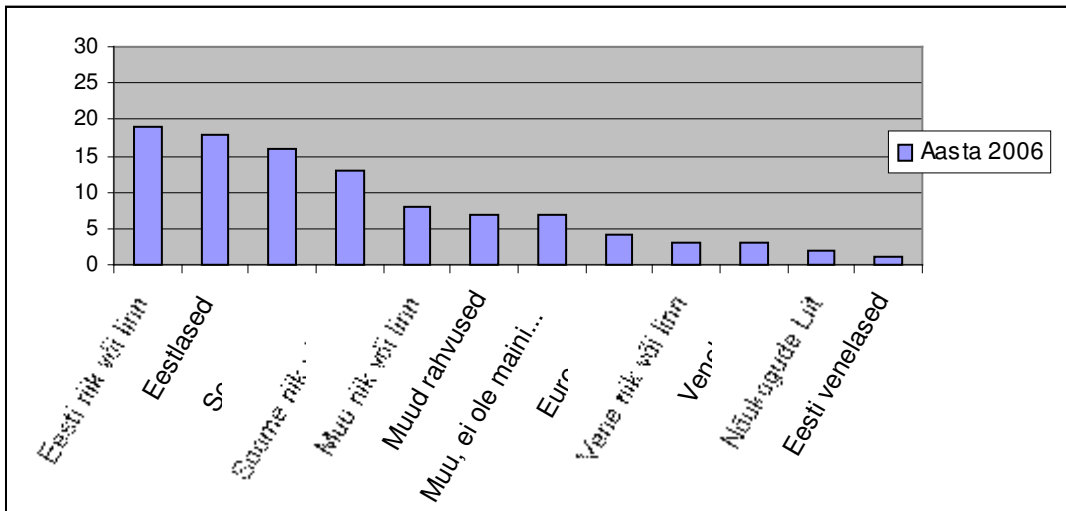
Sotsiaalvaldkond: sotsiaaltoetused	0 %	1 %
Sport	8 %	15 %
Turism: ostuturism&teenused	3 %	3 %
Turism: muu	1 %	1 %
Transport: laevaliiklus	5 %	9 %
Transport: lennuliiklus	1 %	0 %
Transport: muu	1 %	0 %
Haridus	1 %	0 %
Muu	9 %	4 %

9.8. Loo tegelased

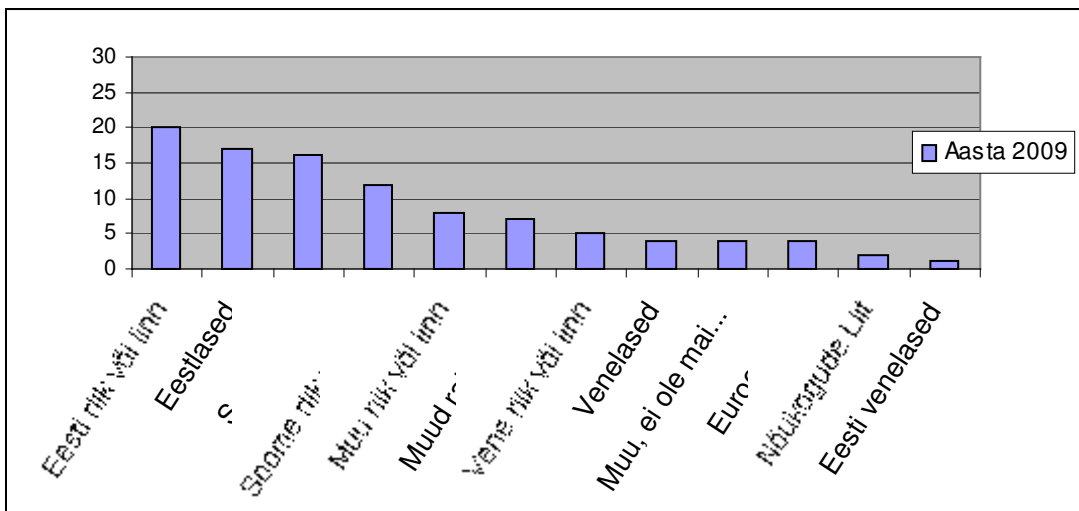
Viimaseks kvantitatiivselt analüüsitud kategooriaks on loo tegelased (vaata joonis 9). Loo tegelaste all on mõeldud siin kui uudisloo subjekti. Näiteks artiklis, kus Soome president sõidab Eestisse laulupeole on tegelaseks Soome riik, sest president esindab riiki (*Presidentti Halonen matkustaa Viron laulujuhille*, HS 5.7.2009). Eestlasi esindab näiteks artikkel *Virolaisten asenteet seksin ostajiin kielteisemmiksi* (HS 10.3.2006), sest loo fookus on eestlaste hoiakus seksi ostmisesse. Analüüsi tulemused näitavad, et aastal 2006 artiklite tegelastest suurim kategooria oli Eesti riik tervikuna või mõni Eesti linn (19 %). Suuruselt teiseks kategooriaks oli etniline grupp eestlased (18 %). Nende kategooriate domineerimine on selgitatav uuringu rõhuasetusega, st käesolev uuring oligi fokuseeritud Eestit ja eestlasi käsitlevatele artiklitele. Kolmandaks loo tegelaste grupiks olid soomlased (16 %). Kõige vähem oli tegelastena mainitud Eesti venelasi (1 %).

Nimetatud proportsioonid säilisid ka aastal 2009, veidi muutusid vaid konkreetsed arvud: Eesti riik tervikuna või mõni Eesti linn (20 %), eestlased (17 %) ja soomlased (16 %) (vaata joonis 10). Eesti venelased säilitasid samuti oma koha võrreldes 2006. aastaga: nad oli tegelasteks vaid 1 %-l artiklitest.

Üks põhjus, miks Eesti venelaste arv tegelastena oli artiklites väike, võis olla see, et Eesti rahvast rääkivates artiklites tähistati „eestlastega” ka teisi Eestis elavaid rahvarühmi. Kui eraldi mainiti Eesti venelased, siis sellal märkiti see eraldi koodi alla ehk kui tekstis konkreetselt mainiti sõnad "Eesti venelane". Kokkuvõttes võib öelda, et Eesti ja eestlaste teema on jõudnud Helsingin Sanomatesse juhul, kui teema on seotud (või osatud seostada) otseselt või kaudselt Soomega.

Joonis 9. Lugude tegelased aastal 2006 (%).

Joonis 10. Lugude tegelased aastal 2009 (%).

7. Diskursuseanalüüsi tulemused

Teine käesolevas töös kasutatud meetod on diskursusanalüüs. Artiklidest, mis olid käesoleva töö uurimismaterjaliks, soovisin leida domineerivad diskursused eesmärgiga analüüsida süvitsi kuidas Eestist ja eestlastest HS-is räägitakse. Diskursuste moodustamisel aitasid kaasa teatud märksõnad, mis on järgnevatel artiklitsitaatides märgitud kursiiviga.

Ühe diskursusena kerkis esile koostöö Soome ja Eesti vahel. Kuigi sõna "koostöö" (soome keeles *yhteistyö*) ei esinenud igas artiklis, oli seda võimalik näha kaudselt, st artiklid keskendusid ühel või teisel viisil riikidevahelisele koostööle. Selle kaudu moodustus kõigepealt esimene diskursus **"koostöö positiivsed mõjud ja võimalused"**. Näiteks *Kotkan ja Sillamäen välille avataan uusi laivalinja* (HS 13.1.2006) räägib otse Soome ja Eesti vahelisest koostööst. Selle positiivseid mõjusid ei saa artikli teksti sõnastuse baasil otseselt hinnata, aga aga samamoodi on ka negatiivsega, seda tekstides otseselt ei leidu. Sarnane asi oli samal aastal ilmunud artiklitega, kus tegemist oli Soome ja Eesti vahelise mere- (*Merikaapelin asennus Suomen ja Viron välille valmistui*, HS 22.9.2006) ja elektrikaabliga (*Suomi ja Viro saamassa Estlink2-kaapelin*, HS 19.3.2009). Artiklid olid üsna neutraalsed, aga kui artikleid lugeda, on teema järgi arusaadav, et tegemist on maadevahelise koostööga. Artiklist *Viro ja Suomi tiivistävät tietojen vaihtoa rikollisuuden torjunnassa* (HS 7.2.2006) võib leida positiivseid märksõnasid koostöö teemal: "Lepingutega Soome ja Eesti tõhustavad ärikeeldu puudutava info vahetamist ja *arendavad* ühiste uurimisrühmade toimimist. Kohtuminister Leena Luhtaneni (sd) ja tema eestlasest kolleegi Rein Langi sõnul ärikeeldu puudutav koostööprotokoll on *ainulaadne* terves EL-is."

Teiseks diskursuseks oli **"koos teiste vastu"**. See viitab Soome ja Eesti ühistele ohtudele ja "vaenlastele" ning mingil määral ka koostööle, aga natuke teises aspektis, kui eelmises diskursuses. Diskursuseid oli leida näiteks artiklist *Helsingin ja Tallinnan junatunnelille ei tipu EU-rahaa* (HS 12.1.2009). Eesti ja Soome planeerivad koostööd, aga takistuseks ei ole emma-kumma maa rahalised probleemid või mingi maadest lähtuv asi üleüldse, vaid Euroopa Liit, mis ei soovi rahastada Helsingi ja Tallinna vahelist rongitunnelit. Pealkirjas ja artikli juhtlaususes kasutatud sõna "tipu" on käänne verbist "tippua". Sõna tähendab otseselt "maha langeda", aga seda võib kasutada kõnekeeles teises tähenduses. Selles kontekstis pealkirja võiks tõlkida: "*Helsingi ja Tallinna rongitunnelile ei lasta/anta EL-i raha.*" Kõnekeeles on sõna tähendus suhteliselt ebaviisakas, mis toob huvitavat tähendust artiklisse. "Koos teiste vastu"-diskursus on leida ka artiklist *Helsingin*

yliopisto sanoutui irti Bäckmanin Viro-mielipiteistä (HS 27.3.2009). Peategelaseks on Johan Backmän, kes on kritiseerinud Eesti eestivenelaste olukorda Eestis ja kelle arust Eesti valitsusel on kasutusel apartheid-poliitika. Teine peategelane on Helsingi ülikool, mille seisukoht tuuakse ka välja uudises: nad ei ole Bäckmaniga samal arvamusel. Sõnad “sanoutui irti” võib tõlkida eesti keele lahti ütelda. Artiklis on oluline ka see, et Soome pealinna ülikool oma kommentaariga tahab avalikkusele teatada, et nad ei toeta Bäckmani Eesti-vastasust. Umbes samal teemal oli ka artikkel *Kohudosentti Johan Bäckman käännytettiin Tallinnasta* (HS 26.4.2009). Siin lihtsalt lisaks Bäckmanile teiseks tegelaseks oli Eesti riik.

Kolmandaks diskursuseks oli “**eestlased Soomes ja soomlased Eestis**”. See diskursus võib olla kas negatiivne või positiivne, sõltudes enamasti inimestest, nende hoiakust ja käitumisest oma naabermaa suhtes. Negatiivse näite võib tuua Sami Lotilast, kes pärast pikka elamist Eestis suhtub maasse “nihkeästi”, mille võiks tõlkida vastumeelseks (*Tallinnan törkein*, HS 11.6.2009). Talle ei meeldi ta maja koridoris olev segadus: “Põhjused segadusele on tema sõnul *saamatu* majajuhataja ja terve eesti mitmekorruseliste majade *organiseerimatus*.” Ajakirjanik kirjutab: “*Õnneks* Lotila saab varsti Soome minna.” Positiivsemaid näiteid sel teemal on artikkel Tartu üliõpilasühingust (*Tarton osakunta tunnustaa värejä*, HS 15.3.2006), sellest järgmised näited: “Üliõpilasühingu liikmeks olemine on *uhke* olla ka pärast ülikooliaastaid, millele lisaks täpseid reegleid järgitakse rangelt.” ja “Aga minul on n-ö Tartu taud. See tähendab, et *otsitakse hullult põhjuseid tulla ja jääda siia*.” Positiivne on ka uudis Tartu Ülikooli teemal (*Tuomas Huumo on Tarton ensimmäinen suomen kielen professori*, HS 8.9.2006): “Tartu Ülikoolis *tähistati* neljapäeval esimese soome keele professori asutamist. Turust oma endisesse õpingulinna naasnud professor Tuomas Huumo peab soome ja eesti keele tuntuks tegemist *tähtsana* maailmas.” Loomulikult maade vahelistest suhetest räägib ka artikkel Sofi Oksanenist nii Eesti kui Soomes tuntud kirjanik valiti aasta inimeseks Eestis (*Postimees-lehti valitsi Sofi Oksasen vuoden ihmiseksi Virossa*, HS 17.12.2009). Artikli toon on väga positiivne: “Valik oli *üksmeelne*.” ja “Kui “Puhastus” sai Soomes kirjandusauhindu, *Eestis meeolelu oli nagu eestlane oleks saanud suusatamisel olümpiakulla*.” Tekstis tuuakse ka välja, et raamat on äratanud huvi Eesti ajaloo vastu, mis ei osatud oodatagi ja et “Puhastus” on mõjutanud positiivselt ka Eesti ja Soome ärisuhetesse. Huvitav on artikli viimane lause: “Homme, reedel korra nädalas ilmuv kultuurileht Sirp viimaks ometi avaldab hinnangu raamatust, mis on *üllatavalt kriitiline*.” Lausest paistab nagu ajakirjanik ootaks, et see peaks positiivne olema.

Neljandaks diskursuseks oli “**naabrite probleemid**”. See tähendab igasuguseid vaidlusi ja konflikte, mis Eesti ja Soome vahel võiks tekkida. Näiteks Eesti süüdistas Soome eurolaulu

plagiaadiks (*Virossa syytetään Suomen uutta euroviisua plagiaatiksi*, HS 2.2.2009). Soomele tekitas probleeme krimiasjadesse seotud eestlased Soomes ja (*Virolaismiehen epäillään parittaneen ainakin 15:tä naista Helsingissä*, HS 15.3.2009) Eesti töötus (*Työttömyys ajaa nuoria Virosta rosvoretkille Suomeen*, HS 5.10.2009): “Kohilas intervjueritud noored mehed *teavad hästi kuidas kurjategijate värvamine käib*.” Eestisse on tänu alkoholimakse tõusu rohkem viinaturiste (*Viinaveron nosto lisännyt votkaturistien määrää Virossa*, HS 30.9.2009), aga Tallinnas teatakse juba mida on vaja teha: “Tallinna alkoholipoodidest räägitakse, et maksuotsus on juba *lisanud klientide arvu* viimase paari nädala jookus. *Ka Eesti plaanib alkoholimakse tõstmist*.”

HS-i Eesti-pildist aastal 2002 tehtud Katri Sipilä bakalaureusetöös oli kasutatud viit erinevat diskursust: “veel on palju õppida”, “põhjanaanaber aitab”, “kasu”, “oht” ja “iseseisev ja otsusekindel eurooplane”. Esimene diskursus (“veel on palju õppida”) kajastas Sipilä järgi Soome üleolevat suhtumist Eestisse. See “rõhutas Eesti ühiskonna arenematust ja eestlaste asjatundmatust. Eriti siis, kui mingi Eestiga seotud asi oli viltu läinud, oli soomlaste tagantjärele tarkus ja kõigeteadmise silmatorkav.” Teine diskursus (“põhjanaanaber aitab”) kirjeldas samuti naabermaade suhteid ja rõhutas Soome kui suurevannana Eesti suhtes. Kolmas diskursus (“kasu”) rõhutas maade majanduslikke suhteid. Võrdlus käis Soome ja Eesti hindade ja maksude kohta, mis oli oma madaluse tõttu soome turistidele kasuks. Nii ka Soome firmadele, mille tegutsemiskohaks on Eesti odava tööjõu ja madalamate maksude pärast. Sipilä leidis, et “igasugused muudatused, mis piirasid soomlaste vabadust nautida Eesti soodustusi, leidsid päris negatiivset vastukaja.” Neljas diskursus (“oht”) viitas soomlaste poolt tuntud ohtudele Eesti suhtes. Nendeks olid näiteks vägivald ja narkootikumid. Hirmu tundi ka eesti võõrtöölaste pärast ning sellest, et Soome firmad kolivad Eestisse. Viies diskursus (“iseseisev ja otsusekindel eurooplane”) peegeldas Eestit kui lääneriiki teiste lääneriikide hulgas: “diskursuses kajastus Eesti aktiivne osalemine rahvusvahelistes küsimustes ja julgus tuua välja oma seisukohti isegi siis, kui need ei peaks meeldima Venemaale.” Kõige domineerivamaks diskursuseks oli “veel on palju õppida”, teiseks oli “iseseisev ja otsusekindel eurooplane”. Sipilä tehtud diskursuseanalüüs hõlmas 54 artiklit (Sipilä 2002).

HS-i Eesti-pildist aastal 2002 tehtud Katri Sipilä bakalaureusetöös oli kasutatud viit erinevat diskursust: “veel on palju õppida”, “põhjanaanaber aitab”, “kasu”, “oht” ja “iseseisev ja otsusekindel eurooplane”.

Esimene diskursus (“veel on palju õppida”) kajastas Sipilä järgi Soome üleolevat suhtumist Eestisse. Teine diskursus (“põhjanaanaber aitab”) kirjeldas samuti naabermaade suhteid ja rõhutas Soome kui suurevannana Eesti suhtes. Soome positsioon suurevannana tähendas seda, et Eesti

põhjanaanaber oli kui rikas ja suur maa, mis võib Eestit toetada, mis nii materiaalselt kui ka mentaalselt on madalamal tasemel. Kolmas diskursus (“kasu”) rõhutas maade majanduslikke suhteid. Võrdlus käis Soome ja Eesti hindade ja maksude kohta, mis oli oma madaluse tõttu soome turistidele kasuks. Neljas diskursus (“oht”) viitas soomlaste poolt tuntud ohtudele Eesti suhtes. Viies diskursus (“iseseisev ja otsusekindel eurooplane”) peegeldas Eestit kui lääneriiki teiste lääneriikide hulgas: “diskursuses kajastus Eesti aktiivne osalemine rahvusvahelistes küsimustes ja julgus tuua välja oma seisukohti isegi siis, kui need ei peaks meeldima Venemaale.” Kõige domineerivamaks diskursuseks oli Sipilä järgi “veel on palju õppida”, teiseks oli “iseseisev ja otsusekindel eurooplane”.

Diskursused Sipilä ja käesoleva töö vahel on osaliselt sarnased. Reisimine Soomest Eetisse jätkub Eesti odavama hinnataseme tõttu. Majanduslik olukord on aga muutunud tema uuritud aastates (1999. ja 2002. aasta) käesoleva töös uuritud aastateni (2006. ja 2009. aasta). Selles töös tehtud uuringu järgi on ka Soome üleolev suhtumine muutunud võib-olla mitte täielikult, aga siiski suhteliselt palju. Üks põhjus sellele võiks olla Eesti Euroopa Liidu liikmeks olemine. Kõige rohkem Sipilä leitud diskursustest on edasi arenenud “iseseisev ja otsusekindel eurooplane”. See tähendab, et Eestit nähakse praegu rohkem kui võrdset Läänemaa riiki.

8. Diskussioon

Käesoleva uurimistöö peamiseks eesmärgiks oli uurida, mida ja kuidas on kirjutatud Eestist ja eestlastest soome suurimas ja kõige loetavamas ajalehes Helsingin Sanomat aastatel 2006 ja 2009. Eesti ja eestlaste pildi uurimine oli oluline Soome ja soomlaste vaatevinklist, kuna Eesti ja Soome vahelised suhted on lähedased ja on olnud seda juba päris kaua.

Töös uuriti Eesti ja eestlaste kujutamist kahel erineval aastal – 2006 ja 2009. Kaks erinevat aastat võimaldasid uurida kuivõrd pilt on Eestist Soome jaoks muutunud. Sellega soovisin ka tagada, et pilt Eestist ja eestlastest oleks võimalikult mitmekesine.

Käesolevas töös analüüsiti Helsingin Sanomate artikleid, mille teemaks olid Eesti või eestlased. Artikleid analüüsiti kõigepealt kvantitatiivse kontentanalüüsi meetodi abil. Sama materjali analüüsiti edasi sügavuti, kasutades kvalitatiivset diskursuseanalüüsi meetodit. Töö teoreetilisteks lähtekohtadeks olid sotsiaalne ruum ja representatsioon ja stereotüübid. Peamistena empiirilistena lähtekohtadena toodi Eesti ja Soome suhted nii ajaloo kui ka tänapäeval.

Kui vaadata kvantitatiivse kontentanalüüsi tulemusi võiks järeldada, et loo suurus on lihtsalt uuringu statistiliseks osaks. Kui see midagi kirjeldab, siis HS-i lugude valikut ja selle valiku muutmist väiksemaks aastast 2006 aastani 2009. Samas võiks ka järeldada, et mida pikemad artiklid ühest välisriigist (antud juhul Eesti), seda olulisem või lähedasem on see riigile, kus artiklid kirjutatakse (antud juhul Soome).

Kontentanalüüsi tulemuste järgi loo tegelastest suurim oli Eesti riik või linn. Soome-aspekt tuleb välja selles, et mõlemal aastal oli kolmandaks suurimaks tegelaseks soomlased. Peab ka mainima selles kategoorias esile kerkinud eestivenelaste teema. Tulemusi vaadates imestasin, miks eestivenelaste grupp tegelastes nii väikse arvuna on, aga seletus on lihtne: Eesti rahvast rääkivates artiklites tähistati “eestlastega” ka teisi Eestis elavaid rahvarühmi. Kui eraldi mainiti Eesti venelased, siis sellal märkiti see eraldi koodi alla ehk kui tekstis konkreetselt mainiti sõnad “Eesti venelane”. Ilma selleta, märkust ei pandud.

Uurimisküsimusi oli moodustatud kokku seitse. Esimesena tahtsin teada millised on peamised teemad, millega seoses Eestist ja eestlastest aastatel 2006 ja 2009 Helsingin Sanomates kirjutati.

Kui vaadata kontentanalüüsi tulemusi, võib märgata kui palju eestlastest ja Eestist kirjutati. Artiklite arv on märkimisväärne, kui näiteks võrrelda teiste Baltimaadega. Seda oli märganud ka Katri Sipilä oma töös. Erinevusi on näha näiteks vaadates artiklite arvu, mis HS-i veebiväljaandest on leida Läti ja Leedu kohta. Mõlemad maadest esinesid küll aeg-ajalt selle töö analüüsitud artiklites, sest mõne artikli teemaks oli ikkagi Baltimaad, kuhu kõik kolm – Eesti, Läti ja Leedu – kuuluvad.

Teiseks uurimisküsimuseks oli kui sageli kirjutati Eestist ja eestlastest kahe aasta võrdluses. Lehe osas nii 2006. kui ka 2009. aastal populaarne oli siseuudiste osa. Sellest võiks järeldada, et eestlasi ja Eestit vaadatakse HS-is kui soomlaste ja Soome riigi vaatevinklist, st et uudis oli enam-vähem seotud HS-i kodumaa ehk Soomega.

Kolmandaks küsisin milline oli Eestit ja eestlasi puudutavate artiklite modaalsus. Uudissündmuste üldine modaalsus oli suhteliselt keeruline kategooria. Nagu analüüsi tulemustes märgitakse artiklide modaalsust ei võinud alati kohe märkida kas negatiivseks või siis positiivseks. Selliste lugude esinemisel märkisin uudisündmuse üldise modaalsuseks neutraalne/segamini. Probleemiks oligi just see, et liiga tihti oli vaja märkida n-ö vahevariant, sest ainult autori oma arvamuste põhjalt ei lugu olnud võimalik märkida kas negatiivseks või positiivseks. Oodatud tulemus oli aga negatiivse modaalsuse olek teisena, sest uudisväärtnus tihti kipub negatiivse poole minema (vt nt Hennoste 2008).

Neljandas uurimisküsimuses tahtsin teada kes on peamised tegelased artiklites, millega seoses Eestist ja eestlastest aastatel 2006 ja 2009 Helsingin Sanomates Eestist kirjutati. Teemade kategooria oli samuti keeruline selle tõttu, et teemasid oli nii palju. See oli aga paratamatu kodeerimisjuhendisse palju teemasid panna, et artiklidest saaks võimalikult mitmekülgse ja tervikliku pildi moodustatud ja et kodeerimisjuhend arvestaks võimalikult paljude teemade olemasolu. Paljusid teemasid on ära jäetud. Näiteks Sipilä (2002) kodeerimisjuhend oli märkimisväärselt pikem. Ei aga usu, et sellest oleks abi olnud analüüsi tulemusi uurides. Pigem see oleks teinud asja segasemaks. Seda oli märgata ka tulemustes: “muu” oli kõige populaarsemaks teemaks aastal 2006, st teemad, mis ei sobinud ühegi teise kategooriaga kokku. Teemasid oli 33 lisaks “muu”-teemale. Huvitav oli aga “kuritegevus”- teema tõus aastal 2009. Võiks järeldada siin seost majanduslangusega.

Viies küsimus oli millises ruumilises “kontekstis” Eestit näha. Ruumiline kontekst kirjeldab seda, et kuigi varem mainitud Soome-vaatevinkel on oluline, kajastab HS ikkagi kõige rohkem

Eesti-teemalisi sündmusi Eestist. Soome-aspekt tuleneb jälle selles, et ruumilise konteksti kategoorias oli Soome teiseks sagedamini kasutatud. Nagu analüüsi kirjelduses mainisin, ülejäänud mainitud riikidest, kellega seoses Eestist või eestlastest artiklites kirjutati, olid näiteks USA, Afganistan ja Irak. Eelmainitud maad oli antud uudistes seotud Eestiga eriti NATO pärast ning sõjalise abi tõttu.

Kuuenda küsimuse eesmärgiks oli selgitada missuguseid diskursuseid on võimalik leida HS-i artiklitest. Diskursuseanalüüsis leiti artiklides neli diskursust: “koostöö positiivsed mõjud ja võimalused”, “koos teiste vastu”, “eestlased Soomes ja soomlased Eestis” ja “naabrite probleemid”. Esimene rõhutas just naabermaade koostöö positiivseid külgi ja võimalusi, mis see võiks mõlemale maale tuua. “Koos teiste vastu” tõi välja jätkuvalt koostöö, aga rohkem ühise võitluse mõtes. Kolmas diskursus kirjeldas eestlasi Soomes ja soomlasi Eestis, aga mitte turismi mõtes, vaid rohkem kui töötajatena, õpijatena – ja kriitikutena. Neljas tõi välja Soome ja Eesti pingelisemad pooled ehk probleemid, mis teine rahvas teisele on tootnud.

Katri Sipilä töös oli kasutatud viit erinevat diskursust: ”veel on palju õppida”, ”põhjanaanaber aitab”, “kasu”, “oht” ja ”iseseisev ja otsusekindel eurooplane” (Sipilä 2002).

Esimene diskursus (“veel on palju õppida”) kajastas Sipilä järgi Soome üleolevat suhtumist Eestisse. See “rõhutas Eesti ühiskonna arenematust ja eestlaste asjatundmatust. Eriti siis, kui mingi Eestiga seotud asi oli viltu läinud, oli soomlaste tagantjärele tarkus ja kõigeteadmise silmatorkav.” Teine diskursus (“põhjanaanaber aitab”) kirjeldas samuti naabermaade suhteid ja rõhutas Soome kui suurevannana Eesti suhtes. Soome positsioon suurevannana tähendas seda, et Eesti põhjanaanaber oli kui rikas ja suur maa, mis võib Eestit toetada, mis nii materiaalselt kui ka mentaalselt on madalamal tasemel. Kolmas diskursus (“kasu”) rõhutas maade majanduslikke suhteid. Võrdlus käis Soome ja Eesti hindade ja maksude kohta, mis oli oma madaluse tõttu soome turistidele kasuks. Nii ka Soome firmadele, mille tegutsemiskohaks on Eesti odava tööjõu ja madalamate maksude pärast. Sipilä leidis, et “igasugused muudatused, mis piirasid soomlaste vabadust nautida Eesti soodustusi, leidsid päris negatiivset vastukaja.” Neljas diskursus (“oht”) viitas soomlaste poolt tuntud ohtudele Eesti suhtes. Nendeks olid näiteks vägivald ja narkootikumid. Hirmu tundi ka eesti võõrtöölaste pärast ning sellest, et Soome firmad kolivad Eestisse. Viies diskursus (“iseseisev ja otsusekindel eurooplane”) peegeldas Eestit kui lääneriiki teiste lääneriikide hulgas: “diskursuses kajastus Eesti aktiivne osalemine rahvusvahelistes küsimustes ja julgus tuua välja oma seisukohti isegi siis, kui need ei peaks meeldima Venemaale.” Kõige domineerivamaks diskursuseks oli Sipilä järgi “veel on

palju õppida”, teiseks oli ”iseseisev ja otsusekindel eurooplane”. Sipilä tehtud diskursuseanalüüs hõlmas 54 artiklit (Sipilä 2002).

Viimane uurimisküsimus oli kuidas leitud diskursused kujutavad Eesti ja Soome suhteid, kus suutsin võrdlust tuua ka jälle Katri Sipilä bakalaureusetööst. Diskursused Sipilä ja käesoleva töö vahel haakuvad osaliselt. Soomlased jätkuvalt reisivad Eestisse odavamama hinnataseme tõttu. Majanduslik olukord on aga muutunud tema uuritud aastates (1999. ja 2002. aasta) käesoleva töös uuritud aastateni (2006. ja 2009. aasta). Selles töös tehtud uuringu järgi on ka Soome üleolev suhtumine muutunud võib-olla mitte täielikult, aga siiski suhteliselt palju. Üks põhjus sellele võiks olla Eesti Euroopa Liidu liikmeks olemine. Kuna Eesti ei olnud veel EL-i liige Sipilä töös uuritud aastatel, aga minu töös juba oli, võiks seda vaadata kui mõjutavak teguriks. Selle kaudu on ka lisandunud eesti võõrtöölased Soomes ning on harjutud rohkem naaberrahvaga. Kuigi sellest ka tuleneb ikka veel negatiivseid tundeid, on olukord parem, kui 1999. ja 2002. aastal. Kõige rohkem Sipilä leitud diskursustest on edasi arenenud “iseseisev ja otsusekindel eurooplane”. See tähendab, et Eestit nähakse kui võrdset Läänemaa riiki. Jälle võib tuua EL-i aspekti välja: see on toonud Eesti Soomele lähemaks. Kui Sipilä rõhutab selles diskursuses aktiivset osalemist rahvusvahelistes küsimustes ja julgust tuua välja oma seisukohti, on EL kaasa aidanud nende omaduste arengule. Kuigi majanduslangus on Eestit tugevalt mõjutanud, on see ka üks praeguseid Euroopa ja EL-i kuuluvaid riikidest, mis on oma majanduse korda saanud ja saab eurole järgmisel aastal üle minna.

Selles töös saadud tulemuste järgi võiks järeldada, et Eesti on Soome jaoks oluline. Selle üheks põhjuseks on tingimata Soome ja Eesti ajalooline taust. Kindlasti olulist rolli mängib ka geograafiline lähedus. Mõõda ei saa ka sellest, et praegu Soomes õpib, töötab ja elab märgatavalt palju eestlasi ning samamoodi Eestis ka soomlasi. Jätkuvalt käib ka reisimine lihtsalt turistidena, meelelahutuslikus mõttes.

9. Kokkuvõte

Käesoleva bakalaureusetöö eesmärgiks oli uurida Eesti ja eestlaste kujutamist Soome ühe suurimas ajalehes Helsingin Sanomates aastatel 2006 ja 2009.

Töö teoreetilisteks lähtekohtadeks olid sotsiaalne ruum ja representatsioon ja stereotüübid. Sotsiaalne ruum oli minu töös selles kontekstis, missugust pilti Eestist ja eestlastes oli loodud Soome kõige loetuma ajalehe kaudu. Tahtsin teada, missugune pilt HS-i kaudu moodustub. Representatsioonide ja stereotüüpide osas toodi välja näiteks keele ja kultuuri tähendus sellele uuringule. Keel võimaldas artikleid nii lugeda kui ka edasi analüüsida sügavamalt ja kultuuri aspekt tulenes sellest, et autor on tuttav nii Soome kui Eesti kultuuriga. Stereotüüpide olulisus antud töös seisnes selles, kuidas inimesed vaatavad teatud rahvuseid ja maasid teatud stereotüüpide abil, teadvustades seda otseselt või mitte. Seda teevad antud juhul nii HS-i lugejad, kuid ka mingil määral HS-i artiklite autorid.

Soome ja Eesti suhete ülevaatega toodi töösse tausta. Riikide vaheliste suhete iseloomustamisel selgus, et tegemist on maadega, millel on pikk ühine ajalugu nii riiklikul kui ka isiklikul tasemel. See aitas kaasa ka näha, miks antud uuring ja selle teema võiks olla oluline ja huvitav. Ülevaade Helsingin Sanomates oli oluline sellepärast, et ei saanud oletada, et see oleks tingimata kõigile eestlastele ette teada ja tuttav. Töö on ka tehtud eesti lugejaid silmal pidades.

Võrdluses varasemate uuringutega selgus, et sarnasel teemal viis aastat tagasi tehtud Katri Sipilä töö oli küll mitmel viisil väga sarnane käesoleva tööga, aga samas erinevusi oli ka leida. Esimene erinevus oli leida ajaperioodist ja teine sellest, et Sipilä keskendus töös HS-i trükiväljaandele, antud töö aga HS-i veebiväljaandele. Veebiartiklite kasutamine selles töös osutus kasulikuks aga ka leida oli huvitavaid aspekte näiteks selles, et isegi veel aastal 2006 oli HS-il veebilehel kasutusel samad artiklid, mis nende trükiväljaandes.

Kvantitatiivse kontentanalüüsi kasutamine antud töös osutus kasulikuks. See oli kõige tõhusam viis uurida nii suurt hulka artikleid, mis analüüsi jaoks oli olemas. Kodeerimisjuhendi koostamine eriti aitas analüüsi tegemisel kaasa. Autor küll leiab, et kodeerimisjuhendi oleks võinud veelgi laiemaks teha. Võib-olla selle kaudu oleks võinud eristada veelgi täpsemaid ja selgemaid tulemusi. Samas oleks see võinud ka uuringu segasemaks muuta, sest kodeeritavaid kohti oleks rohkem olnud.

Kvalitatiivse sisuanalüüsi tegemisel aitas väga fakt, et kvantitatiivne kontentanalüüs andis sellele palju vajalikku eeltööd. See tegi kvalitatiivse sisuanalüüsi tegemise ja diskursuste leidmise palju lihtsamaks. Diskursuseid eristades mõne muu kriteeriumi hulgas aitas kõige rohkem see, et artiklid olid juba autorile tuttavad tänu kvantitatiivsele kontentanalüüsile. Autorile oli juba tekkinud mingisugune ülevaade artiklite kogumist ega olnud vaja nullist alustada.

Kvantitatiivse kontentanalüüsi tulemustest sai väljendatud algne Eesti ja eestlaste pilt HS-is. Mõne kodeerimisjuhendi koha kohta võib ka öelda, et need uuringule otse ei andnud midagi peale põhilise statistika. Selgus näiteks see, et artikleid on Eesti- ja eestlaste-teemal palju ja vaatevinkel on enamasti Soome ja soomlaste. Seda oli näha ruumilise konteksti ja loo tegelastest. Leiti ka tulemustest Eesti olulisus ja lähedus Soomele.

Diskursuseanalüüsi tulemused süvendasid Eesti ja eestlaste pilti edasi. Leitud diskursused andsid kuvandi, milles oli näha koostööd Soome ja Eesti vahel – nii heas kui halvas. Oli ka võimalik näha, et maade vahelised suhted ei ole ilma konfliktideta: soome turistide halb käitumine Tallinnas, eesti töötajad Soomes viimas soomlaste töökohti ja kriitika naabermaa vastu nii eestlaste kui soomlaste poolt. Need asjad olid probleemid, mida analüüsi jooksul leiti.

Kahe aasta vahel ei olnud märgata väga suurt erinevust. Kuigi majanduslangus jms asjad mõjutasid tulemusi, püsisid mõlemal aastal teatud teemad artiklides. Soome ja Eesti suhted on tingimata lähedased ning mõlemas maas huvi teise vastu on suur.

10. Summary

The Image of Estonia and Estonians in Helsingin Sanomat in 2006 and 2009

The goal of this bachelor's thesis was to find out what and how was written about Estonia and Estonians in newspaper Helsingin Sanomat in 2006 and 2009.

Thesis' theoretical basis was social space and representation and stereotypes. Social space in this thesis was in the context of what kind of image has been created through one of the most read newspapers in Finland. I wanted to find out what kind of picture will form through HS. The part of representation and stereotypes for example showed the meaning of language and culture for this research. Language made it possible to both read and analyse the articles. The cultural aspect comes from the fact, that the author is familiar both Finnish and Estonian cultures. The relevance of stereotypes in this thesis is how people see some nationalities and countries with a help of certain stereotypes, whether acknowledging that or not. In this case it is done by both the readers of HS, but more or less by the authors of the articles of HS.

Review of relationship between Finland and Estonia gave thesis a background. When characterising countries relations it came clear, that the countries have a long shared history in both national and personal level. That helped seeing why this research and its theme could be essential and interesting.

The review of Helsingin Sanomat was important because you couldn't assume, that the newspaper would be known and familiar by all the Estonians.

When comparing this thesis to the earlier researches it came clear, that the research done five years ago by Katri Sipilä was similar with this thesis, but there were found some differences too. First difference was in the time period and the second from the fact, that Sipilä concentrated on paper version of HS and this thesis concentrated on the online version. Use of online articles in this thesis turned out to be useful to find various aspects. For example in the year 2006 HS still used same articles in their paper version and online version.

Use of the quantitative content analysis turned out to be useful in this thesis. That was the most effective way to analyse such big amount of articles, that existed for this research. Especially the

decoding instruction helped a lot while doing the analysis. The author finds that the decoding instruction could have been even more extensive. Maybe through that it could have been possible to find even more accurate and clearer results. At the same time it could have changed the research more unclear.

While doing the qualitative content analysis it helped a lot, that the quantitative content analysis had done a lot of needed pre-work. It made the qualitative content analysis and finding the discourses a lot easier. While finding the discourses the most helpful thing among other criteria was, that the articles were already familiar to the author, thanks to the quantitative content analysis. Author already had some kind of overview of the articles, so the research didn't has to start from zero. There became a preparatory picture of Estonia and Estonians in HS after the quantitative content analysis. Some parts of decoding instruction's results didn't directly give much to the research except for basic statistics. It for example came clear, that there are lots of articles in the theme of Estonia and Estonians and the perspective was mostly from the angle of Finland and Finnish people. That was seen for example in spatial context and the subjects of the article. It was also found in the results, that Estonia is close and important to Finland.

The results of the discourse analysis gave deepened the image of Estonia and Estonians. The found discourses gave a picture, where it was possible to see the co-operation between Finland and Estonia – in sickness and in health. It was also found that the relationship between the two countries is not without conflicts: bad behaviour of Finnish tourists in Tallinn, Estonian workers in Finland taking the Finnish jobs and the criticism against the neighbour country by both Estonians and Finnish. Those were the problems that were found while doing the analysis.

There wasn't found any big difference between the two years. Although economic crisis and other things effected the results, both years had certain themes similar. The relationship between Finland and Estonia is definitely close and both of the countries has a lot of interest towards the other.

11. Kasutatud kirjandus

Berelson, Bernard (1971). Content Analysis in Communication Research. Glencoe, Ill: Free Press.

Couldry, Nick & McCarthy Anna (toim.) (2004). MediaSpace: place, scale, and culture in a media age. London; New York : Routledge.

Eesti suursaatkonna kodulehekül.

<http://www.estemb.fi/est/saatkond>

(kasutatud viimati veebruaris 2010)

Eesti Välisministeeriumi kodulehekül.

<http://www.vm.ee>

(kasutatud viimati veebruaris 2010)

Falkheimer, Jesper & Jansson, André (2006). Geographies of Communication. The Spatial Turn in Media Studies. Nordicom.

Fenno-ugria asutuse kodulehekül.

<http://www.fennougria.ee/index.php?id=10417>

(kasutatud viimati veebruaris 2010)

Hall, Stuart (1997). Representation. Cultural Representations and Signifying Practices. London: Sage.

Helsingin Sanomate kodulehekül.

<http://hs.fi>

(kasutatud viimati mais 2010)

Hennoste, Tiit (2008). Uudise käsiraamat. Tartu.

Jokinen, Arja & Juhila, Kirsi & Suoninen, Eero (1993). Diskurssianalyysin aakkoset. Vastapaino Tampere.

Laikre, Mari (2008). Eesti pilt Prantsuse trükimeedias. Bakalaureusetöö. Tartu Ülikool.

Lauk, Epp (1995). Algteadmisi teadustööst. Tartu.

Masso, Anu (2008). Constitution of personal social space in a transition society. Tartu Ülikooli Kirjastus.

McQuail, Denis (2003). McQuaili massikommunikatsiooni teooria. Tartu Ülikooli Kirjastus.

Mäntylä, Marko (2009): Seminaari: Suomi ja Viro katsovat itään eri tavoin. Pressiteade, Euroopa Parlament.

http://www.europarl.europa.eu/news/expert/infopress_page/008-63421-302-10-44-901-20091029IPR63419-29-10-2009-2009-false/default_fi.htm

(kasutatud viimati veebruaris 2010)

Okk, Gunnar & Blomberg, Jaakko (2008). Eesti ja Soome Euroopa Liidus. Suhete tulevikuraport 2008. Eesti ja Soome koostöö võimalused 2008. Eesti välisministeeriumi kodulehekül.

http://web-static.vm.ee/static/failid/437/Eesti_soome_%20ek.pdf

(kasutatud viimati veebruaris 2010)

Orloff, Brett (2006). Eesti pilt Taani suurimas päevalehes 2004-2005. Bakalaureusetöö. Tartu Ülikool.

Petkova, Diana & Lehtonen Jaakko (toim.) (2005). Cultural Identity in an Intercultural Context. Jyväskylä Ülikool.

Radio Free Europe (Vaba Euroopa) kodulehekül

<http://www.rferl.org/>

(kasutati viimati mais 2010)

Raud, Neeme (2004). Eestikeelset Ameerika Häält enam ei ole. Postimees 28.2.2004.

<http://www.postimees.ee/280204/esileht/127712.php>

(kasutatud viimati mais 2010)

Rausmaa, Heikki (1994). Katsaus Suomen ja Viron suhteisiin kansallisesta heräämisestä 1990-luvulle. (Moniste) Viro-tietoutta 3. Tuglas-seura 1994. Tuglas-seltsi kodulehekülg.

<http://www.tuglas.fi/estfin.html>

(kasutatud viimati mais 2010)

Sanomalehtien Liitto kodulehekülg.

<http://www.sanomalehdet.fi/index.phtml?s=1>

(kasutatud viimati mais 2010)

Sanoma Newsi kodulehekülg

<http://www.sanomanews.com/>

(kasutatud viimati mais 2010)

Sipilä, Katri (2002). Eesti-pilt Helsingin Sanomates aastatel 1999 ja 2002. Bakalaureusetöö. Tartu Ülikool.

Suomen Virolaisten Liitto ry.

<http://www.kolumbus.fi/suomenvirolaiset/>

(kasutatud viimati mais 2010)

Tammer, Enno (2006). Kes?Mis?Kus 2007. Tänapäev.

Tammer, Enno (2007). Kes?Mis?Kus 2008. Tänapäev ja Postimees.

Uus, Maiu (2007) Kvantitatiivsed ja kvalitatiivsed meetodid probleemi kirjeldamiseks ning põhjuste tuvastamiseks. "Poliitikanalüüsi ja huvirühmade ning avalikkuse kaasamise meetodid".

Politiikauuringute keskus Praxis.

Vihalemm, Peeter (2004). Maailm Eestist väljaspool: kogemus ja kontaktid, huvid ja hoiakud.

Kalmus, Veronika & Lauristin, Marju & Pruulmann-Vengerfeldt, Pille (toim.) Eesti elavik 21. sajandi algul: ülevaade uurimuse Mina. Maailm. Meedia tulemustest. Tartu.

Vihalemm, Triin (2001). Teadustöö alused ja seminaritöö. Tartu.

Watkins, Ceri (2005). Representations of Space, Spatial Practices and Spaces of Representation: An Application of Lefebvre's Spatial Triad. Essexi Ülikool.

13. Lisad

LISA 1.

Kodeerimisjuhend

- I. Andmed uuritava teksti kohta
  - 1. Ajalehe ilmumise kuupäev
  - 2. Teksti pealkiri
  - 3. Lehe osa, kus uudis ilmus
    - 3.1. Esikülg
    - 3.2. Siseuudised
    - 3.3. Majandus
    - 3.4. Välisuudised
    - 3.5. Arvamus
    - 3.6. Kultuur
    - 3.7. Meelelahutus
    - 3.8. Juhtkiri
    - 3.9. Linn
    - 3.10. Sport
    - 3.11. Poliitika
    - 3.12. Muu
  - 4. Loo suurus
    - 4.1. Suur lugu
    - 4.2. Keskmise lugu
    - 4.3. Väike lugu
  - 5. Teksti autor
    - 5.1. Ajakirjanik
    - 5.2. Ekspert
    - 5.3. Poliitik
    - 5.4. Lugeja
    - 5.5. Teabeagentuur
    - 5.6. Anonüümne või ei ole mainitud
    - 5.7. Muu
- II Uudissündmuse üldine modaalsus

- 1 negatiivne
- 2 positiivne
- 3 neutraalne/segamini

III. Teemad

- 1. Eesti sisepoliitika
- 2. Eesti välispoliitika
- 3. Ruumiline kontekst
  - 3.1. Eesti
  - 3.2. Soome
  - 3.3. Muu riik
  - 3.4. Euroopa Liit
  - 3.4. Regionaalne: Baltikum, Põhjamaad
  - 3.5. Muu või puudub
- 4. Ajalugu
  - 4.1. Ajaloolised tähtpäevad
  - 4.2. Muu
- 5. Eesti ja majandus
  - 5.1. Majanduslangus
  - 5.2. Võõrtöölised ja migratsioon
  - 5.3. Muu
- 6. Tööpuudus
- 7. Eesti ja keskkond
- 8. Eesti sisesed uudised
  - 8.1. Eesti ja Eesti venelased
  - 8.2. Eesti tähtsad tegelased
  - 8.3. Muu
- 9. Kultuur
  - 9.1. Teater, muuseumid ja kino
  - 9.2. Kunst
  - 9.3. Muusika
  - 9.3. Kirjandus
  - 9.4. Kultuuriüritused (Laulupidu, Mardi laat jne)
  - 9.5. Kombed ja traditsioonid
  - 9.6. Muu

- 10. Eesti ja krimi
  - 10.1. Kuritegevus
  - 10.2. Õnnetused
  - 10.3. Muu
- 11. E-Eesti
- 12. Sotsiaalvaldkond
  - 12.1. Arstiabi ja –teenused, meditsiin, tervis
  - 12.2. Sotsiaaltoetused
- 13. Sport
- 14. Turism
  - 14.1. Ostuturism&teenused
  - 14.2. Muu
- 15. Transport
  - 15.1. Laevaliiklus
  - 15.2. Lennuliiklus
  - 15.3. Muu
- 16. Haridus
- 17. Muu

IV. Tegelased

- 1. Eesti riik või linn
- 2. Soome riik või linn
- 3. Vene riik või linn
- 4. Nõukogude Liit
- 5. Euroopa Liit
- 6. Muu riik või linn
- 7. Etnilised grupid
  - 7.1. Eestlased
  - 7.2. Eesti venelased
  - 7.3. Venelased
  - 7.4. Soomlased
  - 7.5. Muud rahvused
  - 7.6. Muu, ei ole mainitud või ei ole teada

LISA 2.

Kodeerimise tulemused

Artiklite esinemissagedus aastal 2006

Jaanuar 77 artiklit, 8 % kõikidest artiklitest
Veebruar 101 artiklit, 10 % kõikidest artiklitest
Märts 136 artiklit, 14 % kõikidest artiklitest
Aprill 88 artiklit, 9 % kõikidest artiklitest
Mai 74 artiklit, 7 % kõikidest artiklitest
Juuni 79 artiklit, 8 % kõikidest artiklitest
Juuli 80 artiklit, 8 % kõikidest artiklitest
August 73 artiklit, 7 % kõikidest artiklitest
September 81 artiklit, 8 % kõikidest artiklitest
Oktoober 90 artiklit, 9 % kõikidest artiklitest
November 70 artiklit, 7 % kõikidest artiklitest
Detsember 61 artiklit, 6 % kõikidest artiklitest

Kokku 1010.

Artiklite esinemissagedus aastal 2009

Jaanuar 41 artiklit, 11 % kõikidest artiklitest
Veebruar 32 artiklit, 8 % kõikidest artiklitest
Märts 41 artiklit, 11 % kõikidest artiklitest
Aprill 41 artiklit, 11 % kõikidest artiklitest
Mai 27 artiklit, 7 % kõikidest artiklitest
Juuni 27 artiklit, 7 % kõikidest artiklitest
Juuli 16 artiklit, 4 % kõikidest artiklitest
August 33 artiklit, 9 % kõikidest artiklitest
September 39 artiklit, 10 % kõikidest artiklitest
Oktoober 35 artiklit, 9 % kõikidest artiklitest
November 26 artiklit, 7 % kõikidest artiklitest
Detsember 25 artiklit, 7 % kõikidest artiklitest

Kokku 383.

Artiklite esinemissagedus lehe osa järgi aastal 2006

Esikülg 29, 3 %

Välisuudised 111, 11 %

Siseuudised 245, 24 %

Linn 65, 6 %

Arvamus 48, 5 %

Kultuur 113, 11 %

Sport 86, 9 %

Majandus 143, 14 %

Meelelahutus 0, 0 %

Juhtkiri 47, 5 %

Poliitika 0, 0 %

Muu 123, 12 %

Kokku 1010.

Artiklite esinemissagedus lehe osa järgi aastal 2009

Esikülg 0, 0 %

Välisuudised 88, 23 %

Siseuudised 71, 19 %

Linn 27, 7 %

Arvamus 1, 0 %

Kultuur 32, 8 %

Sport 80, 21 %

Majandus 52, 14 %

Meelelahutus 5, 1 %

Juhtkiri 0, 0 %

Poliitika 12, 3 %

Muu 15, 4 %

Kokku 383.

Lugude suurused aastal 2006

Suur lugu (üle 2500 tähemärki) 373, 37 %

Keskmine lugu (1000-2500 tähemärki) 379, 38 %

Väike lugu (400-999 tähemärki) 258, 26 %

Kokku 1010.

Lugude suurused aastal 2009

Suur lugu (üle 2500 tähemärki) 54, 14 %

Keskmine lugu (1000-2500 tähemärki) 197, 51 %

Väike lugu (400-999 tähemärki) 132, 35 %

Kokku 383.

Artiklid autorite järgi aastal 2006

Ajakirjanik 613, 61 %

Ekspert 9, 1 %

Poliitik 5, 1 %

Lugeja 50, 5 %

Teabeagentuur 130, 13 %

Anonüümne või ei ole mainitud 188, 19 %

Muu 15, 2 %

Kokku 1010.

Artiklid autorite järgi aastal 2009

Ajakirjanik 113, 30 %

Ekspert 0, 0 %

Poliitik 0, 0 %

Lugeja 1, 0 %

Teabeagentuur 194, 19 %

Anonüümne või ei ole mainitud 75, 20 %

Muu 0, 0 %

Kokku 383.

Uudissündmuse üldine modaalsus aastal 2006

Negatiivne 317, 31 %

Positiivne 145, 14 %

Neutraalne/segamini 548, 54 %

Kokku 1010.

Uudissündmuse üldine modaalsus aastal 2009

Negatiivne 129, 34 %

Positiivne 24, 6 %

Neutraalne/segamini 230, 60 %

Kokku 383.

Ruumiline kontekst artiklides aastal 2006

Eesti 482, 38 %

Soome 446, 35 %

Muu riik 183 14 %

Euroopa Liit 49, 4 %

Regionaalne (Baltikum, Põhjamaad) 42, 3 %

Muu või puudub 73, 6 %

Kokku 1275.

Ruumiline kontekst artiklides aastal 2009

Eesti 143, 33 %

Soome 142, 32 %

Muu riik 69, 16 %

Euroopa Liit 20, 5 %

Regionaalne (Baltikum, Põhjamaad) 32, 7 %

Muu või puudub 31, 7 %

Kokku 437

Artiklite esinemine teemavaldkondade järgi aastal 2006

Eesti sisepoliitika 57, 5 %

Eesti välispoliitika 97, 8 %

Ajalugu

    Ajaloolised tähtpäevad 3, 0 %

    Muu 40, 3 %

Eesti ja majandus

    Majanduslangus 11, 1 %

    Võõrtöölised ja migratsioon 65, 5 %

Muu 142, 12 %

Tööpuudus 7, 1 %

Eesti ja keskkond 79, 7 %

Eesti sisesed uudised

Eesti ja Eesti venelased 5, 0 %

Eesti tähtsad tegelased 36, 3 %

Muu 13, 1 %

Kultuur

Teater, muuseumid ja kino 29, 2 %

Kunst 9, 1 %

Muusika 37, 3 %

Kirjandus 18, 2 %

Tants 8, 1 %

Kultuuriüritused (Laulupidu, Mardi laat jne) 3, 0 %

Kombed ja traditsioonid 3, 0 %

Muu 16, 1 %

Eesti ja krimi

Kuritegevus 84, 7 %

Õnnetused 35, 3 %

Muu 10, 1 %

E-Eesti 8, 1 %

Sotsiaalvaldkond

Arstiabi ja –teenused, meditsiin, tervis 17, 1 %

Sotsiaaltoetused 4, 0 %

Sport 96, 8 %

Turism

Ostuturism&teenused 34, 3 %

Muu 8, 1 %

Transport

Laevaliiklus 54, 5 %

Lennuliiklus 13, 1 %

Muu 17, 1 %

Haridus 17, 1 %

Muu 111, 9 %

Kokku 1186.

Artiklite esinemine teemavaldkondade järgi aastal 2009

Eesti sisepoliitika 22, 4 %

Eesti välispoliitika 35, 7 %

Ajalugu

Ajaloolised tähtpäevad 5, 1 %

Muu 24, 5 %

Eesti ja majandus

Majanduslangus 36, 7 %

Võõrtöölised ja migratsioon 9, 2 %

Muu 39, 8 %

Tööpuudus 9, 2 %

Eesti ja keskkond 20, 4 %

Eesti sisesed uudised

Eesti ja Eesti venelased 8, 2 %

Eesti tähtsad tegelased 4, 1 %

Muu 3, 1 %

Kultuur

Teater, muuseumid ja kino 10, 2 %

Kunst 4, 1 %

Muusika 10, 2 %

Kirjandus 4, 1 %

Tants 1, 0 %

Kultuuriüritused (Laulupidu, Mardi laat jne) 1, 0 %

Kombed ja traditsioonid 5, 1 %

Muu 7, 1 %

Eesti ja krimi

Kuritegevus 75, 15 %

Õnnetused 9, 2 %

Muu 9, 2 %

E-Eesti 0, 0 %

Sotsiaalvaldkond

Arstiabi ja –teenused, meditsiin, tervis 10, 2 %

Sotsiaaltoetused 3, 1 %
Sport 78, 15 %
Turism
Ostuturism&teenused 17, 3 %
Muu 3, 1 %
Transport
Laevaliiklus 47, 9 %
Lennuliiklus 1, 0 %
Muu 2, 0 %
Haridus 1, 0 %
Muu 19, 4 %
Kokku 504.

Artiklite tegelased aastal 2006

Eesti riik või linn 380, 19 %
Soome riik või linn 249, 13 %
Vene riik või linn 59, 3 %
Nõukogude Liit 35, 2 %
Euroopa Liit 72, 4 %
Muu riik või linn 149, 8 %
Etnilised grupid
Eestlased 351, 18 %
Eesti venelased 21, 1 %
Venelased 54, 3 %
Soomlased 307, 16 %
Muud rahvused 140, 7 %
Muu, ei ole mainitud või ei ole teada 138, 7 %
Kokku 1955.

Artiklite tegelased aastal 2009

Eesti riik või linn 173, 20 %

Soome riik või linn 105, 12 %

Vene riik või linn 43, 5 %

Nõukogude Liit 16, 2 %

Euroopa Liit 32, 4 %

Muu riik või linn 69, 8 %

Etnilised grupid

Eestlased 143, 17 %

Eesti venelased 12, 1 %

Venelased 34, 4 %

Soomlased 140, 16 %

Muud rahvused 57, 7 %

Muu, ei ole mainitud või ei ole teada 33, 4 %

Kokku 857.

LISA 3.

Nimekiri artiklites kvalitatiivse analüüsi jaoks aastalt 2006

1. Kotkan ja Sillamäen välille avataan uusi laivalinja (HS 13.1.2006)
2. Parituhatta lintua öljypäästön uhrina Viron luoteisrannikolla (31.1.2006)
3. Neljä virolaista miestä pidätetty Westerbackin koruliikkeen ryöstöstä (HS 6.2.2006)
4. Viro ja Suomi tiivistävät tietojen vaihtoa rikollisuuden torjunnassa (HS 7.2.2006)
5. Halonen ja Rүүitel avasivat Viron uuden taidemuseon Kumun (HS 18.2.2006)
6. Virolaisten rakennusmiesten palkoista riitaa Ahvenanmaalla (HS 14.3.2006)
7. Lennart Meren muistoa kunnioitetaan Virossa kahdella surupäivällä (HS 15.3.2006)
8. Tarton osakunta tunnustaa värejä (HS 15.3.2006)
9. Kekkonen vei virolaisviinan Neuvostoliiton juhlapöytiin (HS 25.3.2006)
10. Virolaisten Estonia-raportti suututti suomalaistutkijat (HS 7.4.2006)
11. Virolaisen vuokraväen kysyntä kasvanut yhä (HS 9.4.2006)
12. Vierastyöläiset ovat arka asia Virossa (HS 13.4.2006)
13. Kaikki tarvittavat tiedot Natosta Viron kautta? (HS 25.4.2006)
14. Suomalaisten osuus seksinostajista väheni Virossa (HS 19.5.2006)
15. Viron palot heikensivät Helsingin ilmanlaatua (HS 12.7.2006)
16. Tuomas Huumo on Tarton ensimmäinen suomen kielen professori (HS 8.9.2006)
17. Tuhkatriinu valloittaa Virossa (HS 9.9.2006)
18. Virosta kärrätään yhä viinaksia, mutta vähemmän kuin ennen (HS 17.9.2006)
19. Merikaapelin asennus Suomen ja Viron välille valmistui (HS 22.9.2006)
20. Virossa kohutetaan rakennusmiesten autojen tärvelystä Helsingissä (HS 12.12.2006)

LISA 4.

Nimekiri artiklitest kvalitatiivse analüüsi jaoks aastalt 2009

1. Helsingin ja Tallinnan junatunnelille ei tipu EU-rahaa (HS 12.1.2009)
2. Viron taitoluisteluliitto hämmästyí valmentajansa sopupeliväitteistä (HS 25.1.2009)
3. Virossa syytetään Suomen uutta euroviisua plagiaatiksi (HS 2.2.2009)
4. Ostoskeskuspallo Tallinnassa tuhosi Maskun myymälän (HS 5.3.2009)
5. Virolaismiehen epäillään parittaneen ainakin 15:tä naista Helsingissä (HS 5.3.2009)
6. Naši-nuoret tunnustivat Viron kyberhyökkäykset (HS 12.3.2009)
7. Suomi ja Viro saamassa Estlink2-kaapelin (HS 19.3.2009)
8. Helsingin yliopisto sanoutui irti Bäckmanin Viro-mielipiteistä (HS 27.3.2009)
9. Suomen tv opetti virolaisille diskkoa (HS 7.4.2009)
10. Kohudosennti Johan Bäckman käännytettiin Tallinnasta (HS 26.4.2009)
11. Suomen liiketoimintakielto laajenemassa Viroon (HS 11.5.2009)
12. Tallinnan törkein (HS 11.6.2009)
13. Presidentti Halonen matkustaa Viron laulujuhille (HS 5.7.2009)
14. Turisteja huijataan nyt Tallinnassa Riian malliin (HS 9.8.2009)
15. Viinaveron nosto lisännyt votkaturistien määrää Virossa (HS 30.9.2009)
16. Työttömyys ajaa nuoria Virosta rosvoretkille Suomeen (HS 5.10.2009)
17. Suomesta lähdössä Viroon ennätyslasi ylijäämäviljaa (HS 7.10.2009)
18. Kauppalehti: Korjausrakentamisen tuki valuu Viroon (HS 13.10.2009)
19. Tallinna haluaa Helsinki-aukion ja Kekkonen patsaan satamaansa (HS 14.10.2009)
20. Postimees-lehti valitsi Sofi Oksasen vuoden ihmiseksi Virossa (HS 17.12.2009)

LISA 5.

Artiklid kvalitatiivse analüüsi jaoks aastalt 2006

1. Kotkan ja Sillamäen välille avataan uusi laivalinja

HS - Talous - 13.1.2006 - 1646 merkkiä - 1. painos

JUHANI SAARINEN

Kotkan ja Itä-Virossa sijaitsevan Sillamäen välille avataan uusi laivalinja. Virolainen Saarenmaan Laivanvarustamo tekee koematkan satamien välillä autolautta Vironialla 17. helmikuuta.

"Todennäköisesti aloitamme päivittäisen liikennöinnin heti 17. päivän jälkeen", varustamon toimitusjohtaja Tõnis Rihvk kertoo.

Vironian on määrä kulkea Kotkan Kantasataman ja Sillamäen väliä kuutena päivänä viikossa. Alus taittaa 167 kilometrin matkan kuudessa tunnissa.

Varustamo tavoittelee reitille lähinnä rahtiliikennettä, mutta laivayhteyttä aletaan markkinoida myös matkustajille myöhemmin keväällä.

Varustamo Suomessa edustavan Stella Navesin toimitusjohtaja Kari Juvas arvioi, että reitillä voisi kulkea 20000 rekkaa vuodessa.

Reitillä liikennöivä matkustaja- ja rahtialus Vironia on entiseltä nimeltään Star Wind.

Virolaisvarustamo osti aluksen Silja Linelta marraskuussa. Vuonna 1977 valmistunut alus on viime vuodet liikennöinyt Turun ja Tukholman sekä Helsingin ja Tallinnan välillä.

Sillamäen satama avattiin liikenteelle lokakuussa. Satama sijaitsee Narvan kaupungin tuntumassa, ja satamasta on Venäjän rajalle 20 kilometriä. Kotkan ja Sillamäen välistä reittiä hidastaa Venäjälle kuuluvan Suursaaren kiertäminen länsipuolelta. Varustamo neuvottelee Venäjän kanssa luvasta kiertää saari itäpuolelta, jolloin reitti lyhenisi lähes 40 kilometriä.

Toimitusjohtaja Rihvk kertoo, että varustamo myös selvittää mahdollisuuden poiketa reitillä Suursaareen.

2. Parituhatta lintua öljypäästön uhrina Viron luoteisrannikolla

HS - Kotimaa - 31.1.2006 - 1879 merkkiä - 1. painos

KAJA KUNNAS

TALLINNA. Parituhatta lintua on jäänyt öljysaasteen uhriksi Viron luoteisrannikolla. Suurin osa kuolleista ja öljyyntyneistä linnuista on alleja, sotkia ja telkkiä, mutta joukossa on myös kyhmyjoutsenia.

Öljyläikkiä on havaittu rannikolla noin viidentoista kilometrin pituudelta Dirhamin satamasta Kolvikun niemelle. Yksittäinen öljyläikkä on havaittu myös Tallinnan lähellä Paldiskissa.

Viron ympäristöviranomaiset epäilevät saasteen olevan peräisin ohikulkeneesta laivasta.

"Parhailtaan selvitämme, mitkä alukset ovat kulkeneet lähistöllä", sanoo Viron ympäristökeskuksen tiedottaja Leili Tuul.

Rajavartiosto ei ole havainnut öljyläikkiä merellä.

Öljyä ei ole näkyvillä kovin paljon, mutta linnut ovat tahriintuneet joukoittain, arvioi pelastusta johtanut öljyasiantuntija Tõnu Pajo Harjumaan pelastuskeskuksesta. "Sunnuntaina keräsimme kuutiometrin öljyä ja maanantaina saman verran".

Öljyä saattaa kuitenkin olla myös piilossa jään alla, sillä rannikko on osin jäässä. Pajo arvioi, että saastuttaja on saattanut laskea öljyt veteen jo viime viikon alkupuolella.

Pelastusviranomaisten arvion mukaan kaikki öljy saataisiin kerättyä rannikolta maanantai-iltaan mennessä.

Ensimmäiset saastehavainnot tulivat yksittäiseltä liikkujalta Nõvan rannalta jo lauantaina.

Pelastustyöt aloitettiin sunnuntaina valoisan aikaan, jolloin onnettomuus osoittautui epäiltyä suuremmaksi. Runsas vuosi sitten Viron luoteisrannikolla kuoli öljysaasteeseen satoja lintuja. Silloista saastuttajaa ei ole saatu selville.

3. Neljä virolaista miestä pidätetty Westerbackin koruliikkeen ryöstöstä

HS - Kaupunki - 6.2.2006 - 2018 merkkiä - 1. painos

SANTTU PARKKONEN

Helsingin rikospoliisi on ottanut kiinni kaikki neljä Westerbackin kultaliikkeen ryöstöön viime viikon torstaina osallistunutta virolaismiestä.

Kaksi miehistä poliisi pidätti Lohjalta jo samana iltana, kun ryöstö tapahtui. Toiset kaksi napattiin kiinni perjantai-iltana Turun lentokentällä, kun he yrittivät nousta Tallinnaan lähtevään lentokoneeseen.

Myös miesten käyttämä pakoauto on poliisin hallussa. Saalis ja ase ovat yhä kateissa. Miesten vangitsemisesta päätetään maanantaina tai tiistaina.

Poliisi ei tiedottanut pidätyksistä rikoskomisario Seppo Sillanpään mukaan aiemmin, koska se olisi voinut häiritä tapauksen tutkintaa.

"Ei kaikkia asioita voi laverrella. Vallankin kun emme tarvinneet julkisuuden apua, meillä oli pasmat selvillä."

Virolaiset ovat ryöstäneet kultaliikkeitä viime aikoina ympäri Eurooppaa. Esimerkiksi Ranskassa tehtiin vastaava kultaryöstö vain pari päivää ennen Westerbackin ryöstöä.

Kultaryöstöjen taustalla on tehokkaasti organisoitu ja hierarkkisesti johdettu toiminta. Ryöstäjät ovat nokkimisjärjestyksessä pohjimmaisina.

"Nekään, jotka lähettävät ryöstäjät tänne, eivät välttämättä ole kuin keskitasoa", Sillanpää sanoo.

Mikonkadulla Helsingin keskustassa sijaitseva Westerbackin koruliike ryöstettiin viime torstaina kello yhdeltä päivällä.

Kaksi naamioimatonta miestä tuli sisään liikkeeseen ja pakotti kolme työntekijää sekä yhden asiakkaan aseella uhaten makaamaan lattialle. Sen jälkeen toinen miehistä rikkoi lasivetriinin vasaralla ja kahmi mukaansa Breitlingin, Eternan ja Cartierin kelloja 50000-60000 euron arvosta. Ryöstön jälkeen miehet juoksivat Vanhaa Kauppakujaa pitkin Pohjoisesplanadille. Heitä takaa-ajamaan lähteneet miehet he karkottivat ampumalla maahan.

Pohjoisesplanadilla ryöstäjät nousivat harmaaseen Opel Vectraan, jossa heitä odotti ainakin yksi mies.

4. Viro ja Suomi tiivistävät tietojen vaihtoa rikollisuuden torjunnassa

HS - Kotimaa - 7.2.2006 - 920 merkkiä - 1. painos LYHYESTI

STT

Tartto. Suomen ja Viron sisä- ja oikeusministeriöt tiivistävät yhteistyötä talous- ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunnassa. Ministerit allekirjoittivat kaksi eri sopimusta ministerien tapaamisessa maanantaina Tartossa.

Sopimuksilla Suomi ja Viro tehostavat liiketoimintakieltoa koskevien tietojen vaihtamista ja kehittävät yhteisten tutkintaryhmien toimintaa. Oikeusministeri Leena Luhtasen (sd) ja hänen virolaisen kollegansa Rein Langin mukaan liiketoimintakieltoa koskeva yhteistyöpöytäkirja on ainutlaatuinen koko EU:ssa.

Tietojen vaihtoa hankaloittavat tietosuojaa ja julkisuutta koskevien lakien erilaisuus. "Sovimme, että tietojen vaihtamisessa noudatamme lähettävän maan lainsäädäntöä. Pyrimme saaman vastaavanlaisen käytännön koko EU:n tasolle", Luhtanen sanoi.

5. Halonen ja Rüütel avasivat Viron uuden taidemuseon Kumun

HS - Kotimaa - 18.2.2006 - 2567 merkkiä - 1. painos

KAJA KUNNAS

TALLINNA. Viron uuden taidemuseon Kumun avajaisissa perjantaina oli vahva suomalaispanostus. Viron presidentti Arnold Rüütelin jälkeen avajaispuheen piti Tarja Halonen. "Toivon, että tästä paikasta tulee kansoilleme uusi kohtaupaikka. Kautta aikojen kulttuurimme ovat kietoutuneet toisiinsa ja niin pitääkin olla", Halonen sanoi puheessaan.

Halonen kehui suomalaisen Pekka Vapaavuoren suunnittelemaa museorakennusta Kadriorgin puistossa Tallinassa.

"Mielestäni tämä rakennus edustaa suomalaisen nykyarkkitehtuurin parhaita piirteitä."

Suomen presidentti on suosittu myös Virossa, ja hän sai juhlayleisöltä riemukkaat suosionosoitukset jo ennen avajaispuhettaan, jonka hän piti viroksi.

Rüütel korosti heimokansan merkitystä ja vertasi Kumun avaamista Estonia-oopperan avaamiseen 1913.

Myös Estonia on Virolle tärkeä kansallinen symboli. Sen suunnitteli suomalaisarkkitehti Armas Lindgren.

Näyttelykierroksen jälkeen Halonen kehui virolaisia siitä, että myös neuvostoaikainen taide oli pantu näyttävästi esille.

Neuvostoaikana virolaisten ja suomalaisten taiteilijoiden tyyli erkani ajoittain huomattavasti. 1800-luvun lopun ja 1900-luvun alun taiteesta voi nähdä, kenen luona ja missä kaupungissa taiteilija on käynyt opissa, Halonen totesi vanhemmasta virolaisesta taiteesta, joka muistuttaa tyyliltään suomalaista taidetta.

Halonen totesi, että kuvataiteen saralla virolaiset ja suomalaiset ovat aidossa kilpailutilanteessa. Kummassakin maassa on erinomaisia kuvataiteilijoita.

Halonen tunnetaan Virossa suurena Viron-ystävänä. Monet virolaispoliitikot ovat hänen henkilökohtaisia tuttujaan, presidentti Rüütelin lisäksi muun muassa Viron sosiaalidemokraattien johtohahmot Toomas-Hedrik Ilves ja Marju Lauristin.

Näyttelykierroksella Halonen halasi lämpimästi Pärnun taide-elämän johtohahmoa ja dokumentaristia Mark Soosaarta, jonka Chaplin-keskuksessa presidentti on käynyt kuvataidekursseilla.

Kuvataideharrastuksestaan huolimatta Halonen aikoo pitää oman taiteensa piilossa julkisuudelta. "Jokin itsekritiikki minullakin on. Pysyn ammattipoliitikkona ja amatöörikuvataiteilijana", presidentti sanoi.

6. Virolaisten rakennusmiesten palkoista riitaa Ahvenanmaalla

HS - Kotimaa - 14.3.2006 - 555 merkkiä - 1. painos LYHYESTI

STT

MAARIANHAMINA. Virosta kotoisin olevat rakennusmiehet väittävät työskennelleensä Ahvenanmaalla alle työehtosopimusten mukaisen vähimmäispalkan.

Rakennusliiton Turun aluepäällikön Jouni Ruotsalaisen mukaan kaksi virolaista on kertonut, että he ovat saaneet 215-338 euron kuukausipalkkaa työskentelystään ahvenanmaalaisella rakennustyömaalla. Rakennustyömiehen lähtöpalkka on alan sopimuksen mukaan Suomessa lähes 1280 euroa kuukaudessa.

7. Lennart Meren muistoa kunnioitetaan Virossa kahdella surupäivällä

HS - Ulkomaat - 15.3.2006 - 6712 merkkiä - 1. painos

KAJA KUNNAS

TALLINNA/MUHU. Kirkonkellot soivat tiistaina keskipäivällä koko Virossa presidentti Lennart Meren kuolinuutisen jälkeen. Keskiviikkona vietetään valtakunnallista surupäivää.

"Hän oli yhtä kuin Viron ulkopolitiikka itsenäistymisvaiheessa", luonnehti Suomen suurlähettiläs Jaakko Kalela Tallinnassa.

Meri oli 1990-luvun alussa Edgar Savisaaren hallituksen ulkoministeri, joka hankki maailmalla tunnustusta Viron itsenäisyydelle. Hän myös perusti Viron ulkoministeriön toimipisteen Helsingin Mariankadulle Tuglas-seuran tiloihin.

"Hän teki todella olan takaa töitä ja osoitti henkistä rohkeutta", sanoi Kalela, joka työskenteli tuolloin Mauno Koiviston presidentinkanslian päällikkönä. Jos pääministeri Savisaar olisi pidätetty Tallinnassa Moskovan vallankaappausaikana, Meri olisi johtanut Viron hallitusta Suomesta.

Kalelaa hämmästytti, että Meri oli heti täysin valmis toimimaan länsimaailmassa yhdenvertaisella tasolla.

"Lennart Meri tunsu maailman johtajat jo silloin ja puhui heidän kieliään jo silloin", Kalela sanoi. Samaan aikaa Latvian ja Liettuan päämiehet puhuivat ainoana vieraana kielenään venäjää. Meri oli Baltian valovoimaisin hahmo, joka edisti alueen kaikkien valtioiden liittymistä Natoon ja EU:hun. Meri ei edes jälkikäteen arvostellut presidentti Koiviston pidättyväistä politiikkaa Viron itsenäistymisen hyväksi.

"Heillä eivät ikinä menneet sukset henkilökohtaisesti ristiin. Merelle ei jäänyt siitä rupia sydämeen", sanoi Kalela, joka oli tuolloin presidentin kanslian päällikkö. Meri päinvastoin korosti aina, kuinka paljon Suomi ja presidentti Koivisto ovat tehneet Viron itsenäisyyden hyväksi.

"Meri kuunteli ja ymmärsi toisen näkökulman, vaikkei olisi hyväksynyt sitä", Kalela muisteli.

Presidentti Merellä oli Suomessa paljon henkilökohtaisia ystäviä, joiden luona hän kävi hyvästijättökierroksella viime syksynä sen jälkeen, kun häneltä oli leikattu aivokasvain. Tietävästi suomalaiset lääkärit olivat kertoneet hänelle diagnoosin suoremmin kuin virolaiset.

Lennart Meren pitkäaikainen ystävä, kääntäjä Eeva Lille kävi tapaamassa Merta myös monta kertaa sairaalassa Tallinnassa, viimeksi kuukausi sitten. Silloin 76-vuotias Meri oli jo menettänyt puhekykynsä.

Lille kulki Meren kanssa myös jäähyväiskierroksella Helsingissä. Ystävien tapaamisen lisäksi Meri jututti sauvakävelijöitä Seurasaaren sillalla auringonlaskun aikaan. "Meri oli löytöretkeilijä ja rakasti sattumaa", Lille luonnehti.

"Meri ihannoitsi Suomea, ehkä jopa yli-ihannoitsi", Lille totesi. Suomi oli Merelle ikkuna länteen ja vapauden paikka.

Virolaisen EU-parlamentaarikon Toomas Hendrik Ilveksen elämään Lennart Meri toi käänteen, kun hän nimesi tämän ensin Viron suurlähettilääksi Yhdysvaltoihin ja suostutteli myöhemmin ulkoministeriksi Viroon.

"En usko, että kukaan muu olisi osannut kolkutella omaatuntoani samalla tavalla", sanoi pakolaisperheessä Yhdysvalloissa kasvanut Ilves.

Ilves korosti myös Suomen mallia Merelle. Esimerkiksi itsenäisyyspäivän vietto linnanjuhlineen toteutetaan Virossa täsmälleen samalla tavalla kuin Suomessa.

Vaikka Meri puhui täydellistä saksaa, hänen suhteensa sinne eivät olleet kovin hyvät.

"Meri oli pettynyt, kun Helmut Kohl oli niin Viron Nato- kuin EU-jäsenyyttäkin vastaan", Ilves muisteli. Sen sijaan Merellä oli erittäin hyvät suhteet Yhdysvaltoihin, ja myös venäläispoliitikkojen kanssa Ilves arvioi hänen pärjänneen muita paremmin.

"Lennart Meri oli uudelleen itsenäistyneen Viron ensimmäinen presidentti", aloitti Mart Laar, joka nousi pääministeriksi ja Viron politiikan huipulle Meren presidenttikautena.

Meri määritteli standardin, millainen maan presidentin kuuluu olla.

"Hän oli hyvin vaativainen presidentti eikä siksi alussa niin pidetty", Laar sanoi: "Kun Virolle tänä vuonna taas valitaan presidenttiä, emme voi olla ottamatta huomioon hänen määrittelemäänsä standardia. Riippumatta siitä, miellyttikö hän meitä vai ei."

Laarille oli olennaista, että Meri teki selkeän eron neuvostomenneisyyteen. Sen ansiosta hän myös nousi valtaan. Meri myös nimesi kansainvälisen komission tutkimaan Virossa miehityskausina toteutettuja ihmisyyden vastaisia rikoksia Virossa.

Pienellä Muhun saarella kirkonkellot soivat tiistaina Meren muistoksi. Koulussa aamu alkoi lyhyellä muistohetkellä. Vaikka Meri tunnetaan erityisesti ulkopoliitikkona, hänet muistetaan elävästi myös Viron syrjäseudulla.

"Jokainen tapaaminen on jäänyt kirkkaana mieleen", ihmetteli muhulainen Alviine Schmuul. "Hän oli sosiaalisesti hyvin taitava, käyttäytyi aina tilanteen mukaan. Hän saattoi istua pitkään kylän miesten kanssa ja kuunnella heidän juttujaan."

Muhulaiset hämmästelivät, miten kovaa Meri ajoi autolla ja kuinka pimeässä veneellä merellä. Merta rannalla vastaanottaneet ihmiset kertovat, kuinka Meren silmälasit putosivat mereen. Hänen seurassaan tapahtui aina jotakin.

Virolainen Postimees-lehti alkoi tiistaina koota ihmisten muistoja kohtaamisista Meren kanssa. Lehti arvioi, että joka kolmas Viron asukkaista olisi tavannut hänet henkilökohtaisesti.

Meren hautajaiset ovat sunnuntaina 26. maaliskuuta. Lauantaina 25. maaliskuuta vietetään uudelleen valtakunnallista surupäivää, jolloin kaikki voivat käydä jättämässä jäähyväiset hänen arkullaan Kaarlin kirkossa Tallinnassa.

8. Tarton osakunta tunnustaa värejä

HS - Nimiä tänään - 15.3.2006 - 3892 merkkiä - 1. painos TAPASIMME

EEVA ERONEN

TARTTO. "Tartton suomalainen" Pasi Anteroinen esittelee Tartton yliopiston suomalaisen osakunnan lakissa olevaa kuviota. Keskelle lakkia on kirjottu latinaksi kukoistuskehotus osakunnalle. Keskiötä ympäröi kahdeksan kultaista sakaraa, jotka muistuttavat Suomen kahdeksasta historiallisesta maakunnasta.

"Ja tämä tässä ympärillä kuvaa pohjantähteä", Anteroinen selittää.

Kuvio on Anteroiselle tuttu, sillä hän on johtanut yliopiston suomalaista osakuntaa Fraternitas Fennicaa puolentoista vuoden ajan. Tartton yliopistossa opiskelee noin 300 suomalaista, ja osakunnassa on viitisenkymmentä jäsentä.

Lakki on yksi osakunnan tärkeimmistä tunnuksista. Kuvion lisäksi lakki toistaa osakunnan värejä; Fraternitas Fennican tapauksessa mustaa, valkoista ja kullanväristä.

Kun Anteroinen edustaa osakuntaansa, hän "pistää värit päälle", eli pukeutuu lakin lisäksi osakunnan nauhaan.

Tarttoon Anteroinen muutti 2002, eläinlääketieteellisessä opiskelevan vaimonsa perässä. Helsingin yliopistossa valtio-oppia opiskeleva Anteroisen ensimmäinen Tartton-vuosi kului vaihto-oppilaana ja lähinnä viron kielen opintojen parissa.

Seuraavat puolitoista vuotta hän taas reissasi työn takia viikoittain kahden maan välillä.

"Tuolloin osasin ulkoa laivojen aikataulut ja tiesin kaikki mahdolliset portaitten aluset, missä laivoissa voi nukkua."

Asetuttuaan uudelleen Tarttoon Anteroinen on hoitanut osakunnan lisäksi puolitoistavuotiasta tytärtään ja jättänyt opinnot tauolle.

"Kuvittelin, että puheenjohtajuus ja lapsenhoito on helppoa yhdistää. Voi, miten väärässä olinkaan", Anteroinen sanoo.

Viron yliopistoissa osakunnilla on paljon suurempi merkitys kuin Suomessa, Anteroinen painottaa.

"Niillä on voimakkaat perinteet, ja osakunnilla oli esimerkiksi merkittävä rooli Viron itsenäisyystaistelussa 1917", hän kertoo. "Osakunnat korostavat merkitystään itsenäisyyden vaalijoina."

Osakuntien jäsenyydestä ollaan nykyäänkin ylpeitä vielä opiskeluvuosien jälkeen, minkä lisäksi tarkkoja sääntöjä vaalitaan tiukasti.

Fraternitas Fennican ovat alun perin perustaneet suomalaiset eläinlääketieteen opiskelijat 1926.

Vielä siihenkään aikaan Suomessa ei voinut valmistua eläinlääkäriksi.

Osakunta kuitenkin lakkautettiin muiden osakuntien tapaan jo ennen neuvostoaikaa.

Fennica herätettiin uudelleen henkiin 1990-luvulla, ja samalla sen sääntöjä muutettiin esimerkiksi niin, että siihen voivat poikkeuksellisesti kuulua miesten lisäksi myös naisopiskelijat. Perinteisesti kun naisille ja miehille on ollut omat osakuntansa, ja niissä käyttäytyään vanhakantaisten mallien mukaan.

Oluen juominen ei esimerkiksi tule kyseeseen naisten osakunnissa, vaikka sillä onkin merkittävä rooli miesten porukoissa.

Suomalainen osakunta järjestää jäsenilleen ja muille kaupungin suomalaisopiskelijoille säännöllisesti esimerkiksi saunailtoja. Yhdessä juhlintaan myös muun muassa itsenäisyyspäivää ja vappua.

Ajoittain osakunta joutuu myös edunvalvontatehtäviin.

"Puolustimme esimerkiksi useamman vuoden ajan Suomen konsulaatin pysymistä kaupungissa", Anteroinen kertoo.

"Edunvalvonta ei meille varsinaisesti kuulu, mutta ei niitä hommia voi jättää toisaalta hoitamattakaan."

Anteroinen arvelee, että muutto Suomeen on edessä parin vuoden kuluttua.

"Vaikka kyllä minullakin niin sanottu Tarton tauti on. Sillä tarkoitetaan sitä, että etsimällä etsii syitä tulla ja jäädä tänne."

9. Kekkonen vei virolaisviinan Neuvostoliiton juhlapöytiin

HS - Kulttuuri - 25.3.2006 - 1023 merkkiä - 1. painos KUISKAAJA

Kiinnostava yhteensattuma: laivaliikenne Helsingin ja Tallinnan välillä avattiin sodan jälkeen uudelleen 1965.

Samana vuonna annettiin Viron taidekorkeakoulun opiskelijoille tehtäväksi suunnitella Vana Tallinn -liköörille uusi etiketti. Parhaan ehdotuksen teki tuleva graafikko Kaisa Puustak, jonka etiketti pian matkasikin kymmenissä tuhansissa suomalaisissa matkalaukuissa Suomenlahden yli. Tekijä itse muisteli torstaina Eesti Päevalehdessä, ettei työstä koskaan kuulunut palkkiota.

Tallinnan Vaal-galleriassa avattiin maanantaina Kolm kanget -niminen näyttely. Se esittelee Vana Tallinnan lisäksi Viru valge -viinan ja Kännu Kukk -liköörin designhistoriaa.

Suomalaisiin liittyy tietysti myös Viru Valgen menestystarina: Urho Kekkonen maistoi juomaa Tarton-vierailullaan 1964 ja kehui sitä Nikita Hruštševille. Juomaa alettiin heti tarjota Neuvostoliiton virallisissa juhlatilaisuuksissa.

10. Virolaisten Estonia-raportti suututti suomalaistutkijat

HS - Kotimaa - 7.4.2006 - 2529 merkkiä - 1. painos

HELI SAAVALAINEN

Yli kymmenen vuotta sitten uponneen autolautta Estonian kohtalosta kiistellään taas. Tuoreessa virolaisraportissa arvostellaan rajusti kansainvälisen Estonia-komission työtä, ja myös räjähdysteoria on kaivettu esiin.

Kansainvälisen Estonia-komission suomalaisjäsenet, Onnettomuustutkintakeskuksen johtaja Tuomo Karppinen ja hänen edeltäjänsä Kari Lehtola ihmettelevät virolaisen syyttäjän Margus Kurmin toimia raportin valmistelussa. Karppinen ja Lehtola ovat valittaneet Kurmin käytöksestä Viron Helsingin-lähetystöön.

Karppisen mukaan virolaisen tutkimuskomission puheenjohtajana toimineen Kurmin käytös on ollut epäasiallista. "Virolainen syyttäjä tuli kuulustelemaan meitä ja nosti esille samat asiat, joita on pyöritelty kohta kymmenen vuotta ikään kuin me olisimme pimittäneet asioita", Karppinen kertoo. Viro alkoi selvittää Estonian onnettomuutta uudelleen vuosi sitten, kun hallitus perusti komission selvittämään tietoja, joiden mukaan Estonialla olisi kuljetettu sotakalustoa. Raportti julkistettiin tällä viikolla.

Tuomo Karppisen mukaan raporttiin on koottu vanhoja väitteitä vuodosta ja räjähdyksestä ja ristiriitaisista lausunnoista.

"Vakavimmat väitteet on jo moneen kertaan kumottu. Nämä teoriat eivät kerta kaikkiaan johda mihinkään", Karppinen sanoo.

Sen sijaan ristiriitaisia lausuntoja taatusti löytyy, sillä pelastuneita oli 137 ja tilanne oli kaikin puolin järkyttävä, Karppinen toteaa.

Karppinen seisoo vakaasti Estonia-komission tulosten takana. Hänen mukaansa loppupäätelmää ei ole pystytty horjuttamaan, vaikka raporttia on kaiveltu moneen kertaan.

Komission mukaan Estonian keula oli liian heikko: Aallot mursivat irti keulavisiirin, joka repi pudotessaan vedenpitävän rampin auki. Vesi syöksyi autokannelle ja upotti lautan.

Räjähdysteoria otettiin tutkimuksissa sen verran vakavasti, että räjähdysten jälkiä etsittiin laivan keulasta.

Estonian rakentaneen saksalaisen Meyerin telakan omassa onnettomuusraportissa räjähdys on keskeisesti esillä. Amerikkalaisen Gregg Bemis Jr:n ja saksalaisen Jutta Raben sukellusretkikunta

otti Estonian keulasta jopa näytteitä räjähdysteorian tueksi, mutta arvostettu saksalainen tutkimuslaitos ei löytänyt niistä räjähdysjälkiä.

11. Virolaisen vuokraväen kysyntä kasvanut yhä

HS - Uutiset sivu - 9.4.2006 - 1300 merkkiä - 1. painos

JUSSI NIEMELÄINEN

Tallinna/Helsinki. Työnantajien tilaukset virolaisista vuokratyöläisistä Suomeen ovat lisääntyneet selvästi, kertovat virolaiset henkilöstönvuokrausfirmat.

Suomalaiset työnantajat hakevat väkeä ennen kaikkea rakennuksille, tehdastöihin, asiakaspalveluun, logistiikkaan ja teollisuuteen.

Varsinkin ammattiyhdistysliike on toivonut juuri päinvastaista, kun Suomi poistaa vappuna rajoitukset työvoiman vapaalta liikkumiselta uusista EU-maista. Silloin suomalaisyritysten on selvästi helpompaa ottaa vaikka virolaisia työntekijöitä palkkalistoilleen.

"En näe mitään syytä, että markkinat oikaistuisivat, kun on kaksi vuotta opittu tähän systeemiin", sanoo Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n asiantuntija Riitta Wärniä.

Tähän asti suoraan työhön tulevat virolaiset ovat joutuneet hakemaan erillistä työlupaa, jonka saaminen on saattanut kestää viikkoja. Vuokratyöfirmoista työntekijän on saanut jo seuraavaksi päiväksi.

Vuokratyövoima on myös kätevää, koska yritys maksaa välitysfirmalle vain siitä ajasta, joksi vuokratyöläisen tilaa.

12. . Vierastyöläiset ovat arka asia Virossa

HS - Ulkomaat - 13.4.2006 - 4608 merkkiä - 1. painos

KAJA KUNNAS

TALLINNA. Pula työntekijöistä on kasvanut Virossa niin suureksi, että maahan on alettu värvätä työntekijöitä ulkomailta. Kevään ensimmäiset muuttolinnut ovat ukrainalaisia metallialan miehiä ja puolalaisia rakentajia.

Työvoimapula tuntuu kuitenkin kipeimmin valtion leivissä, jossa palkat ovat jääneet tahdistä. Joka kolmas rajavartija ja joka kymmenes poliisi puuttuu, kun paremman palkan perässä lähdetään vaikka keikkatöihin rakennuksille Norjaan tai Suomeen.

Yritysten ja virastojen kotisivuilta löytyy helposti avoimien työpaikkojen lista sairaanhoitajista tietotekniikan ammattilaisiin.

Viron virallinen työttömyysprosentti on laskenut kymmeneen vuoteen matalimmalle tasolle, reiluun kahteen prosenttiin. Työvoiman tarve koko maassa kasvaa joka vuosi keskimäärin neljäntuhannella seuraavat viisi vuotta, talous- ja liikenneministeriö arvioi.

Viro on väkiluvultaan niin pieni, ettei se tarjoa tuottajille paljoa mahdollisuuksia, sanoo toimitusjohtaja Hannes Lilp SRC-yhtiöstä, joka palkkasi tänä talvena ensimmäistä kertaa ukrainalaisia. Yhtiö anoi valtiolta lupaa tuoda maahan yhteensä 29 venäläistä ja ukrainalaista ammattilaista.

Venäläiset ehtivät mennä Norjaan kolme kuukautta kestäneen lupaprosessin aikana, mutta kahdeksan ukrainalaista putkimiestä viimeistelee nyt säiliöalusta Paljassaaren satamassa Tallinnassa.

Säiliöalus on vielä metallinvärinen amme, jonka kannella kuuluu metallinen pauke ja hitsausliekit leimahtelevat.

"Kotona on tietenkin parempi", Valeri Lysenko aloittaa tupakkatauon. "Olemme täällä sillä välin, kun Ukrainan valtiota rakennetaan."

Lysenko, Volodija Volodin ja Volodija Vanko lähtivät kohta kuukausi sitten työpaikoiltaan Länsi-Ukrainasta paremman palkan perään. Kotonakin on töitä, mutta palkka on paljon huonompi, he toteavat.

Viro on miehille länsimaa, jota Ukraina seuraa kehityksessä perässä. Työvoiman vuokrausyritys välitti miehet projektitöihin Viroon.

Työpaikkabussi tuo heidät joka aamu työnantajan vuokraamista asunnoista satamaan. Luvat heillä on alkuun kolmeksi kuukaudeksi.

Ukrainalaiset osaavat venäjää, jota suurin osan ihmisistä puhuu äidinkielenään ympäröivässä Koplín kaupunginosassa ja myös työpaikalla. Suurin osa alan ammattilaisista on jo vanhaa perua venäläisiä ja harmaan passin (muukalaispassin) omistajia, toimitusjohtaja Lilp toteaa.

Esimerkiksi suuriin yleisneuvostoliittolaisiin tehtaisiin tuotiin juuri metallialan ammattilaisia muualta Neuvostoliitosta tuottamaan osia aseteollisuuden tarpeisiin ja osana venäläistämispolitiikkaa.

Vierastyövoiman tuonti Viroon on kuitenkin edelleen arka aihe. Viron suurin vierastyövoiman tuoja, Baltian laivaremonttitehdas, on palkannut 150 ukrainalaista, mutta se haluaa pitää asiasta matalaa profiilia.

Viroon ei ole helppo tuoda vierastyövoimaa EU:n ulkopuolelta. Päätökset tehdään tapauskohtaisesti, systemaattisuus puuttuu, Lilp arvioi oman firmansa kokemuksesta.

Jos virolaisyrittäjä haluaa tuoda työntekijöitä EU:n ulkopuolelta, sen on aluksi saatava lupa talous- ja liikenneministeriöstä. Vasta sen jälkeen työntekijöille aletaan hakea työ- ja oleskelulupia.

Talous- ja liikenneministeriössä vierastyöläisten tuomista metallialalle ei pidetä ongelmallisena, koska Virossa kerta kaikkiaan ei ole tarpeeksi alan ammattilaisia. Torjuvammin ministeriö suhtautuu rakennusyrittysten hakemuksiin, koska ministeriön mukaan ne etsivät halpatyövoimaa. Eräs yritys anoo lupaa 750 ukrainalaisen tuontiin. Siihen tulee kieltävä vastaus, sanoo tiedottaja Allan Kasesalu talous- ja liikenneministeriöstä.

Rakennusalalla ulkomainen työvoima on kilpailuetu, josta ei pidetä ääntä. Projektitöihin tullaan Viroon myös EU-maa Puolasta, jossa on Viroa suurempi työttömyys ja moninkertainen väkiluku. Ovia valmistava U-Kolle palkkasi tänä talvena muutaman puolalaisen avustajan reilun kuukauden projektitöihin työvoiman vuokrausyrityksen avulla. "Ei puolalaisten työntekijöiden löytäminen ollut helppoa", sanoo projektijohtaja Peep Lillemäe.

Laivanrakennukseen ja metallitöihin erikoistuneella SRC:llä on ollut parikymmentä palkollista myös Latviasta ja Liettuasta. Suomestakin palkattiin viime vuonna väliaikaisesti kolme alumiinilevyseppää. Juuri nyt olisi haussa laivanrakennusarkkitehti ja projektijohtaja Suomesta.

13. Kaikki tarvittavat tiedot Natosta Viron kautta?

HS - Mielipide - 25.4.2006 - 1287 merkkiä - 1. painos

ESKO NIEMINEN, Espoo (lukija)

Poliitikot ovat laidasta toiseen vellovan Nato-keskustelun alusta lähtien tuputtaneet turvallisuudesta huolta kantavalle äänestäjälle "rauhottavaa" tietoa: Saamme Viron kautta kaiken tarvitsemamme tiedon tarvitsematta liittyä Naton jäseniksi.

Kerrassaan mainio tilanne. Kun Nato pitää jäsenkokouksen, me panemme vain uskotun naisen tai miehen kytikselle lähimmän nurkan taa.

Kun kokous päättyy, tarvitaan vain kutsuva etusormen koukistus, ja virolainen edustaja hiippaa luo ja kertoo kaiken, mitä kokouksessa päätettiin.

On kanavia, joiden kautta salaista tietoa aina heruu asiaan kuulumattomien käsiin. Sitä kutsutaan vakoiluksi ja tiedämme, että varsinkin suurvalloilla tällä tavoin hankitun aineiston hankinta on pitkälle järjestäytynyttä. Tällä tavoin saadut vihjeet pyritään myös pitämään pienissä vastaanottajien piireissä.

Nyt äänestäjille kuitenkin pyritään Suomessa antamaan sellainen kuva, että Viro on meille niin hyvä kaveri, että kaikki tarvittava saadaan järjestöstä ulos eikä Nato ole siitä moksiskaan.

On syytä onnitella poliitikkojamme, että he ovat tässä kyräilyn ja epäluulojen maailmassa onnistuneet säilyttämään lapsenuskonsa niin täydellisen puhtaana.

14. Suomalaisen osuus seksinostajista väheni Virossa

HS - Kotimaa - 19.5.2006 - 1712 merkkiä - 1. painos

KAJA KUNNAS

TALLINNA. Neljännes seksin ostajista Virossa on suomalaisia, käy ilmi torstaina julkaistusta laajasta kyselytutkimuksesta.

EU:n tasa-arvoprojektin Equalin puitteissa toteutettuun kyselyyn vastasi viime syksynä neljäsataa prostituoitua eri puolilla maata.

Suomalaiset ovat ylivoimaisesti suurin asiakasryhmä paikallisten miesten jälkeen

Esimerkiksi ruotsalaiset eivät ole tulleet joukoittain ostamaan seksiä Virosta sen jälkeen, kun seksin osto kriminalisoitiin Ruotsissa.

Ruotsalaisten osuus asiakkaista oli vain kaksi prosenttia.

Aiemmissä tutkimuksissa suomalaistenkin osuus on arvioitu nyt saatua tulosta suuremmaksi.

Aiempaan kyselyyn vuonna 2002 vastasivat poliisit.

"Viidessä vuodessa asiakaskunta on muuttunut", arvioi sosiologi Helve Kase kyselyn toteuttaneesta tutkimuslaitoksesta Eesti Avatud Ühiskonna Instituutista. "Toinen vaihtoehto on, että poliisilla oli väärää tietoa", Kase sanoo.

Seksin myyjien mukaan yli puolet ostajista on keski-ikäisiä virolaisia aviomiehiä. Heidän mukaansa virolaiset poliisitkin käyvät bordellissa järjestetyillä asiakaskäynneillä. He mainitsivat myös brittien poikamiesporukat omana ryhmänään. Suomalaiset eivät nousseet esiin ryhminä, joille järjestetään yhteisvierailuja bordelleihin.

Eniten seksiä ostivat prostituoitujen mukaan keski-ikäiset virolaiset aviomiehet sekä paikalliset venäläiset.

Virossa toimii arviolta 3000 prostituoitua, joista suurin osa on 20-30-vuotiaita, kouluttamattomia naisia. Alaikäisten osuus kyselyyn vastaajista oli seitsemän prosenttia.

15. Viron palot heikensivät Helsingin ilmanlaatua

HS - Kaupunki - 12.7.2006 - 1799 merkkiä - 1. painos

PIIA LAVONEN

Viron etelä- ja itäosissa riehuneista metsä- ja maastopaloista Suomenlahden yli kantautunut savu heikensi ilmanlaatua pääkaupunkiseudulla viime viikonloppuna.

Pienhiukkaspitoisuudet nousivat kaikilla YTV:n mittausasemilla. Hengitettävälle hiukkasille asetettu raja-arvo ylittyi lauantaina Mannerheimintiellä. Raja-arvotaso ylittyi 33. kerran tänä vuonna, kun sallittu ylitysmäärä on 35 kertaa vuodessa.

Alkuviikon aikana pienhiukkaslukemat ovat laskeutuneet takaisin normaalille tasolle. Tiistaina ilmanlaatu oli paikoin hyvä, paikoin tyydyttävän ylärajoilla.

Juuri kaukokulkeumat Venäjän tai Viron suunnalta vaikuttavat pääkaupunkiseudun ilmanlaatuun kaikkein voimakkaimmin. Kulkeumia muodostuu erityisesti metsäpalojen yhteydessä.

Sen sijaan pitkään jatkuneella kuumalla säällä tai kuivuudella ei YTV:n ilmansuojeluasiantuntija Anu Kousan mukaan ole suoraa syy-seuraus-suhdetta ilmanlaatuun.

Esimerkiksi tienpintoja ei ole Helsingissä kuivuuden takia tarvinnut kastella aiempaa tiheämmin.

"Keskusta-alue pestään joka aamu kuten ennenkin. Se on normaalia katujen puhtaanapitoa", Matti Arponen rakennusviraston ympäristötuotannosta kertoo.

Ilmanlaadun kannalta Helsingin etuja ovat suhteellisen vähäiset teollisuuspäästöt, pohjoinen sijainti ja meren läheisyys.

"Kesäisin meillä ei kiinteistöjä lämmitetä käytännössä lainkaan. Silloin myös kaupunkiliikenne vähenee huomattavasti. Nämä kaikki ovat tekijöitä, jotka yhdessä vaikuttavat siihen, että normaalitilanteessa ilmanlaatu pysyttelee jatkuvasti suhteellisen hyvänä", Kousa sanoo.

Ainoastaan otsonipitoisuudet ovat ajan kuluessa nousseet.

16. Tuomas Huumo on Tarton ensimmäinen suomen kielen professori

HS - Kulttuuri - 8.9.2006 - 684 merkkiä - 1. painos

HS

TALLINNA. Tarton yliopistossa juhlistettiin torstaina ensimmäisen suomen kielen professuurin perustamista. Turusta entiseen opiskelukaupunkiinsa palannut professori Tuomas Huumo pitää tärkeänä suomen ja viron kielen tunnetuksi tekemistä maailmalla. "Suomessa ja Virossa on kukoistanut oma tutkimustraditio, joka on ollut kielimuurin takana. Keskeinen tehtävä on viedä tutkimusta kansainvälisiin julkaisuihin ja tehdä näitä kieliä tunnetuksi", Huumo sanoi.

Huumon mukaan viron kieli ei ole maan uudelleen itsenäistymisen jälkeen päässyt Suomessakaan ansaitsemaansa arvoon.

17. Tuhkatriinu valloittaa Virossa

HS - Kulttuuri - 9.9.2006 - 910 merkkiä - 1. painos KUISKAAJA

Dingo on ollut tämän kesän hitti useilla Viron radiokanavilla, vain nuoren tytön äänellä. Bussissa ja kahvilassa voi tuskin käydä kuulematta Rahutu Tuhkatriinua. Dington Levoton Tuhkimo on tänä kesänä käännetty viroksi. Rahutu Tuhkatriinu saattaa hyvinkin avata laulaja Mari-Leen Kaselaanin, 18, oman tuhkimotarinan laulajana. Kaselaan tunnettiin aiemmin bändistä Suntribe, joka Kiovan euroviisuissa putosi jo karsinnoissa. Rahutu Tuhkatriinu on nostanut kanaville myös Autiotalon niin viroksi kuin suomeksi. Vironkielinen sanoitus tosin kuulostaa oudolta. Suosittu bändi Meie Mees

laulaa Autiotalon sävelellä omaa sanoitustaan Kaunimad jalad (Kauneimmat jalat). Se ilmestyi jo viime vuonna levyllä Jookse põder, "Juokse poro".

18. Virosta kärrätään yhä viinaksia, mutta vähemmän kuin ennen

HS - Kotimaa - 17.9.2006 - 2153 merkkiä - 1. painos

KAJA KUNNAS

TALLINNA. Juomakärriä ja mäyräkoiria vedettiin Tallinnan satamassa Helsingin-laivaa kohden tasaisena virtana perjantaina aamupäivällä aivan kuin ennenkin.

Moni tuliaisjuomien kuljettaja sanoi kuitenkin ostavansa vähemmän kuin ennen.

"Ennen toimme enemmän", sanovat viikonlopun mökkiretkeä varten viskiä ja punaviiniä matkalaukuissaan vetävät Arja Vaskelainen ja Mika Viinikainen Jyväskylästä.

"Hinnat ovat nousseet", he sanovat.

Moni matkalainen sanoo hintojen nousseen Tallinnassa niin, ettei esimerkiksi olutta kannata rahdata Suomeen.

Silminnähävästi tuliaisviinujen tuonti ei kuitenkaan ole vähentynyt.

Juomia kuljetetaan ainakin yhtä paljon kuin ennen.

"Kaikki ostavat, nuoret ja vanhat", sanoo suomalaisia satamasta Viru-hotellin kautta Sikupillin Prismaan ilmaisbussilla kuljettava bussinkuljettaja Agu Mitt.

Ennen bussi tunnettiin Kossu-bussina ja sitä koristivat halot ja viinapullot.

Nyt bussi on hillitysti Prisma-bussi, jota koristavat Prisman ja Sokos-hotelli Virun mainokset.

Viron johtavan alkoholintuottajan Livikon myyntipäällikkö ei vahvista suomalaistutkimusta.

"Liviko ei voi väittää, että väkevien myynti olisi vähentynyt. Tallinnan satama-alueella myynti on jopa pari prosenttia plussan puolella viime vuoteen verrattuna", sanoo Livikon myyntipäällikkö Ragnar Kits.

Liviko myy useille Tallinnan satama-alueen liikkeille alkoholia. Sen myynnissä näkyi kasvu EU:n laajentuessa Viroon vappuna 2004.

Kitsin mukaan oluiden ja halpojen viinujen myynti on laskenut, kun taas esimerkiksi Vana Tallinn on kasvattamassa menekkiään 14 prosentilla. Toinen suosittu ostos on Viru Valge.

"Vapun 2004 euforia on kyllä hieman rauhoittunut", Kits toteaa.

19. Merikaapelin asennus Suomen ja Viron välille valmistui

HS - Talous - 22.9.2006 - 644 merkkiä - 2. painos

STT

Viron ja Suomen välisen Estlink-merikaapelin merenalaisen kaapeliosuuden asennustyö saatiin päätökseen torstaina.

Valmistuessaan kaapeli kytkee ensi kertaa Baltian maat pohjoismaisiin sähkömarkkinoihin. Se on määrä ottaa käyttöön marras-joulukuun vaihteessa.

350 megawatin tehoinen kaapeli maksaa lähes 110 miljoonaa euroa. Kaapelin pituus on 105 kilometriä, josta merikaapelia on noin 75 kilometriä.

Hankkeessa ovat mukana Baltian maiden energiayhtiöt Eesti Energia, Latvenergo ja Lietuvos Energija sekä Suomesta Pohjolan Voima ja Helsingin Energia.

20. Virossa kohutaan rakennusmiesten autojen tärvelystä Helsingissä

HS - Kaupunki - 12.12.2006 - 2138 merkkiä - 2. painos

KAJA KUNNAS

Virossa on noussut kohu ilkeistä, jonka kohteeksi virolaisilla rekisterikilvillä varustetut autot ovat Helsingin seudulla joutuneet.

Joulukuun alussa Suomeen tulleiden rakennusmiesten porukka yllättyi, kun samalla pysäköintipaikalla Roihuvuoressa paloivat viime viikolla kahden miehen autot ja kolmannen miehen autosta hajoitettiin ikkunat.

"Bensatankista löytyi paperia, joka oli pantu sytykkeeksi", virolainen rakennusmies Aado Aus kertoi maanantaina Helsingissä.

Hän on vakuuttunut, että autot oli sytytetty tahallaan.

Virossa on epäilty, että kyse olisi vihanpurkauksesta ulkomaista työvoimaa kohtaan.

Virolaismediassa ja internetin keskustelupalstoilla on parin päivän aikana nostettu esiin myös muita vahingontekoa virolaisten autoille Helsingin seudulla.

Helsingin poliisin mukaan toistaiseksi ei kuitenkaan ole aihetta epäillä järjestelmällistä vahingontekoa nimenomaan Viron rekisterikilvillä kulkevia autoja kohtaan.

"Vahingonteot autoille ovat pääkaupungissa melko yleisiä, yleisempiä kuin vaikkapa auton varastaminen", itäisen Helsingin autoryhmän tutkinnanjohtaja, komisario Mikko-Petteri Vasalin kertoo.

Viikon aikana Helsingin poliisissa on kirjattu 47 vahingontekoa autoja kohtaan. Niistä 45:llä on Suomen ja kahdella Viron rekisterikilvet. Tilastoihin ei ole laskettu kahta Roihuvuoressa palanutta autoa.

Poliisipartio oli nähnyt paikan päällä, kuinka liekki tarttui yhden auton nokasta viereiseen.

Rikosteknisestä laboratoriosta odotetaan lähiviikkoina tietoa ensimmäisen auton syttymissyistä.

"Yleensä vahingonteon motiivi on se, että joku on saanut kuningasajatuksen", Vasalin totesi.

Joku murjoo autoa, kun tulee baarista ja on ärsyyntynyt. Joskus asialla ovat myös olleet 13-vuotiaat pojat. Joku pyrkii autoon nukkumaan. Kosto on harvinainen motiivi.

"Seuraamme tilannetta", Vasalin vakuutti.

LISA 6.

Artiklid kvalitatiivse analüüsi jaoks aastalt 2009

1. Helsingin ja Tallinnan junatunnelille ei tipu EU-rahaa

12.1.2009 KAUPUNKI

Riku Jokinen

Helsinki ja Tallinna saavat suunnitella kaupunkien välille rakennettavaa junatunnelia keskenään. EU:lta ei rahaa tipu.

Tämä on keskiviikkona julkiseksi tulevan päätöksen sisältö, jonka antaa EU-rahaa jakava Interreg-ohjelma.

Helsinki ja Tallinna hakivat viime vuonna lähes 800 000 euron suunnittelurahaa, jotta voidaan selvittää, onko kaupunkien välille järkevää rakentaa rautatieyhteys. Se voisi käytännössä olla rautatietunneli tai junia kuljettava lautta.

Helsinki on jo kuullut rahojen epäämisestä, mutta viralliset perustelut paljastuvat vasta keskiviikkona.

Helsingin virkamiesten piirissä on kuitenkin arveltu, että kyse on Viron sisäpolitiikasta.

Junatunnelin takana ovat vahvasti Helsingin kaupunginjohtaja Jussi Pajunen ja Tallinnan kaupunginjohtaja Edgar Savisaar.

"Kaikille virolaista politiikkaa tunteville on selvää, että keskustapuolueen hallitseman Tallinnan ja maan hallituksen välillä ei ole parhaat mahdolliset välit. Hallintokomiteassa on käytetty hallituksen ohjaamien ministeriöiden ääntä", johtava asiantuntija Olli Keinänen Helsingin kaupungin kansainvälisten asioiden osastolta sanoo.

Vaikka tunnelirahat olisivat tulleet EU:lta, niiden käytöstä päättivät suomalainen ja virolainen delegaatio kokouksessaan. Rahat olivat osa Itämeren alueen yhteishankkeisiin rahaa jakavaa Interreg-ohjelmaa.

Ohjelmassa Suomen ja Viron yhteishankkeista vastaava Merike Niitepõld ei kommentoi asiaa ennen keskiviikkoa.

Helsinki ei ole kuitenkaan luopumassa tunnelista.

Nyt tutkitaan, voivatko kaupungit maksaa koko selvitystyön omasta pussistaan. Toinen vaihtoehto on lähettää Interregille uusi hakemus.

2. Viron taitoluisteluliitto hämmästyí valmentajansa sopupeliväitteistä

25.1.2009 13:49 URHEILU (taitoluistelu)

STT

Viron luisteluliiton pääsihteeri Gunnar Kuura sanoutuu irti virolaisvalmentajan väitteistä, joiden mukaan Helsingin EM-kisojen naisten kilpailun tuloksia oli sovittu etukäteen.

Lyhytohjelmassa 13. sijalle sijoittuneen virolaisen Jelena Glebovan valmentaja Anna Levandi totesi Ylen mukaan maan tv-lähetyksessä, että suomalaismedalit olisi sovittu etukäteen.

"En ole nähnyt tuota lähetystä tai kuullut mitä Levandi on sanonut. Viron luisteluliiton kanta tuo ei missään nimessä ole. Me emme syytä Suomen liittoa yhtään mistään", Kuura sanoo STT:lle.

Viron liitto jätti kilpailun naisten lyhytohjelmää koskien kirjelmän kisojen ylituomarille, jossa pyydettiin, että naisten lyhytohjelmä katsottaisiin Glebovan ja joidenkin muiden suoritusten osalta uudestaan. Kirjelmää ei jätetty Kuuran mukaan siinä hengessä, että kisojen tuloksia haluttaisiin muuttaa.

"Tällainen kirje on saatu, ja Viron liiton toive on toteutettu. Kisojen tuomaristo on kokoontunut, ja olemme katsoneet videolta uudestaan ne asiat, joita virolaiset toivoivat. Paikalla oli virolainen tuomari Nikolai Salnikov, naisten kilpailun ylituomari Hely Abbondati vahvisti.

Keskustelujen sisältöä Abbondati ei voi kommentoida. Hän muistuttaa, ettei kyse ollut virolaisten protestista. Sellaista ei taitoluistelussa voi tuomariston- ja teknisen paneelin toiminnasta tehdä.

Selkeiden tulosvirheiden oikaisu on toki mahdollista.

3. Virossa syytetään Suomen uutta euroviisua plagiaatiksi

2.2.2009 13:04 | Päivitetty: 2.2.2009 14:01 VIIHDE

Helsingin Sanomat

Virossa syytetään Suomen uutta euroviisua plagiaatiksi, kertoo Ilta-Sanomat.

Viron suurimman nettisivuston Publikin mukaan lauantaina Suomen Euroviisut voittaneen Waldo's People -yhtyeen Lose Control on plagiaatti Nik Kershawin hitistä Wouldn't It Be Good. Kappale oli brittiläisen Kershawin läpimurtosinkku vuonna 1984.

Sivustolla esitellään molemmat kappaleet. Niiden perusteella Waldo's Peoplen voittokappaleen kertosaäkeen melodia kuulostaa huomattavan samanlaiselta kuin Kershawin hitin kertosaä.

Kertosäkeet erottaa toisistaan lähinnä tempo, joka on Waldo's Peoplen Lose Controlissa paljon nopeampi kuin Kershawin kasarihitissä.

Suomen viisuvoittajan plagiaattiepäilyistä kertoi ensimmäisenä Findance.com-sivusto.

4. Ostoskeskuspalo Tallinnassa tuhosi Maskun myymälän

5.3.2009 18:51 ULKOMAAAT HS

Kaja Kunnas

TALLINNA. Suomalaisen huonekalukaupan Maskun yli 2 000 neliön myymälä tuhoutui Mustikan

ostoskeskuksen palossa Tallinnan Mustamäellä. Palo sai alkunsa kodinkone- ja elektroniikkaliike Onoffin varastosta varhain torstai- aamuna. Kyseessä on Viron historian suurin ostoskeskuspalo.

"Kolmannes ostoskeskuksesta paloi, puolet liikkeistä kärsi vesivahingoista ja kaikki savuvahingoista", sanoi Pohjois-Viron pelastuslaitoksen edustaja Peeter Randoja.

Kukaan ei loukkaantunut palossa.

Maskun Viron johtaja Mika Liias arvioi pelkästään huonekaluliikkeen vahingot alustavasti satojen tuhansien eurojen suuruiseksi. Koko ostoskeskuksen kärsimä vahinko ulottuu kymmeneen miljooniin euroihin.

Pahimmin tuhoutui ruotsalaisketjun Onoff-kodinkoneliike. Suomalaisliikkeistä Prisma ja äskettäin Mustika-keskuksessa aloittanut Kotipizza kärsivät pienempiä vahinkoja.

Tuli sai alkunsa aamulla ennen kuutta varastorakennuksesta, josta se levisi suureen osaan ostoskeskusta. Iltapäivällä tuli oli sammutettu. Liikkeiden edustajat pääsivät kurkkaamaan tuhon jälkiä.

"Viidennes (Maskun) katosta on romahtanut. Patjapuoli on palanut kokonaan. Lattialla on 10–20 senttimetriä vettä. Suurimman vahingon aiheuttivat vesi ja savu", kuvaili Liias.

Kaupan uudelleen avaamiseen Mustika-keskuksessa menisi Liiasen arvion mukaan ainakin puoli vuotta. Masku etsii Tallinnassa uusia myymäläpaikkoja.

Koko ostoskeskuksessa pienemmillä vaurioilla selvisi Prisma, joka on kuitenkin suljettu vielä ainakin perjantain vahinkojen arvioimiseksi.

"Savu on pilannut ainakin tekstiilituotteet", sanoi Tallinnan Prisman tiedottaja Kadri Lainas.

Mustikakeskus ei ole suomalaisten ostosmatkojen pääkohteita. Se sijaitsee samalla paikalla, jossa oli 1990-luvulla suomalaisten suosima villi toripaikka Kadaka turg.

5. Virolaismiehen epäillään parittaneen ainakin 15:tä naista Helsingissä

5.3.2009 15:14 | Päivitetty: 5.3.2009 16:47 KAUPUNKI

Helsingin Sanomat

Helsingin poliisi on saanut valmiiksi esitutinnan tapauksessa, jossa 38-vuotiaan vironvenäläisen miehen epäillään parittaneen ainakin 15:tä naista asunnoissa Helsingissä. Törkeästä parituksesta epäilty mies on ollut vangittuna joulukuun alusta.

Rikoskomisario Seppo Sillanpään mukaan taustalla on ollut Virossa toimiva organisaatio, joka pyörittää muutakin rikollista toimintaa. Helsingin poliisi on kuitenkin tässä tutkinnassa selvittänyt vain paritusta Suomessa. Siinä on vain yksi epäilty.

Virosta tuotuja naisia on poliisin mukaan paritettu kahdeksassa asunnossa keskustassa ja Kalliossa keväästä 2007 alkaen. Heitä on välitetty seksin ostajille netti-ilmoittelulla.

Seksin myyntiin käytetyt asunnot ovat aika ajoin vaihtuneet. Yhtaikaa niitä on ollut käytössä vain yksi tai kaksi, Sillanpää kertoo.

Naisia on poliisin mukaan värvätty Virosta lehti-ilmoituksilla. Niissä ei ole suoraan sanottu, että tarjolla on prostituoidun töitä, mutta naiset ovat silti ilmoituksista ymmärtäneet, millaista työtä on tarkoitettu, Sillanpää kertoo.

Poliisin mukaan kullakin naisella on käynyt yhdestä kymmeneen seksin ostajaa päivässä. Parittajan epäillään tienanneen vähintään 156 000 euroa.

Seksin osto parituksen uhrilta on rikos, mutta poliisi ei ole tutkinut ostajien osuutta. Sillanpään mukaan ostajien selvittämiseen tarvittaisiin teletunnistetietoja, mutta niitä ei näin lievän rikoksen tutkinnassa saa käyttää.

Sen sijaan törkeästä parituksesta keskeinen näyttö saatiin puhelinkuuntelulla.

6. Naši-nuoret tunnustivat Viron kyberhyökkäykset

12.3.2009 18:40 ULKOMAAT

Helsingin Sanomat

Kremlin tukema Naši (Meikäläiset) -nuorisoliike ilmoittautui Viron toukokuun 2007

kyberhyökkäyksen tekijäksi. Verkkohyökkäys lamautti Viron tietoliikenteen keskellä Tallinnan pronssipatsaasta syntynyttä kiistaa Venäjän kanssa.

Isku on tietävästi ensimmäinen, joka on suunnattu sotilasliitto Natoon kuuluvan maan koko tietoliikennetietoliikennettä vastaan.

Viron viranomaisten mukaan hyökkäykset tehtiin Venäjältä. Ne alkoivat huhtikuun 27. päivänä, kun toisen maailmansodan aikainen pronssisoturipatsas oli siirretty Tallinnan keskustasta Siselinnan hautausmaalle. Siirto aiheutti vastalauseiden ryöpyn Moskovassa, ja mielenosoitukset kestivät toukokuun puoliväliin asti.

Venäjä on johdonmukaisesti kiistänyt syytteet osallisuudestaan verkkohyökkäyksiin. Naši-aktivisti eli "komissaari" Konstantin Goloskokov kertoi kuitenkin tiistaina The Financial Times -lehdelle, että hän oli käynnistänyt hyökkäyksen muutaman avustajansa kanssa.

Kyseessä on lehden mukaan ensimmäinen kerta, kun kukaan ilmoittautuu verkkoiskun tekijäksi.

"En kutsuisi sitä kyberhyökkäykseksi, se oli kyberpuolustusta", Goloskokov sanoi. "Annoimme Viron hallinnolle opetuksen: jos he toimivat laittomasti, me vastaamme asiaankuuluvalla tavalla."

Tietoliikenneasiantuntijoiden mukaan Viron iskussa oli kyse palvelunestohyökkäyksestä, jossa satojatuhansia niin sanottuja zombie-tietokoneita eli orjakoneita on värvätty kuormittamaan kohdeverkko.

Naši-järjestö on Kremlin pääideologi Vladislav Surkovin luomus. Järjestö on yksityisrahoitteinen. Goloskokov kielsi, että hän tai hänen apurinsa olisivat toimineet Venäjän hallituksen käskystä.

7. Suomi ja Viro saamassa Estlink2-kaapelin

19.3.2009 16:20 ULKOMAAT HS

Anna Karismo

Suomi ja Viro ovat saamassa sata miljoonaa euroa maiden välisen Estlink 2 -sähkökaapelin rakentamiseen Helsingin Sanomien torstaina kuulemien EU-lähteiden mukaan.

Tukisumma on osa viiden miljardin euron elvytyspakettia, josta EU-maat ovat kinanneet jo pitkään. Pakettia on arvosteltu siitä, että rahat pitää vielä erikseen kerätä jäsenmailta, eikä suurin osa hankkeista ehdi edes elvyttää tässä lamassa.

Suurin osa hankkeista on energiaprojekteja, mutta osa rahasta suunnataan maaseudun internetyhteyksien parantamiseen.

Alustavien tietojen mukaan Suomi maksaa pakettiin hieman enemmän rahaa kuin se sieltä saa. EU-maat elvyttävät omia talouksiaan yhteensä jopa 400 miljardilla eurolla. EU-paketti on siis lähinnä pisara meressä.

8. Helsingin yliopisto sanoutui irti Bäckmanin Viro-mielipiteistä

27.3.2009 17:33 | Päivitetty: 27.3.2009 21:41 KULTTUURI

STT-HS

Helsingin yliopisto sanoutuu irti dosentti Johan Bäckmanin esittämistä Viro-mielipiteistä.

Yliopiston mukaan Bäckman ei edusta Helsingin yliopistoa esiintyessään julkisuudessa.

Lehdistöpäällikkö Terttu Nurron mukaan yliopisto sai kiivaan palauteryöpyyn torstaisen A-talk-ohjelman jälkeen.

Kärjekkäitä Viro-kriittisiä mielipiteitä esittänyt Bäckman esiteltiin kuvaruudussa Helsingin yliopiston oikeussosiologian dosentiksi.

"Jotkut vanhemmat ovat jopa ilmoittaneet, etteivät halua maksaa lastensa opetuksesta tällaisessa korkeakoulussa, vaikka opetushan on meillä ilmaista. Halusimme tulla julkisuuteen kertomaan, että julkisuudessa esiintyessään Bäckman ei edusta Helsingin yliopistoa vaan pelkästään itseään", Nurro selitti yliopiston ratkaisua Helsingin Sanomille.

Bäckman on ollut viime aikoina runsaasti julkisuudessa kutsuttuaan venäläiset ja virolaiset Naši-

nuoret osoittamaan mieltä Viron suurlähetystön Helsingissä järjestämää seminaaria vastaan.

Bäckmanin mukaan Viron hallitus harjoittaa apartheidpolitiikkaa.

Bäckman on Helsingin yliopiston oikeussosiologian dosentti. Yliopiston perjantaina julkisuuteen välittämän tiedotteen mukaan hän ei kuitenkaan ole palvelussuhteessa Helsingin yliopistoon eikä saa siltä palkkaa.

Yliopiston mukaan Bäckmanille maksettiin viime syksynä palkkio korvauksena luento-opetuksesta oikeustieteellisessä tiedekunnassa.

Bäckman itse kommentoi yliopiston lausuntoa "tieteen ja opetuksen vapauden vastaisena".

Hän sanoi perjantaina illalla lähettämässään tiedotteessa edustavansa "ilman muuta yliopistoa julkisissa esiintymisissään" ja aikovansa käynnistää asiasta selvityksen.

9. Suomen tv opetti virolaisille diskoa

Hulvaton virolaiselokuva kertoo Suomen tv:n vaikutuksesta neuvostonuorisoon

7.4.2009 3:00 KULTTUURI

Helsingin Sanomat

TALLINNA. Mustavalkoisessa ilmakuvasa piirtyy Tallinnan ensimmäinen neuvostolähiö Õismäe. Kehämuodostelmaan rakennetut tiet ja harmaat kerrostalot näyttävät hienolta ylhäältä päin.

Lähiössä asuu onnellinen poika, Jaak, 8 vuotta.

"Elämäni on suurenmoista, koska meille näkyy Suomen televisio", Jaak kertoo.

Näin alkaa Tallinnassa perjantaina ensi-iltansa saava elokuva Disko ja ydinsota (Disko ja tuumasõda), joka kertoo Suomen television vaikutuksesta virolaislapsiin.

Televisiolähetykset Suomessa alkoivat 1957, kaksi vuotta myöhemmin kuin neuvosto-Virossa.

Televisiotorni rakennettiin niin korkeaksi, että näkyvyys ulottui rautaesiripun yli, Pohjois-Viroon.

Elokuvan käsikirjoittajat, Kiur Aarma ja Jaak Kilmi, olivat 1980-luvun lapsia rautaesiripun takana

Õismäellä. Kun sukulaiset maalta tulivat kylään, kokoonnuttiin television ääreen katsomaan

Dallasia. Tämän jälkeen Jaak lupasi kirjoittaa etelävirolaiselle serkulleen Urvelle Dallasin tapahtumista.

Elokuvassa Jaak raportoikin Urvelle: "Sue Ellen on alkoholisti." Urve lukee kirjeet ääneen kotikylänsä ruokajonossa, ja on tervetullut vieras joka mökkiin.

Disko ja ydinsota on dokumentti 1980-luvun virolaislasten kokemusmaailmasta, jota hallitsee absurdin kokemus. Ero Suomen television ja koulun ideologiaopetuksen välillä oli valtaisa.

"Meidän lapsuutemme ei ollut enää traaginen, vaan tragikoominen", tiivistää Jaak Kilmi. "Viron neuvostotasavallasta oli jo tullut Raivolan rysäpöksy", Kiur Aarma lisää.

Tekijät ovat koonneet virolaisten muistoja Suomen televisiosta. Mukana ovat Jaak Kilmin lapsuuden kodin kuva-aineisto, dokumenttipätkiä Neuvostoliiton propagandaohjelmista Tuplapatukkaa myyviin šeriffi-mainoksiin sekä haastatteluja.

Saksan television kysymykseen Neuvostoliiton hajoamisen vääjäämättömyydestä, neuvosto-Viron johtaja Karl Vaino vastaa aloittamalla Suomen televisiosta. Vaino kielsi 1980-luvulla antennit, joiden avulla pohjoisvirolaiset katsoivat Suomen televisiota. Kieltoa ei toteltu, nykyisin Moskovassa asuva Vaino toteaa.

Legendan mukaan Vaino kaavaili rauta-aitaa Tallinnan ja Helsingin väliin. Tietävästi Neuvostoliitossa oli 1 500 häirintälaitetta estämässä Suomen television näkyvyyttä.

Vastavoimaa edusti nykyisin Suomen-laiivalla työskentelevä Nikolai Haug. Hän kertoo elokuvassa kummallisista keksinnöistään, joilla Suomen television näkyvyyttä Tallinnassa sai parannettua.

Suomen televisiosta katsottiin Dallasia ja Ritari Ässä. Sieltä opittiin diskon askeleet ja erotiikkaa. Kun ranskalaissarja Emmanuelle alkoi Suomen televisiossa, juhannusliikenne Virossa kääntyi maalta Tallinnaan. Samaan aikaan koulussa oppilaita valmistettiin ydinsodan varalle. "Ero televisiossa nähtyyn oli totaalinen. Emme uskoneet sanaakaan, mitä koulun ideologiaopetuksessa sanottiin. Ydinsodasta puhuttiin koko ajan. Se oli kuin Karl Vainon puhe, joka meni ohi korvien", analysoi Kiur Aarma.

Näin kasvoi yleinen mielentila, absurdin kokemus. Kaikella saattoi leikitellä. Ihmistä ei voinut enää alistaa tottelemaan systeemiä.

Kilmin ja Aarman elokuvassa virolaisia ei pommiteta Lännen hävittäjillä, vaan Suomen television näköradioaalloilla, mikä lopulta johtaa Viron vapautumiseen ja Neuvostoliiton hajoamiseen. Liekö sattumaa, että Neuvostoliitto hajosi 1991 ja samana vuonna kuvattiin Dallasin viimeinen osa.

Disko ja ydinsota leikittelee dokumenttiaineistollaan. Se ei ole puhdasta dokumenttia.

Jaak Kilmi ei oikeasti kirjoittanut serkulleen kirjeitä. Hän vain lupasi. Elokuva kertoo, mitä kaikkea olisi voinut tapahtua, jos olisi kirjoittanut.

10. Kohudosentti Johan Bäckman käännytettiin Tallinnasta

26.4.2009 15:04 | Päivitetty: 27.4.2009 0:22 KOTIMAA

Helsingin Sanomat

Dosentti Johan Bäckman käännytettiin tänään sunnuntaina Tallinnan satamassa. Hänelle annettiin karkotusmääräys, jota perusteltiin sillä, että Viron sisäministerin päätöksellä hänelle on annettu pysyvä maahantulokielto Viron vastaisen toiminnan takia.

Tallinnassa oli tarkoitus pitää vironvenäläisten oikeuksia ajavan Yöpartijat-järjestön järjestämä

seminaari kaksi vuotta sitten tapahtuneiden mellakoiden muistoksi. Mellakat syntyivät Pronssisotilas-patsaan siirron takia.

Bäckmanin piti olla yksi seminaarin pääpuhujista. Hänen mukaansa myös toinen esiintyjä, latvialainen europarlamentaarikko Tatjana Zdanoka joutui viranomaisten syyniin.

Viron poliisin illalla lähettämän tiedon mukaan Zdanokan kaksi matkaseuralaista pidätettiin Tallinnan lähistöllä ja heidät lähetettiin takaisin Latviaan. Poliisin mukaan Zdanoka lähti vapaaehtoisesti matkaseuralaistensa mukana poliisiasemalle.

Bäckmanin mukaan seminaari peruttiin.

Tulliviranomaiset ottivat Bäckmanin huostaansa heti laivan saavuttua Tallinaan puolen päivän aikaan. Tunnin pidätyksen jälkeen hänelle ilmoitettiin, että hän on maahantulokiellossa ja hänet siirrettiin bussilla Viron rajavartioston tiloihin.

Bäckman sanoo olevansa vironvenäläisten oikeuksien puolestapuhuja. Hän on Helsingin yliopiston dosentti ja pitänyt tänä vuonna kurssia Viron oikeuspolitiikan erityispiirteistä. Bäckman opettaa myös Turun yliopistossa. Helsingin yliopisto on sanoutunut irti Bäckmanin mielipiteistä.

Bäckman on esittänyt mielipiteenään muun muassa, ettei Neuvostoliitto koskaan miehittänyt Viroa ja että Stalinin aikaiset kyyditykset olivat väestönsiirtoja.

Bäckman on ehdokkaana EU-parlamenttiin ensi kesäkuun vaaleissa Suomen Työväenpuolueen listalta.

11. Suomen liiketoimintakielto laajenemassa Viroon

11.5.2009 17:56 TALOUS

Kaja Kunnas

TALLINNA. Viron kautta toimivien suomalaisten hämäreliikemiesten toimintaa pyritään rajoittamaan. Viron oikeusministeriö on juuri lähettänyt lausuntokierrokselle lakiesityksen, jonka mukaan Suomessa määrätty liiketoimintakielto alkaisi päteä myös Virossa.

Viron yritysrekisteristä löytyi lähetystöneuvos Ari Lahtelan mukaan viime vuonna 70–80 suomalaista, joilla oli liiketoimintakielto Suomessa.

Tämä on noin kymmenen prosenttia kaikista Suomessa liiketoimintakiellon saaneista. Virossa valmistettava lakiesitys muuttaisi heidän liiketoimintansa Virossakin laittomaksi.

Käytännössä uusi laki Virossa tarkoittaisi sitä, että notaarit ja yritysrekisterien pitäjät kieltäytyisivät rekisteröimästä Suomessa liiketoimintakiellon saaneita.

Lain tullessa voimaan Viro olisi ensimmäinen maa, jossa pätee Suomessa määrätty liiketoimintakielto.

Liiketoimintakiellon voi saada Suomessa esimerkiksi talousrikoksesta. Viron kautta monet suomalaiset ovat kuitenkin voineet jatkaa liiketoimintaansa laillisesti.

Esiin on tullut esimerkiksi liiketoimintakiellon saaneiden suomalaisten pyörittämiä rakennusalan yrityksiä, jotka ovat rekisteröityneet Virossa ja lähettäneet Virosta työntekijöitä rakennuksille Suomeen.

Virossa on rekisteröitynyt Suomen Tallinnan-lähetystön mukaan noin 4 000 suomalaista yritystä, joista puolet toimii aktiivisesti.

12. Tallinnan törkein

11.6.2009 12:00 NYT-liite Helsingin Sanomat

Valtteri Väkevä

Tallinnassa 15 vuotta asunut Sami Lotila, 44, suhtautuu Viroon nihkeästi. Se käy selväksi jo hänen satama-asuntonsa rappukäytävässä. "Tähän on muodostunut tällainen kierrätyskeskus", Lotila kiroaa lattialla lojuvaa rojua.

Syitä kaaokseen ovat kuulemma saamaton isännöitsijä ja koko virolaisen kerrostaloasumisen järjestäytymättömyys.

Onneksi Lotila pääsee pian lepuuttamaan hermojaan Suomeen. Tämän jutun ilmestyessä hän on aloittanut työt Hymy-lehden kakkospäätoimittajana. Kun nykyinen päätoimittaja Esko Tulusto jää eläkkeelle lokakuussa, Lotilasta tulee vastaava päätoimittaja.

Jos Hymy aikoo olla tunteita herättävä puheenaihemedia, valinta lienee oikea.

Virolaisen Öhtulehden kolumnistina Lotila on saanut lukijat raivoihinsa. Hän on kirjoittanut virolaisten miesten pesevän mieluummin rahaa kuin alushousujaan. Virolaiset naiset ovat Lotilan mielestä seksin puutteessa ja pääsevät "kunnon vartaaseen" vain ulkomaalaisten miesten kanssa.

Ai kamala!

Räväkän tyylin Lotila kertoo omaksuneensa jo nuorena. Vuonna 1985 Helsingissä perustettiin City-lehden edeltäjä, 1999 Citylehti. Se pyrki tuomaan railakkaan anglosaksisen journalismin Suomeen ja ärsytti pinnallista juppikulttuuria ihannoivalla asenteellaan.

20-vuotias Lotila innostui. "Kirjoitin sen tyylin innoittamana juttuja Jyväskylän lehtiin. Mun kielenkäyttö oli epämuodollista, mikä oli vielä silloin tosi ihmeellistä."

Lotila lähti 1994 opiskelijavaihtoon Viroon ja jatkoi kirjoittamista. Prostituutiosta juttua tehdessään Lotila sanoo käyneensä läpi kaikki Tallinnan ilotalot.

Aihe kiinnosti muutenkin. Hän teki siitä kansatieteen gradunsa, joka alkaa sanalla "äh-puh".

Puhisija oli luonnollisesti Lotila itse. "Annoin itse kasvot asiakkaalle. Olen pannut tieteen nimissä, ja se oli elämäni huonoin pano."

Paitsi maisteri Lotilasta tuli myös kirjailija. Matkaopas Tallinnasta julkaistiin vuonna 2002, ja pari vuotta myöhemmin ilmestyi Tallinnan kuningas, 171-sivuinen, vahvasti omaelämäkerrallinen teos, joka kertoo Tallinnassa asuvasta suomalaisesta sankaritoimittajasta Alex Kalmista.

Tyyliään Tallinnan kuningas on dekkareiden ja renttukirjailija Charles Bukowskin tuotannon välimaastosta – rikostarina, jossa ryypätään.

Ikimuistoisinta teoksessa lienee sen loppu: "Hän [Alex Kalm] tunsu lämpimän, ikään kuin kouristavan tunteen voimistuvan vatsanpohjassaan; pääsisikö häneltä liikituksen itku? Rups. Ei kun se olikin pieru."

Lotila on kutsunut itseään "Baltian Bukowskiksi". Nytkin asunto on kuulemma viinaa täynnä.

"Viina ei täältä lopu juomalla, vaikka moni on sitä yrittänyt."

Lotilan suorasukainen tyyli on uhannut palauttaa miehen Suomeen. Vuonna 1998 hän ei saanut enää uutta viisumia. "Luin lehdestä juttua, jonka mukaan suomalaistoimittajalla oli hankaluuksia viisumin kanssa. Ihmettelin, kukahan se on. Sitten selvisi, että se olinkin minä. Jutussa väitettiin, että asun luvattomasti maassa."

Eesti Ekspressin jutussa Lotilaa nimitettiin "toimittajana esiintyneeksi opiskelijaksi" ja "lakia rikkoneeksi lehtimieheksi". Lotila haastoi lehden oikeuteen kunnianloukkauksesta ja voitti 3,5 vuotta kestäneen oikeusjutun.

Samalla viikolla Eesti Ekspressin jutun kanssa Lotilaa potkittiin päähän muutenkin.

"Taloni pihaan alkoi ilmestyä joka ilta sama auto. Kun sammutin valot, se lähti. Kun lähdin yhtenä iltana kävelylle, kolme äijää kävi käsiksi. Ne halusivat selvästi pahoinpidellä juuri mut."

Ja niin Lotila sai turpaansa.

"Se tuntui itse asiassa helvetin hyvältä. Eihän se tunnu miltään kun lyödään, mutta kaiken sen paskan jälkeen se pahoinpitely sai tuntemaan, että mä olin oikeassa: tämä yhteiskunta on tosiaan mätä ja paska."

Lotila muutti Suomeen ja vannoi, ettei palaa Viroon enää koskaan.

Hän palasi jo seuraavana vuonna, ensin juttukeikoille, myöhemmin pysyvästi.

"Päätin samalla, etten ala hissutella, vaan puhun entistä julkeammin. Nyt olen Viron kommentoiduin kolumnisti."

Turpaan ei ole enää tullut, mutta internetin keskustelupalstoilla lika lentää. Yhdellä niistä Lotilaa nimitetään "suomalaiseksi hiv-positiiviseksi paskiaiseksi, joka makaa venäläisten huorien kanssa sekä on alkoholisti".

"Voisin ollakin, mutta en ole. Valitettavasti", Lotila sanoo. "En vaivaudu oikaisemaan tuollaisia." Lounasaika koittaa. Lähdemme kaupungille syömään.

"Ette haluaisi haistaa mun tyttökaverin pikkuhousuja? Mä näin, kun se heitti ne aamulla pyykkikoriin", isäntä ehdottaa.

Kieltäydymme kohteliaan vaivaantuneesti.

Matka tehdään jalan. Taksilla Lotila ei ole liikkunut vuosiin. Syy: "Kuskit ovat usein epäsiistejä ja epärehellisiä."

"Täällä haisevat käytännössä katsoen kaikki. Nää äijät on niin vitun metsäläisiä. Kuka niiden kanssa haluaa nussia? Ei kukaan. Ihan vakavasti, näin on. Täällä ois panomiehelle töitä. En mä yksin siihen pysty, voisi olla muitakin jakamassa tätä taakkaa."

Lotila on ottanut itselleen tehtävän. "Seksi pitääkin opettaa eestiläiselle naiselle kädestä pitäen... tai mulkusta pitäen."

Aika kovaa tekstiä mieheltä, joka on sanonut olevansa maan johtava ja ensimmäinen feministi.

"Mä olen mitä vaan", Lotila puolustautuu. "Myös sovinisti. En kannan mukanani kivitalua, johon hakkaan totuuden. Mielenpiteeni vaihtuvat päivästä ja kolumnista toiseen. Olen feministi, mutta toisaalta sovinisti ja mulkvisti. Olen kuin helvetin muovailuvahaa."

Kävelemme Tallinnan vanhaankaupunkiin, jossa muovailuvahamiehestä muotoutuu kaupunkiopas.

"Tuossa on hierontapaikka, siellä vedetään kuivat", Lotila viittilöi. "Kävin matkaopasta kirjoittaessani siellä ja kysyin, saako täällä orgasmin. Sanoivat, että saat kymmenen minuutin kohdalla. Toisessa paikassa saa sadalla eurolla neljän käden hieronnan. Mutta en suosittele sitä kenellekään. Tai mitä hittoa, mä voin sanoa suosittlevani sitä vaikka kaikille."

Yritämme vasta avattuun merirosvoravintolaan. Piraattiasuun pukeutunut kääpiö kertoo ovella, että kolmen ruokalajin lounas maksaa 250 Eestin kruunua eli noin 16 euroa henkeä kohden.

"Se on liikaa!" Lotila moittii.

Päädymme trendikkääseen Basso-ravintolaan.

Pöydässä on aika puhua Hymystä. Lotilan avustajasuhde Hymyn kanssa alkoi vuonna 1998. Kaksi vuotta sitten hänelle vihjattiin, että kannattaisi ehkä olla kiinnostunut päätoimittajan paikasta.

Puoli vuotta sitten soi puhelin. "Olin kuntosalilla ja vastasin puuskuttaen, että 'mä en ole masturboimassa, mä olen kuntosalilla'. Sitten ne kysyivät, olisinko kiinnostunut päätoimittajan paikasta."

Lotila mietti kuusi kuukautta ja sanoi kyllä.

"Tällaisissa haastatteluissa sanotaan aina, että 'Olen haaveillut tästä koko elämäni ja tämä on unelmieni täyttymys'. Mutta mä en ole haaveillut vittu mistään. Mua vain pyydettiin tähän. Eikä ihmistä kovin usein pyydetä päätoimittajaksi."

Päätoimittajana kaikki vihainen palaute sataa Lotilan niskaan. Pitäisikö Tallinnan suorasuun opetella hieman diplomatiata?

"En ole nössö. Jos joku käy mun päälle, niin mä käyn sen päälle. En ala sylkykupiksi. Saanhan mä täälläkin tappouhkauksia kolumnieni takia. En säiky pelkkää palautetta."

Harvoin kuulee yhtä paljon alapääjuttuja kuin Lotilan seurassa.

Mutta on hänessä asiallisempikin puoli. Kun Lotila talsii kännykkä korvallaan ja hillitty päällystakki yllään, voi hyvin kuvitella, kuinka hän istuu toimitusjohtajan pöytään ja alkaa kysellä yrityksen kasvuodotuksista.

Lotila on kirjoittanut juttuja myös Viron sahojen tukkipulasta ja Baltian maiden osakemarkkinoiden kehityksestä.

Hän aikoo ulottaa talouden Hymynkin sivuille – mutta ei mitään johtajien pönötystä, ellei heistä paljastu häpeällisiä salaisuuksia.

Tuleva päätoimittaja lupaa, että hänen myötään viimeinenkin elitismi katoaa Hymystä.

Toimitukseen Lotila lupaa tiukempaa linjaa ja "enemmän diktaattorin elkeitä".

On aika sulkea haastattelunauhuri. Nuori tarjoilijainen laskee annokset pöydälle.

Kun hän kävelee kohti tiskiä, Lotila tokaisee ilahtuneena: "Aika avonainen kaula-aukko."

13. Presidentti Halonen matkustaa Viron laulujuhille

5.7.2009 8:35 POLITIIKKA

STT

Tasavallan presidentti Tarja Halonen ja tohtori Pentti Arajärvi osallistuvat tänään Tallinnassa Viron laulujuhille. Presidentti Halonen tapaa myös Viron presidentin Toomas Hendrik Ilveksen.

Virosta presidenttipari jatkaa Liettuaan. Liettua juhlii maanantaina maan nimen ensimmäistä kirjallista mainintaa vuonna 1009.

Vilnassa pidettäviin juhliin osallistuvat myös Ruotsin ja Norjan kuninkaat, Tanskan kuningatar, Islannin, Latvian, Puolan ja Ukrainan presidentit sekä Viron pääministeri.

Presidentti Halonen ja Norjan kuningas Harald vihkivät samalla Suomen ja Norjan suurlähetystöjen uudet toimitilat Vilnassa. Maiden lähetystöt sijaitsevat samassa rakennuksessa.

14. Turisteja huijataan nyt Tallinnassa Riian malliin

9.8.2009 22:07 KOTIMAA

Kaja Kunnas

TALLINNA. Luottokortilla maksavia turisteja huijataan Tallinnassa samaan malliin kuin Riassa.

Suomen viranomaisten tietoon tuli yksistään kesäkuussa 17 Tallinnassa tehtyä korttihuijausta.

Suuri osa ilmoituksista on kahdesta vanhankaupungin uudesta illanviettopaikasta, joihin sisäänheittäjät houkuttelevat miesturisteja.

Asiakasta on esimerkiksi pyydetty näppäilemään luottokorttinsa tunnusluku uudestaan, jolloin hän on maksanut saman laskun uudestaan.

Korttihuijausten määrä Tallinnassa ei ole suuri suomalaisturistien lukumäärään nähden.

Viranomaisia kuitenkin huolestuttaa käytetyn rikosmallin leviäminen.

Miehille suunnatuissa strippipaikoissa turisteilta saatetaan myös pyytää kovaa ylihintaa alkoholista.

Kilpailu alalla näyttää kiristyneen, ja paikkoja myös mainostetaan yhä aggressiivisemmin.

Vanhankaupungin kaduille on ilmaantunut esimerkiksi puolipukeisia naisia. Katuvilinässä näkee myös mainos-flajjereiden jakajia sekä sisäänheittäjiä.

Viron oikeusministeriön mukaan varkauksien määrä Virossa on kasvanut, mikä näkyy myös suomalaisille tehdyissä rikoksissa. Syynä on turistien määrän kasvu ja taloustilanteen heikkeneminen.

Tallinnassa varkaudet ovat keskittyneet pienelle alueelle, sataman seudulle Mere puisteelle ja vanhaankaupunkiin Virukadulle.

Suomalaiset kokevat kaupungin silti turvalliseksi.

"On turvallisen oloista, koska liikkeellä on monenikäisiä ihmisiä. Ihmiset syövät terasseilla myöhään, täällä on kansainvälinen tunnelma", sanoo Heli Willman, joka oli tullut kaveriporukalla Kuopiosta ja Tampereelta.

15. Viinaveron nosto lisännyt votkaturistien määrää Virossa

30.9.2009 14:17 ULKOMAAT

STT

Tallinna. Suomen viinaveron noston odotetaan lisäävään votkaturismia Viroon.

Suomessa alkoholivero nousee huomenna kymmenen prosenttia. Tallinnan sataman alkoholikaupoista kerrotaan, että veropäätös on jo lisännyt asiakkaiden määrää parin viime viikon aikana.

Myös Viro kaavailee korotusta omaan alkoholiverotukseensa. Maan hallitus aikoo nostaa viinaveroa vuodenvaihteessa kymmenellä prosentilla.

Oluen hinnassa se tietää kahden prosentin ja väkevissä kuuden prosentin hinnannousua.

16. Työttömyys ajaa nuoria Virosta rosvoretkille Suomeen

5.10.2009 4:00 | Päivitetty: 5.10.2009 8:00 KOTIMAA

Kaja Kunnas

Kohila. Työttömiksi jääneitä nuorukaisia houkutellessaan Virossa rosvoret kille Suomeen. Tallinnan eteläpuolella Kohilan kunnassa haastatellut nuoret miehet tuntevat hyvin rikollisten värväystoiminnan.

Nuoria houkutellessaan erityisesti murtokeikoille kuskeiksi ja tavarankantajiksi sekä vaatevarkauskiertueille Etelä-Suomen tavarataloihin.

Martin Kottaille, 17, tarjottiin kerran juhliissa mahdollisuutta lähteä kauppakiertoajelulle Suomeen. Koululaiselle luvattiin neljän päivän kiertueesta palkkioksi 10 000 kruunua eli 645 euroa.

Matkat ovat ilmaiset. Joitakin vaatteita saisi pitää itsellään.

Kottai on kuullut myös yhdestä poikaporukasta, joka kävi samanlaisella kiertueella Italiassa. Häntä ei lupaus kymppitonista ja Suomen-matkasta houkuttanut.

Etenkin pääkaupunkiseudun poliisit ovat törmänneet yhä useammin Tallinnan ulkopuolelta tulleisiin rikollisryhmiin.

Suomesta varastettu tavara toimitetaan Virossa "tukkukauppiaille", jotka kauppaavat tuotteita sitten esimerkiksi toreilla.

Tavaralle etsitään ostajia myös internetin kautta.

Alkuvuonna irtisanottujen virolaisten työttömyyskorvaukset loppuvat lähikuukausina.

Työttömien taloudellinen ahdinko pahenee, minkä pelätään lisäävän houkutusläheteä Suomeen varkaisiin.

17. Suomesta lähdeässä Viroon ennätyslasti ylijäämäviljaa

7.10.2009 5:32 KOTIMAA

STT

Suomi haluaa laivata Viroon ennätysmäiset 5 000 rekkakuormallista ylijäämäviljaa, kertoo Turun Sanomat. Suomessa viljelty vilja ei mahdu kotimaisiin varastoihin, joten naapurimaahan halutaan siirtää 200 miljoonan kilon lasti. Poikkeuksellinen viljavuori on syntynyt toisaalta viljan huonon markkinatilanteen ja toisaalta kahden peräkkäisen hyvän satovuoden vuoksi.

Viljaralli pääsee alkamaan vasta, kun EU:n komissio on hyväksynyt lastin siirron. Ylijäämävilja on nimittäin unionin omaisuutta, ja Suomi haluaa sen maksavan siirrosta koituvat kulut.

Unioni on ostanut viljat niin sanottuun interventiovarastoon, jolla se tasapainottaa markkinahintaheilahteluja. Kun viljaa on liikaa, sitä ostetaan interventiovarastoon, jotta hinta ei romahtaisi. Varastoja myydään, kun kysyntä ylittää tarjonnan.

18. Kauppalehti: Korjausrakentamisen tuki valuu Viroon

13.10.2009 5:42 TALOUS

STT

Valtion korjausrakentamisen tukirahoista valuu satoja miljoonia euroja Viroon, kirjoittaa Kauppalehti tiistaina.

Rakennusliiton puheenjohtaja Matti Harjuniemi kertoo, että virolaiset ovat vallanneet remonttikohteet etenkin Helsingin seudulla. Hänen mukaansa valtion tuen jakamiselle ei löydy enää järkeä, jos virolaiset kaappaavat kaikki työt.

"Poliitikkojen olisi syytä miettiä joitakin reunaehtoja tuen saannille joko rakentajille tai rakennuttajille. Nyt se näyttää elvyttävän Viron taloutta pian enemmän kuin Suomea", Harjuniemi sanoo lehtihaastattelussa.

Virolaisten rakennusmiesten määrä nousi Helsingin seudulla heti remonttituen myöntämisen jälkeen. Harjuniemi arvioi, että seudulla työskentelee jo yli 10 000 virolaista rakennustyöläistä julkisen tuen alaisissa remonteissa.

Elvytystuen oli määrä nostaa remonttirakentamisen liikevaihto noin 1,2 miljardiin euroon. Tavoitteena oli myös pelastaa rakennusala suurtyöttömyydeltä.

19. Tallinna haluaa Helsinki-aukion ja Kekkonen patsaan satamaansa

14.10.2009 18:14 UUTISET - KAUPUNKI

Kaja Kunnas

TALLINNA. Tallinna haluaa nimetä sataman A-terminaalia edustavan alueen Helsinki-aukioksi ja pystyttää sinne muistomerkin presidentti Urho Kaleva Kekkoselle, kaupunginjohtaja Edgar Savisaar kertoi keskiviikkona pitämässään lehdistötilaisuudessa Tallinnassa.

"Kekkonen vierailu Virossa 1964 avasi meille oven seuraavana vuonna, kun laivaliikenne Helsingin ja Tallinnan välillä alkoi", Savisaar sanoi.

Kaupunki haluaa näin toivottaa suomalaiset tervetulleeksi.

Monet laivamatkailijat muistavat A-terminaalin edustan paikkana, jossa pitää väistellä suomalaisten votkaturistien viimeisiä askelia ennen laivaan menoa. Horjuvista suomalaisista tunnetun paikan nimeäminen Helsinki-aukioksi ei kuitenkaan ole suomalaisten pilkkaamista.

Kaupunginjohtaja Savisaaren mielessä on ylevämpi ajatus.

"Historiallisesti suomalaiset ovat astuneet maihin juuri siinä paikassa", Savisaar sanoi.

Tallinna oli ainoa Neuvostoliiton miehittämistä kaupungeista, josta oli suora liikenneyhteys kapitalistiseen valtioon. Tätä pidetään Kekkonen ansiona.

Nykyään A-terminaaliin saapuu Suomesta enää Viking XPRS, viereiseen B-terminaaliin M/S Nordlandia.

20. Postimees-lehti valitsi Sofi Oksasen vuoden ihmiseksi Virossa

17.12.2009 15:45 KULTTUURI

Kaja Kunnas

TALLINNA. Viron suurin päivälehti Postimees nimesi Sofi Oksasen vuoden ihmiseksi torstaina. "Sofi Oksanen on perinjuurin positiivinen ihminen", sanoi Postimees-lehden päätoimittaja Merit Kopli.

Valinta oli yksimielinen. Oksasen Viroon sijoittuvan romaanin "Puhdistuksen" suosio Suomessa on ollut virolaisille merkki siitä, että ulkomaillakin voidaan ymmärtää virolaisten vaikeaa historiaa. Kun "Puhdistus" sai Suomessa kirjallisuuspalkintoja, Virossa tunnelma oli kuin virolainen olisi hiihtänyt olympiakultaa. Puhdistus on käännetty 26 kielelle.

"Sofi Oksanen on Viron epävirallinen kulttuurilähettiläs", sanoi Kopli. Palkinto tuli Viron historiasta valistamisesta Suomessa ja maailmalla.

Postimees arvioi, että juuri "Puhdistusta" tarvittiin myös Suomen ja Viron suhteissa.

Virossa on vallitseva käsitys, ettei ulkomailla ymmärretä tai tiedetä pienen Viron vaikeuksista neuvostoaikoina. Sofi Oksasen romaani on joka tapauksessa herättänyt Viron historiaa kohtaan kiinnostuksen, jota ei ennalta osattu odottaa.

"Puhdistus on vaikuttanut myös liikesuhteisiin", sanoi Viron viennin edistämiskeskuksen Suomen-osaston johtaja Valdar Liive "Vuoden ihmisen" nimeämistilaisuudessa.

Aihepiiri, kyyditykset ja metsäveljekset, ovat olleet keskeinen aihe virolaisessa historian tutkimuksessa Neuvostoliiton lopulta alkaen. Aiheesta on ilmestynyt myös useita kirjoja, jotka ovat kuitenkin jääneet suuremmatta huomiotta.

Historia on jatkuvasti kompastuskivenä myös Viron ja Venäjän suhteissa, minkä vuoksi Viro joutuu todistelemaan historiakäsitystään kansainvälisillä areenoilla. Oksasen Puhdistuksen jälkeen tehtävä helpottuu.

Virolaisille kriitikoille ylistetyn kirjailijan palkittu "Puhdistus" on ollut hankala pala. Henkilöjuttuja kirjailijasta on ilmestynyt runsaasti. Arvosteluja kirjasta on saanut odottaa pitkään, vaikka vironkielinen käännös ilmestyi jo keväällä.

Huomenna perjantaina viikoittain ilmestyvä kulttuurilehti Sirp vihdoon julkaisee arvostelun, joka on yllättävän kriittinen.